

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

8 juli 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

DECREET OPRICHTING GEZINS- EN WELZIJSRAAD EN ADVISERENDE BEROEPSCOMMISSIE
INZAKE GEZINS- EN WELZIJNSAANGELEGENHEDEN

DECREET WIJZIGING DECREET OPRICHTING VLAAMS FONDS VOOR DE SOCIALE INTEGRA-
TIE VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

DECREET BEKRACHTIGING ONTWIKKELINGSDOELEN EN EINDTERMEN GEWOON BASISON-
DERWIJS

DECREET AFWIJKINGSPROCEDURE ONTWIKKELINGSDOELEN EN EINDTERMEN

DECREET ONDERWIJS VIII

BIJZONDER DECREET WIJZIGING BIJZONDER DECREET UNIVERSITEIT GENT EN UNIVERSI-
TAIR CENTRUM ANTWERPEN

Inhoud

Nr. 52

Dinsdag 8 juli 1997

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden – 681 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 4	
Algemene bespreking	1
Sprekers : mevrouw Patricia Ceysens, verslaggever, de heren Bart Vandendriessche, Etienne Van Vaerenbergh en Guy Swennen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en minister Luc Martens	
Artikelsgewijze bespreking	6
Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap – 705 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	13
Sprekers : de heren Jos Stassen, verslaggever en Bart Vandendriessche, mevrouw Patricia Ceysens, de heren Guy Swennen en Etienne Van Vaerenbergh, mevrouw Nelly Maes en minister Luc Martens	
Artikelsgewijze bespreking	19
Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs – 685 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5	
Ontwerp van decreet betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen – 699 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	20
Sprekers : mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, verslaggever, mevrouw Mia De Schamphelaere, mevrouw Sonja Van Lindt, de heren Gilbert Vanleenhove en Ludo Sannen, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer André Denys, mevrouw Nelly Maes, de heren René Swinnen, Kris Van Dijck en Christian Van Eyken en minister Luc Van den Bossche	
Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs – 685 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5	
Artikelsgewijze bespreking	36
Ontwerp van decreet betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen – 699 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	
Artikelsgewijze bespreking	43
Regeling van de werkzaamheden	47
Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VIII – 697 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5	
Ontwerp van bijzonder decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 698 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	

Algemene bespreking	47
Sprekers : de heer Jos De Meyer, verslaggever, mevrouw Sonja Van Lindt, de heren Ludo Sannen, Chris Vandenbroeke, Joris Van Hauthem, René Swinnen en Kris Van Dijck en minister Luc Van den Bossche	
Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VIII	
– 697 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5	
Artikelsgewijze bespreking	52
Ontwerp van bijzonder decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen	
– 698 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze bespreking	71
Regeling van de werkzaamheden	72

VOORZITTER : De heer Herman Suykerbuyk, ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.17 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Emiel Verrijken : gezondheidsredenen;

Jacques Devolder : buitenslands.

ONTWERP VAN DECREET houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden

– 681 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Ceysens, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de minister van Welzijn en Gezin, de heer Martens, heeft bij het Vlaams Parlement een ontwerp van decreet ingediend, houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden. Dit ontwerp van decreet werd in de commissie met elf stemmen bij drie onthoudingen aangenomen.

Er bestond een grote consensus over de inhoud van dit ontwerp van decreet. Door dit decreet worden heel wat raden, waarvan sommigen nooit hebben gewerkt, afgeschaft. Er komt een einde aan de versnippering. Alle betrokken raden worden namelijk gebundeld onder de grote koepel van de Gezins- en Welzijnsraad. De grootste verdienste van dit decreet is het feit dat men probeert los te komen van de corporatistische ingesteldheid.

Hoe zal de Gezins- en Welzijnsraad worden gestructureerd ? In feite gaat het om twee raden, namelijk de Gezins- en Welzijnsraad met vijftwintig leden, en een adviserende beroepscommissie met zeven leden. Met betrekking tot de Gezins- en Welzijnsraad staat in het decreet dat er een vier-tal permanente commissies zullen worden opgericht. Zij zullen zich bezighouden met de thema's gezin, ouderen, zorg, en ontwikkeling en emancipatie. In het decreet staat eveneens dat men werkgroepen kan oprichten.

Vervolgens kom ik terug op de belangrijkste discussiepunten. Het secretariaat van de Gezins- en Welzijnsraad zal worden ondergebracht bij de administratie. De commissie meende dat er een andere rol is weggelegd voor de administratie dan voor de Gezins- en Welzijnsraad en de beroepscommissie.

Tevens rees de vraag aan wie de Gezins- en Welzijnsraad advies zal mogen geven. In het ontwerp van decreet kunnen we lezen dat de Gezins- en Welzijnsraad op autonome wijze de ontwikkelingen in de samenleving kan volgen en dat men hierover zelf adviezen kan opstellen. Men kan evenwel uitsluitend adviseren aan de Vlaamse regering.

Er vond een gedachtewisseling plaats over de vraag of dit niet kon worden uitgebreid tot het Vlaams Parlement. Gisteren kwam deze discussie hier eveneens aan de orde. In het kader van de besprekingen rond de nieuwe politieke cultuur sluit men steeds meer aan bij de visie en strategie dat die adviesraden los van de uitvoerende macht zouden moeten komen. Op die wijze kunnen deze raden het hele beleid advies verlenen. Met het hele beleid bedoel ik uiteraard in de eerste plaats wat dit parlement heeft uitgetekend.

Tot zover de belangrijkste opmerkingen bij dit ontwerp van decreet. Zoals gezegd werd het ontwerp uiteindelijk goedgekeurd met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer Bart Vandendriessche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik dank de verslaggever voor het beknopt en degelijk verslag. Zoals terecht werd gesteld, is het voorliggende ontwerp een logische en finale stap in de evolutie naar een globale visie op de ontwikkeling in de welzijnssector. Reeds op het eerste Vlaamse welzijnscongres in 1991 bleek dat die behoefte duidelijk bestond. In feite heeft de Vlaamse regering al in 1993 stappen gezet naar een rationalisatie van alle soorten raden en commissies in de welzijnssector. Uiteindelijk heeft de regeringsverklaring ook in de oprichting van een centrale welzijnsraad voorzien. Daaruit blijkt ook meteen dat deze stap logisch en finaal is.

In het algemeen zal de Gezins- en Welzijnsraad moeten kunnen adviseren over de grote beleidslijnen. Hij moet brede visies formuleren die de besluitvorming in de welzijnssector voorafgaan. Zoals we reeds vaak hebben ervaren, bestaat er een reële nood aan een globale en langetermijnplanning. Tevens zal de raad het gezins- en welzijnsbeleid kunnen evalueren. Deze opdracht is duidelijk te onderscheiden van deze van de beroepscommissie, die eveneens in dit decreet wordt behandeld. De beroepscommissie adviseert bij concrete vragen over erkenning en subsidiëring. De werking van de Gezins- en Welzijnsraad zal in grote mate worden bepaald door de kwaliteit, de betrokkenheid en de motivatie van zijn leden. In de commissie werd dit in een bijzonder ruim schema weergegeven.

Er werd verklaard dat slechts vijf deskundigen worden aangesteld die onafhankelijk zijn ten opzichte van de sectoren, met daarnaast tien deskundigen die bij specifieke sectoren zijn betrokken en tien leden uit de gebruikersgroep. Ter informatie werden de sectoren opgesomd. We vinden dat de minister op dat vlak het vertrouwen verdient. Een te strak keurslijf aan selectiecriteria zou een daadwerkelijke samenstelling in ernstige mate kunnen bemoeilijken. Een raad van witte merels is bijzonder kleurloos.

Onze fractie maakt zich weinig zorgen over de eigen dynamiek die de raad zal ontwikkelen. De problemen in de gezins- en welzijnssector zijn legio en de verschillende vaste commissies zullen elkaar rond bepaalde thema's in dwarsverbanden vinden, in werkgroepen ad hoc. Ze zullen muren slopen tussen categoriaal georganiseerde vormen van zorg. De prille ervaringen met de recent opgerichte Gezondheidsraad wijzen naar verluidt reeds op een positieve evolutie.

Wel is het uiterst belangrijk dat van in het begin een juiste taakafbakening wordt gerespecteerd en dat de verwachtingen niet te hoog worden gesteld. De opdracht blijft louter adviserend. Er zal een sterke complementariteit nodig zijn met de VOI's en de commissie voor Welzijn in de SERV, maar ook met de administratie. Alle wijvingen moeten worden voorkomen. De nodige afspraken moeten worden gemaakt om te verhinderen dat men in elkaars vaarwater raakt. Het ergste wat ons kan overkomen, is dat de diverse organen er tegenstrijdige beleidsvisies op nahouden. Dit wordt mogelijk als de samenstelling van de raad afglijdt naar wat de SERV een vrijblijvend forum van deskundigen noemt. Een goede ondersteuning vanuit het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies zal de raad dus bijkomende autoriteit verlenen.

Mijnheer de minister, dames en heren, we zijn ons bewust van de geringe budgettaire betekenis van het voorliggend ontwerp van decreet. Het gaat om nauwelijks 2 miljoen frank op jaarbasis. De impact op het welzijnsbeleid zal echter van groot belang zijn. Dit ontwerp komt ruim tegemoet aan onze verwachtingen rond een breed en fundamenteel overleg over maatschappelijke problemen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, zoals de verslaggever al heeft gezegd, is het belangrijk dat we komaf maken met de resem adviesorganen die vaak een schimmig bestaan hebben geleid. De Volksunie zal dit ontwerp van decreet dan ook goedkeuren. We vinden het immers belangrijk dat we over een werkzaam en goed adviesorgaan beschikken. Beter één hoofd dat bij de zaken is, dan vele hoofden die leeg zijn.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we kunnen dit decreet beschouwen als een noodzakelijke stap in de ontwikkeling van het welzijnsbeleid in Vlaanderen. De gebruiker ervaart de welzijnssector als een hele waaier van voorzieningen waarin een kat haar eigen jongen niet terugvindt. Iedereen vindt al jaren dat de versnippering van de sector moet worden aangepakt. Tegelijk moeten we er ook voor zorgen dat zijn rijkdom behouden blijft. Als we de oorzaak van de complexiteit van de sector bekijken, zien we dat er twee kanten zijn. Aan de ene kant staan de goed-

Swennen

will en inventiviteit van geëngageerde individuen, en de kleinschalige initiatieven die door de gemeenschap als zinvol en noodzakelijk worden ervaren. Aan de andere kant staan de processen van professionalisering en institutionalisering, die ervoor zorgen dat die initiatieven telkens tot nieuwe hokjes in de welzijnssector uitgroeien.

Een van de belangrijke verdiensten van dit decreet is dat het de sector wil stroomlijnen, overzichtelijk maken en rationaliseren. Dit moet wel met de nodige behoedzaamheid gebeuren. De overheid moet erover waken dat er geen beweging ontstaat die de individuele creativiteit en inzet fnuikt en de rijkdom niet voldoende naar waarde schat. Daarover zijn we het met zijn allen eens. De globale structuren moeten dus instrumenten zijn om de inventiviteit tot haar recht te laten komen en de creativiteit aan te wakkeren. De Gezins- en Welzijnsraad kan ons inziens een instrument worden voor vernieuwing en inventiviteit. Daarvoor moeten wel een aantal voorwaarden worden vervuld, vooral qua samenstelling. We hebben het daarover trouwens al gehad in de commissie. Het verdelen van 25 plaatsen op basis van het gewicht van de bestaande sectoren en koepels is een eerder behoudsgezinde maatregel en leidt niet tot vernieuwing.

Deze raad is belangrijker dan men op het eerste gezicht zou denken. Zijn opdracht is om de visie op het welzijnsbeleid van de volgende eeuw gestalte te geven. We zijn dan ook van oordeel dat de mensen die deel uitmaken van de raad, oog moeten hebben voor vernieuwing. Mijnheer de minister, tijdens de bespreking in commissie hebt u, in uw antwoord op onze vraag over de globale verdeling van de plaatsen, een oriënterend baken aangegeven. Er zouden tien experts uit het aanbod, tien gebruiksexperts en vijf deskundigen uit de wetenschappelijke wereld worden gekozen.

Wij dringen erop aan dat gekozen wordt voor personen die verder kijken dan het loutere welzijnswerk. Wij gebruiken hier vaak graag termen als integraal. Het is echter even belangrijk dat deze mensen ook ervaring met en een visie op andere sectoren hebben. Ik denk hierbij aan werkgelegenheid, huisvesting, inkomensverwerving, cultuur en mobiliteit. Zij moeten zo mogelijk niet alleen ervaring hebben met het Vlaamse beleid, maar ook een inzicht in het lokale en het federale niveau is zeer belangrijk voor het verwerven van de nodige expertise.

Een tweede en laatste aspect waarbij ik wil stilstaan, betreft de voorwaarde in verband met de structuur van de vaste commissies. De taken van de vaste commissies omvatten samen zowat het gehele welzijnsveld. Deze vaste commissies leiden een quasi-autonoom bestaan. De regering kan hun rechtstreeks advies vragen. Zij hebben ook het recht om op eigen initiatief standpunten te formuleren en de Gezins- en Welzijnsraad moet hun adviezen overnemen, eventueel met een eigen toevoeging.

Nu is het weliswaar zo dat de leden van de centrale raad in de commissies zetelen en dat de overige leden benoemd worden uit twee voordrachtlijsten van de centrale raad. Toch menen we dat een waarschuwing noodzakelijk is. Er is namelijk het achterpoortje via de vaste commissies waardoor weer autonoom opererende, sectorale en categoriale adviesorganen zouden – en ik gebruik bewust de voorwaardelijke vorm – kunnen ontstaan. Het risico bestaat dat deze commissies snel de moederraad zullen overschaduwen, waardoor het globale gezichtspunt dat we vandaag zo luid bejubelen wel eens verloren kan gaan. De sturende rol van de centrale raad is derhalve bepalend voor het succes van het in dit decreet uitgewerkte project. Ook hier hangt veel af – ik kan het niet genoeg herhalen – van zowel de samenstelling van de raad en de commissies als van de opstelling van de leden.

Wat de adviserende beroepscommissies betreft, stel ik vast dat dit ontwerp van decreet na het kwaliteitsdecreet een tweede, nieuwe en belangrijke bouwsteen aanbrengt voor een hernieuwd erkennings- en subsidiëringsbeleid. Wij juichen dit toe, maar we blijven wachten op de missing link waaraan deze verschillende onderdelen vastgehaakt moeten worden, met name de omvattende hervorming van de erkenningsprocedure waaraan ook de subsidiëringsregels verbonden zijn. Mijnheer de minister, wij wachten ongeduldig af welk initiatief u zult nemen.

Ten slotte wens ik te wijzen op de tijd die verloren ging tussen het opdoeken van de bestaande raden en het uitwerken van dit ontwerp van decreet voor de nieuwe Gezins- en Welzijnsraad. Met het conglomeraat van bestaande raden was het moeilijk werken. Het ontbreken van de adviesfunctie zorgde toch wel voor een vorm van malaise. In het bijzonder bij de behandeling van het kwaliteitsdecreet bleek dit een gemis te zijn.

Toch zijn we zeer blij dat dit ontwerp van decreet er uiteindelijk is. We hopen dat de minister er een

Swennen

instrument zal van maken voor een dynamisch en vernieuwend welzijnsbeleid. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, onze fractie zal dit ontwerp van decreet met overtuiging goedkeuren. Net zoals een groot aantal commissieleden kan ook onze fractie zich aansluiten bij de doelstellingen en het basisconcept van het voorliggend ontwerp van decreet.

De opeenstapeling van adviesraden, hoge raden en adviescommissies, waarvan een deel niet meer functioneerde of nooit goed gefunctioneerd heeft, was dringend aan een rationalisatie toe. Ook de afbouw van zuivere belangenbehartiging kan onze goedkeuring wegdragen. We hopen dat voldoende garanties werden ingebouwd om de bedoelde sectoroverschrijdende aanpak, zoals in dit ontwerp van decreet vooropgesteld, ook in de praktijk waar te maken.

Veel zal van een evenwichtige samenstelling van de raad afhangen. Tijdens de bespreking werd bepaald dat dit met open kaarten moet gebeuren. De minister heeft ons een samenstellingsmodel voorgesteld, dat we kunnen goedkeuren. We hopen dat het, zonder veel wijzigingen, in de praktijk zal worden omgezet.

We zullen er blijven op toezien dat de samenstelling zo gebeurt dat de kleinere sectoren en koepels aan de orde blijven komen. Iedereen, groot zowel als klein, moet sectoroverschrijdend te werk gaan.

Wij zijn bekommerd over de duidelijke aanwezigheid van de gebruikers in de raad. De minister kon ons echter geruststellen. Tien leden zullen worden aangeduid omdat ze bij de zaak betrokken zijn als gebruiker, cliënt, familielid, vrijwilliger of ervaringsdeskundige. We blijven echter benieuwd naar het aantal allochtonen dat in de raad zitting zal hebben. We willen geen pleidooi houden voor de opname van een persoon uit elke doelgroep, maar het lijkt me toch absoluut noodzakelijk dat deze doelgroep in de raad kan worden opgenomen en voldoende vertegenwoordigd is.

Ik wil graag opnieuw pleiten voor de invoering van een nieuw artikel 4bis. Ik had hiervoor een amendement ingediend in de commissie en ik heb dit nu ook in de plenaire vergadering gedaan. Het behan-

delt de mogelijkheid voor het parlement om advies te vragen. Het Vlaams Parlement heeft immers weinig mogelijkheden om aanbevelingen en adviezen te vragen. Het huidige artikel 62 van het vernieuwde reglement bepaalt, ik citeer : de voorzitter kan in elke stand van de procedure, voor de opening van de algemene bespreking in plenaire vergadering, advies inwinnen bij een instelling waarvan de raadpleging door het parlement bij decreet is geregeld. Einde citaat. Het is dus nodig dat we deze mogelijkheid in dit decreet – als eerste – expliciet opnemen.

Ik benadruk nogmaals dat dit amendement kadert in een ruimer pleidooi om adviesorganen in te schakelen bij het beleidsvoorbereidende en decreetgevende werk. Op deze manier kan men tot een volwassen verhouding tussen de adviesorganen en het parlement komen. Voor het deel van de opdracht dat de raad op autonome wijze vervult, moet gelden dat het parlement een beroep op de raad kan doen. Het parlement heeft immers een beleidsvoorbereidende en -controleerende taak.

Bovendien heeft het uitgebreid Uitgebreid Bureau, in het gesprek over de verfijning van de democratie op 3 juli 1997, een akkoord bereikt over de adviesorganen. Daarin zit onder meer vervat dat ook het parlement de adviesorganen moet kunnen aanspreken. Dit is een nieuw argument dat ik in de commissiebesprekingen nog niet heb kunnen indienen. Vermits zowel de CVP, de SP, de VLD als Agalev hierover akkoord gingen, neem ik aan dat de fracties dit amendement straks zullen goedkeuren. Het werd ingediend, maar ik heb gezien dat het nog niet op de banken ligt. Ik zal de betrokken diensten vragen om dit zo snel mogelijk te doen.

Mijnheer de minister, ik wil graag afsluiten met een vraag. Toen we dit decreet hebben besproken, lag ook uw Beleidsbrief Samenspraak ter bespreking voor. We hebben het eerste hoofdstuk, over de herstructurering van adviesorganen en -commissies, behandeld. Wanneer we hoofdstukken twee en drie, over het regionaal en lokaal welzijnsoverleg, zullen behandelen, welke voorbereidingen treft u terzake en wanneer kunnen we in dit verband decreetgevend werk verwachten ?

Ik herhaal dat wij dit decreet met overtuiging zullen goedkeuren. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook de VLD zal het ontwerp van decreet houden-

Ceysens

de de oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad goedkeuren. Dit is naar onze mening een goed decreet. Een van de belangrijkste artikels behelst de afschaffingsbepaling. Het is heel bijzonder dat eens iets wordt afgeschaft. Dit is goed, want een aantal raden die wij nu willen afschaffen, zijn immers nooit beginnen werken. In het decreet hadden we deze nog lange levens kunnen laten leiden. Het is beter ze af te schaffen en te komen tot een Gezins- en Welzijnsraad en een adviserende beroepscommissie voor de hele Vlaamse Gemeenschap.

Niettemin heb ik nog drie opmerkingen. De principiële vraag aan wie de adviesraad advies kan uitbrengen, blijft bestaan. Men kan het decreet zo lezen en argumenten vinden voor de idee dat alleen de Vlaamse regering dit Vlaams beleid uitbouwt. Dit kan natuurlijk niet het geval zijn. Hier is ook voor het parlement een zeer vooraanstaande rol weggelegd.

Er werd een opdeling in vier commissies gemaakt : voor gezin, ouderen, zorg en emancipatie. Opvallend is dat drie daarvan een algemeen thema naar voren schuiven. Het zijn gezin, zorg – dat kan zijn zorg voor ouderen, gehandicapten en mensen die het nodig hebben – en emancipatie. Bedoeld wordt de grote ontvoogdings- en emancipatiebeweging voor heel de bevolking. Eentje springt eruit, namelijk de commissie voor ouderen. Dit doet bij de gehandicapten terecht de vraag rijzen waarom er voor hen geen commissie is. Dit had men kunnen vermijden door de raad zo te structureren dat er commissies voor gezin, zorg en emancipatie waren.

Emancipatie is ook het domein van minister Van Asbroeck, meer bepaald voor wat het gelijkemansbeleid betreft. Het antwoord op deze bedenking is in de commissie uiterst vaag gebleven. Ook hier is een gestroomlijnder verloop nodig.

Tot slot had onze fractie een amendement ingediend. Het ontwerp is vrij logisch opgebouwd, want overal wordt consequent melding gemaakt van gezin en welzijn. U bent ook minister van Gezin en Welzijn, en de commissie draagt dezelfde naam. Er is evenwel één uitzondering, namelijk op het punt waar de raad expliciet de taak opneemt om de effecten te meten. Dit wordt voorbehouden voor het Welzijnsdepartement. Het amendement wilde dit consequent doortrekken naar gezins- en welzijnseffecten, maar heeft het niet gehaald. Ik wilde daar nog even de aandacht op vestigen. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik ben blij met de grote steun die dit ontwerp van decreet geniet. Men ziet het belang in van de samenhang, van het feit dat men het corporatisme niet meer de overhand laat nemen en van het feit dat dit een forum kan zijn van waaruit men een brede visie kan ontwikkelen. Het moet ons toelaten een kwalitatieve stap vooruit te zetten ten aanzien van het versnipperde, deels geïmmobiliseerde adviseringsveld zoals het vandaag bestaat.

Vele collega's uitten de zorg dat we aandacht moeten schenken aan een evenwichtige samenstelling. Aan de ene kant vraagt dit om een zekere afstandelijkheid om, in vogelperspectief en niet door de directe problemen beslommerd, een advies te kunnen formuleren. Tegelijkertijd moet men ook mensen inbrengen die de problematiek daadwerkelijk hebben doorleefd en tezelfdertijd mentaal capabel zijn om sectoroverstijgend te denken.

We hebben een schema aangereikt en de commissie heeft dit onderschreven. Het blijft een zeer delicate aangelegenheid om hier een afgewogen voorstel te doen. We zullen dat in elk geval met de grootste zorg doen.

Sommige collega's stellen vragen, onder meer met betrekking tot het adviseren van het parlement. Dit probleem moet in een globale context worden benaderd. Ik wil graag nota nemen van wat in het Bureau terzake is goedgekeurd. Het zou niet verstandig zijn om dit zomaar toe te passen op één raad. We moeten de implementering van deze afspraak in een algemene context bekijken. Ondertussen verhindert niets dat zo een adviesraad de voorstellen van decreet mee bekijkt. Dat is perfect mogelijk binnen de huidige procedures, omdat een voorstel van decreet sowieso het voorwerp uitmaakt van een bespreking binnen de regering. De regering heeft dan de mogelijkheid om zich te wenden tot een adviesraad.

Een uitspraak van een adviesraad is dus mogelijk, zij het indirect. U pleit ervoor om hem ook rechtstreeks mogelijk te maken, mevrouw Van Den Heuvel. Maar laten we de totaliteit van de zaak niet uit het oog verliezen. Wat u vraagt, impliceert immers een nieuwe verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht en een nieuwe set instrumenten voor deze werking. Die werking mag zeker in vraag worden gesteld en hoeft niet altijd statisch te worden bekeken. Ik hoed mij er echter

Martens

voor om dit nu zomaar te veranderen, al sta ik wel open voor een algemeen gesprek daarover.

U vraagt ook waar we staan met het regionaal welzijnsoverleg, mevrouw Van Den Heuvel. We staan daar behoorlijk ver mee. Ik heb gisteren het voorontwerp van decreet daarover ondertekend. Wat ons betreft, is dit klaar. Het regionaal welzijnsoverleg heeft een aantal budgettaire gevolgen, en vraagt ook betrokkenheid van de provincies. Het krijgt vorm binnen de provinciale omgeving. Dat betekent niet noodzakelijk dat het daar helemaal mee samenvalt of dat het louter op provinciaal niveau is gesitueerd. Wel zullen de provinciale overheden als eerste hun betrokkenheid moeten uitdrukken, ook op budgettair vlak. Een aantal provincies passen dit reeds op een dynamische manier toe. Ik denk aan Antwerpen, en ook aan West-Vlaanderen. Een aantal andere provincies hinken achterop. We hopen met dit decreet deze vorm van overleg in alle provincies te dynamiseren. We proberen ermee te mobiliseren en tot goede taakafstemmingen, samenspel, en zelfs een netwerk te komen. Zoals gezegd staan we op dat vlak al tamelijk ver.

Mevrouw Ceysens, u verwijst naar de effecten. Het is duidelijk dat de Gezins- en Welzijnsraad niet gewapend is voor een effectrapportering bij alle mogelijke voorstellen en ontwerpen. Wel zal hij hetgeen hij ter advisering voorlegt, in een gezins- en welzijnsperspectief bekijken. Dat is ook zijn opdracht. Effectrapportering vraagt een eigen, specifieke benadering. We kunnen ons morgen uitspreken over een voorstel van decreet van uw fractiegenoot Avontroodt over het kindeffectrapport. Voorlopig hebben we ervoor gekozen om ons daarop toe te leggen.

Inzake een gezinseffectenrapport zullen we het daarentegen al niet meer eens zijn, onder meer over wat nu eigenlijk een gezin is. Dat is de voorbije weken meermaals gebleken bij andere voorstellen. Bovendien bestaat op dat vlak bijzonder weinig expertise. Dit idee klinkt uiteraard mooi en is bijzonder sympathiek. Het is tevens goed voor de zelfbeeldvorming. Maar het moet ook effect hebben. Juist door een kindeffectrapport als uitgangspunt te nemen en rekening te houden met het verdrag over de rechten van het kind, waarin het altijd over kind en omgeving gaat, wordt een pragmatische en meer gerichte benadering bereikt. Als het voorstel van decreet morgen wordt goedgekeurd, zal het probleem ook in belangrijke mate worden opgelost. Het instrumentarium zal verder worden

uitgebouwd en de nodige deskundigheid zal ontstaan.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, in heel het decreet wordt consequent gekozen voor de benaming Gezins- en Welzijnsraden. Alleen in artikel 5 wordt daarvan afgeweken. Daar is sprake van welzijneffecten as such. Verder is er ook geen sprake van echte rapportering, er wordt alleen gevraagd te letten op de welzijneffecten.

Minister Luc Martens : U hebt overwogen om zelf een voorstel van decreet in te dienen waarin u sprak over gezins- en welzijneffecten, daarom ben ik op mijn hoede. Misschien probeert u sluiks een verband te leggen tussen een en ander. Ik wil toezien op een correct woordgebruik. (*Applaus bij de CVP, de SP en de VU*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1° gezin : de aangelegenheid bedoeld in artikel 5, § 1, II, 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de latere wijzigingen ;

Voorzitter

2° welzijn : het geheel van de aangelegenheden bedoeld in artikel 5, § 1, II, 2 tot 7 van de bijzondere wet bedoeld in 1 ;

3° Raad : de Gezins- en Welzijnsraad, bedoeld in artikel 3 ;

4° beroepscommissie : de adviserende beroepscommissie, bedoeld in artikel 13 ;

5° regering : de Vlaamse regering.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II**De Gezins- en Welzijnsraad****Artikel 3**

Er wordt voor de Vlaamse Gemeenschap een Gezins- en Welzijnsraad opgericht.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

De Raad heeft als opdracht het gezins- en welzijnsbeleid en de ontwikkelingen inzake gezin en welzijn op te volgen en te toetsen aan de gezins- en welzijnsnoden in de samenleving, het aanbod van gezins- en welzijnsvoorzieningen te evalueren en voorstellen te formuleren voor de verdere ontwikkeling ervan, evenals de regering advies te verstrekken omtrent gezins- en welzijnsaangelegenheden.

– *Aangenomen.*

Er is een amendement van mevrouw Van Den Heuvel tot toevoeging van een nieuw artikel 4bis dat luidt als volgt :

Artikel 4bis (nieuw)

Een nieuw artikel 4bis invoegen, dat luidt als volgt :

"Het advies van de Raad kan gevraagd worden door :

– het Vlaams Parlement ;

– de Vlaamse regering, meer bepaald de Vlaamse minister bevoegd voor het gezins- en welzijnsbeleid."

De stemming over het amendement tot toevoeging van een nieuw artikel 4bis wordt aangehouden.

Artikel 5

In het kader van zijn algemene opdracht, vermeld in artikel 4, heeft de Raad de volgende specifieke opdrachten :

1° de maatschappelijke ontwikkelingen opvolgen en interpreteren vanuit een gezins- en welzijnspectief ;

2° in het kader van een inclusief beleid, het beleid van de Vlaamse regering toetsen op zijn welzijnseffecten ;

3° de evoluties inzake organisatie en methodes van hulp- en dienstverlening analyseren en daarover een beleidsvisie ontwikkelen ;

4° het bestaande gezins- en welzijnsbeleid en het bestaande geheel aan voorzieningen evalueren ;

5° de geformuleerde beleidsalternatieven toetsen op hun effecten en de mogelijke samenhangen, spanningen en overlappingsen met de reeds bestaande zorgstructuren onderzoeken ;

6° op verzoek van de regering adviseren over de voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluiten inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

De Raad is samengesteld uit 25 leden, waaronder een voorzitter en twee ondervoorzitters, allen deskundig inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden. Zij worden door de regering benoemd voor een éénmaal hernieuwbare termijn van vijf jaar.

Bij de benoeming van de leden moet rekening gehouden worden met de volgende criteria :

Voorzitter

- 1° de kandidaten moeten bij voorkeur over meer dan een sector uit de gezins- en welzijnszorg deskundig zijn ;
- 2° de kandidaten zullen bij voorkeur gekozen worden uit personen die minimum vijf jaar ervaring hebben in de gezins- en welzijnssector ;
- 3° ten hoogste twee derde van de leden is van hetzelfde geslacht.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

§ 1. De Raad komt minstens viermaal per jaar in plenaire zitting bijeen.

Over de adviezen op verzoek van de regering rapporteert de Raad aan de regering binnen de gestelde termijn. De Raad kan, binnen zijn opdracht zoals bepaald in de artikelen 4 en 5, op eigen initiatief adviezen uitbrengen en daarover aan de regering rapporteren. De Raad maakt de door hem uitgebrachte eindadviezen openbaar. Het huishoudelijk reglement, vermeld in artikel 10, bepaalt de wijze waarop dit gebeurt.

§ 2. Binnen de Raad wordt een bureau opgericht dat samengesteld is uit de voorzitter, de twee ondervoorzitters van de Raad en de vier voorzitters van de vaste commissies, zoals vermeld in artikel 8.

Het bureau heeft als opdracht de werkzaamheden van de Raad te organiseren, te coördineren en voor te bereiden, evenals de beslissingen van de Raad uit te voeren.

De werking van de Raad en van het bureau wordt geregeld in het huishoudelijk reglement, vermeld in artikel 10.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

§ 1. De Raad telt vier vaste commissies : de commissie Gezinsbeleid, de commissie Ouderenbeleid, de commissie Zorg en de commissie Ontwikkeling en Emancipatie.

§ 2. De commissie Gezinsbeleid adviseert vanuit een gezinsperspectief over alle relevante beleidssectoren. Ze heeft aandacht voor de effecten van het beleid op gezinnen. Haar opstelling is daarom eerst en vooral intersectoraal. Daarnaast adviseert deze commissie ook over het gezinsbeleid als zodanig.

§ 3. De commissie Ouderenbeleid adviseert op een intersectorale en inclusieve wijze over het ouderenbeleid. Ze volgt vanuit het ouderenperspectief de verschillende relevante beleidsdomeinen en de beleidseffecten op de levensomstandigheden van ouderen, in al hun verscheidenheid. Daarnaast adviseert ze specifiek over het sectoraal ouderenbeleid.

§ 4. De commissie Zorg adviseert over het inclusief beleid inzake individuele bijstand of hulpverlening – zowel de formele als de informele – voor verschillende categorieën van hulpvragers en zorgbehoevenden. Het betreft zowel de thuiszorg als de ambulante zorg, de semi-residentiële en de residentiële zorg.

§ 5. De commissie Ontwikkeling en Emancipatie adviseert over inclusief welzijnsbevorderend- en armoedebeleid, waarbij de nadruk ligt op het werken aan structurele oplossingen voor welzijnsnoden en waarbij de doelgroepen meestal zelf een actieve rol spelen bij de formulering en de oplossing van de problemen.

§ 6. Elke commissie is samengesteld uit drie leden die de Raad in zijn schoot aanwijst, en tien deskundigen die op basis van door de Raad opgestelde dubbele voordrachtslijsten door de regering worden benoemd. Het mandaat van deze deskundigen verstrikt samen met dat van de leden van de Raad. Onder de drie door hen aangewezen leden kiest de Raad een voorzitter en een ondervoorzitter van de commissie.

§ 7. Elke commissie wordt opgericht binnen de drie maanden na de concrete samenstelling van de Raad.

§ 8. De werking van de commissies wordt geregeld in het huishoudelijk reglement, vermeld in artikel 10.

De commissies kunnen advies uitbrengen op verzoek van de regering of op verzoek van de Raad. Ze kunnen op eigen initiatief advies uitbrengen binnen de grenzen van de opdrachten die hen in dit artikel worden toegewezen.

Voorzitter

De commissies rapporteren altijd aan de Raad, in voorkomend geval binnen de door de Raad gestelde termijn. De Raad is ertoe gehouden de adviezen van de vaste commissies, aangevuld met haar eigen advies en in voorkomend geval binnen de gestelde termijn, aan de regering te rapporteren.

§ 9. Vertegenwoordigers van de regering en van de administratie kunnen op uitnodiging van de Raad of van de commissies met raadgevende stem deelnemen aan de vergaderingen van de Raad en van de commissies.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

De Raad kan werkgroepen oprichten voor het voorbereiden van een advies in de gezins- en welzijnsaangelegenheden die hij zelf bepaalt.

Deze werkgroepen hebben een beperkte, door de Raad omschreven opdracht. Na het vervullen van de opdracht wordt de werkgroep opgeheven door de Raad.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De Raad stelt, op de wijze en binnen de termijn door de regering bepaald, een jaarverslag omtrent zijn werking op. Dit jaarverslag wordt voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

De Raad legt, binnen de drie maanden na zijn concrete samenstelling, aan de regering een voorstel van huishoudelijk reglement voor met betrekking tot de werking van de Raad zelf, van de vaste commissies en van de werkgroepen.

De regering stelt vervolgens het huishoudelijk reglement vast.

– *Aangenomen.*

Artikel 11

De werkingskosten van de Raad alsmede de presentiegelden en vergoedingen vallen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De presentiegelden en vergoedingen aan de voorzitter, de ondervoorzitters, de leden van de Raad, de voorzitter, ondervoorzitter en de leden van de vaste commissies, de voorzitter, ondervoorzitter en de leden van de werkgroepen worden toegekend overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen van adviesraden.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

Het secretariaat van de Raad wordt waargenomen door ambtenaren van de administratie die met dit doel door de regering werden aangesteld.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

De adviserende beroepscommissie

Artikel 13

Er wordt een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden opgericht.

De beroepscommissie heeft als opdracht de regering te adviseren met betrekking tot bij de regering ingediende beroepen, bezwaar- of verweerschriften tegen één van de volgende beslissingen die in gezins- en welzijnsaangelegenheden door de regering of een andere bevoegde instantie zijn genomen, of tegen het door de regering of die instantie geuite en formeel betekende voornemen tot het nemen van één van die beslissingen :

- 1) de weigering van een vergunning of van de verlenging ervan ;

Voorzitter

- 2) de weigering van een erkenning, van de verlenging of van de wijziging ervan, evenals de schorsing of de intrekking van een erkenning ;
- 3) de sluiting van een voorziening.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

§ 1. De beroepscommissie bestaat uit 7 leden, waaronder een voorzitter en een ondervoorzitter. De regering benoemt de voorzitter, de ondervoorzitter en de leden van de beroepscommissie voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar.

De beroepscommissie kan meerdere kamers samenstellen met experts die de adviezen voorbereiden.

§ 2. De regering regelt de werking van de beroepscommissie. Zij bepaalt de termijn waarbinnen de beroepscommissie advies dient uit te brengen en de termijn waarbinnen ze, na ontvangst van het advies, een beslissing zal nemen.

De regering kan geen beslissing nemen op de in artikel 13 bedoelde beroepen, bezwaar- of verweerschriften dan na ontvangst van het advies van de beroepscommissie tenzij wanneer de termijn is verstreken waarbinnen het advies moest worden gegeven.

§ 3. De beroepscommissie legt, binnen de drie maanden na zijn concrete samenstelling, aan de regering een voorstel van huishoudelijk reglement voor met betrekking tot de werking van de beroepscommissie. De regering stelt vervolgens het huishoudelijk reglement vast.

§ 4. De beroepscommissie krijgt van de administratie alle informatie die ze meent nodig te hebben voor het uitbrengen van haar advies.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

De presentiegelden en vergoedingen van de voorzitter, de ondervoorzitter en de leden van de beroepscommissie worden toegekend overeen-

komstig de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen.

De werkingskosten van de beroepscommissie evenals de presentiegelden en vergoedingen vallen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

Artikel 16

Het secretariaat van de beroepscommissie wordt waargenomen door ambtenaren van de administratie die met dit doel door de regering werden aangesteld.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Opheffings-, wijzigings- en slotbepalingen

AFDELING 1

Opheffingsbepaling

Artikel 17

Opgeheven worden

1° het koninklijk besluit van 16 december 1981 tot oprichting van een Vlaamse Hoge Raad voor Personen met een Handicap, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 22 december 1982 en 10 januari 1990 ;

2° het besluit van de Vlaamse regering van 3 maart 1982 tot oprichting van een Vlaamse Hoge Raad voor Migranten ;

3° het besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 1982 tot oprichting van een Vlaamse Hoge Raad voor de Derde Leeftijd, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 9 oktober 1991 ;

Voorzitter

4° het besluit van de Vlaamse regering van 25 november 1987 tot oprichting van een Vlaamse Hoge Raad voor het Gezin ;

5° het besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 1988 houdende oprichting, samenstelling en werkwijze van de commissie ingesteld bij artikel 24 van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1989, 12 oktober 1994, 5 april 1995 en 23 april 1996 ;

6° het besluit van de Vlaamse regering van 26 juni 1991 betreffende de samenstelling en werking van de Hoge adviescommissie inzake Maatschappelijk Opbouwwerk ;

7° het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1991 betreffende de oprichting, samenstelling en werking van de Vlaamse Hoge Raad voor het Algemeen Welzijnswerk ;

– *Aangenomen.*

AFDELING 2**Wijzigingsbepalingen****Artikel 18**

In het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van Kind en Gezin wordt in artikel 16, § 1, het woord "adviescommissies" vervangen door "commissies ad hoc".

– *Aangenomen.*

Artikel 19

In de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in artikel 31, § 2, worden de woorden "Na het advies van de in artikel 32 bedoelde commissie te hebben ingewonnen, stelt de regering" vervangen door de woorden "De regering stelt" ;

2° in artikel 32

a) worden in het eerste lid de woorden "na het advies te hebben ingewonnen van een daartoe opgerichte commissie waarvan zij de samenstelling en de benoemingsvoorwaarden bepaalt" geschrapt ;

b) wordt het tweede lid vervangen door de bepaling "de regering stelt de erkenningsprocedure vast" ;

3° in artikel 33, § 2, worden de woorden "na raadpleging van de in artikel 32 bedoelde commissie" geschrapt ;

4° in artikel 36

a) worden in § 1 de woorden "Na het advies te hebben ingewonnen van de in artikel 32 bedoelde commissie bepaalt de regering" vervangen door de woorden "De regering bepaalt" ;

b) worden in § 3 de woorden "na advies van de in artikel 32 bedoelde commissie" vervangen door de woorden "overeenkomstig de door haar vastgestelde procedure" ;

5° artikel 46 wordt opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 20

In het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° artikel 9 wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 9

De raad van bestuur kan commissies ad hoc oprichten met een opdracht inzake problemen die rechtstreeks verband houden met de activiteiten van de instelling." ;

2° artikel 69 wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 69

De regering bepaalt het presentiegeld en de vergoedingen die het Fonds kan toekennen aan de

Voorzitter

Voorzitters en de leden van de Raad van Bestuur, van de commissies ad hoc bedoeld in artikel 9 en van de evaluatiecommissie bedoeld in artikel 40."

– *Aangenomen.*

Artikel 21

In het decreet van 26 juni 1991 betreffende de erkenning en subsidiëring van het maatschappelijk opbouwwerk worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° artikel 2, 2°, wordt opgeheven ;

2° in artikel 3

a) worden in § 2 de woorden "na advies van de Hoge adviescommissie" geschrapt ;

b) wordt een § 4 toegevoegd, luidend als volgt :

"§ 4. De regering stelt de erkenningsprocedure vast, evenals de procedure voor de intrekking van een erkenning, wanneer de organisatie niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet." ;

3° in artikel 5, § 2, worden de woorden "na advies van de Hoge adviescommissie" geschrapt ;

4° artikel 6 wordt opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

In de bijlage bij het ministerieel besluit van 23 juli 1991 tot goedkeuring van het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een handicap

1° wordt artikel 8, 2, 2°, geschrapt ;

2° wordt in artikel 9, 3, de woorden "en aan de adviescomités" geschrapt.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

In het decreet van 24 juli 1991 betreffende het algemeen welzijnswerk worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° artikel 9 wordt opgeheven ;

2° artikel 10, § 1, wordt aangevuld met de zin "Ze stelt de erkenningsprocedure vast."

– *Aangenomen.*

Artikel 24

In de decreten inzake voorzieningen voor bejaarden, gecoördineerd op 18 december 1991, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° artikel 2, 9°, wordt opgeheven ;

2° in artikel 3, § 2, 1° en 3°, artikel 4, § 2, 1° en 3°, artikel 5, § 2, 1° en 4°, artikel 10, eerste, tweede en derde lid, artikel 13 en artikel 14, § 2, worden de woorden "na advies van de Hoge Raad" geschrapt ;

3° in artikel 15, § 1, eerste lid, worden de woorden "op advies van de Hoge Raad" geschrapt ;

4° in artikel 17, derde lid, worden de woorden "na het advies van de Hoge Raad te hebben ingewonnen" geschrapt ;

5° in artikel 19, tweede lid, worden de woorden "na advies van de Hoge Raad" geschrapt.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

In het decreet van 10 november 1993 houdende maatregelen tot kwaliteitsverbetering van de dienstverlening voor huwelijks- en relatiebemiddelaars worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in artikel 4, punt 8, worden de woorden "de in artikel 6 bedoelde commissie van advies" vervangen door de woorden "De Vlaamse regering" ;

2° in artikel 5, eerste lid,

Voorzitter

- a) worden in de inleidende bepaling de woorden "Op voorstel van de in artikel 6 bedoelde commissie van advies kan de Vlaamse regering" vervangen door de woorden "De Vlaamse regering kan" ;
- b) worden in 5 de woorden "door de in artikel 6 bedoelde commissie van advies" vervangen door de woorden "door de Vlaamse regering naar aanleiding van klachten van cliënten" ;

3° in artikel 6

- a) wordt § 1 vervangen door de bepaling :
- "§ 1 De Vlaamse regering stelt de procedure vast voor het verlenen van een erkenning of een bijzondere erkenning" ;
- b) worden in § 2, eerste lid, de woorden "na advies van de commissie van advies" en de woorden "op voorstel van diezelfde commissie" geschrapt ;
- c) wordt § 2, tweede lid, aangevuld met de zin "Zij stelt de nadere procedureregels vast."

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Slotbepaling

Artikel 26

De Vlaamse regering stelt voor iedere bepaling van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting

van een Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap – 705 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Stassen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jos Stassen, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, in dit decreet wordt een duidelijke keuze gemaakt. Voor meer uitleg verwijst ik naar het schriftelijk verslag.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer Bart Vandendriessche : De beroepscommissie bij het Vlaams Fonds is volgens het Arbitragehof in strijd met de Grondwet. Het voorliggend ontwerp van decreet wil vermijden dat na deze uitspraak een rechtsvacuüm ontstaat ten nadele van personen met een handicap die zich niet kunnen neerleggen bij een beslissing van het Vlaams Fonds.

Onze fractie juicht het accurate optreden van de minister door de oprichting van een adviescommissie toe. Het voorgestelde concept van heroverweging door het Fonds na advies van een adviescommissie, draagt onze goedkeuring weg.

Het is een goede zaak dat de aanvrager bij een betwisting niet onmiddellijk de gerechtelijke procedure moet starten. Hij kan zijn argumenten een tweede keer voorleggen via een soepele administratieve procedure. Zijn aanvraag wordt nog eens bekeken, niet alleen in het licht van de legaliteitsaspecten maar ook in het licht van de opportuniteitsaspecten. Dat zorgt voor een meerwaarde. Bovendien doen arbeidsgerechten dikwijls een beroep op deskundigen, wat bijkomende kosten teweegbrengt.

Gezien de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken in sociale zaken, staat een beroep aldaar in ieder geval nog open.

Ik wil in deze plenaire vergadering nog enkele vragen en overwegingen formuleren. Door een oor-

Vandendriessche

spronkelijk verkeerde inschatting van de werklast van de beroepscommissie, is een aanzienlijke achterstand in dossiers ontstaan. In de commissie werden daar al verschillende interpellaties over gehouden. Deze achterstand is nog groter geworden door de recente procedureperikelen. Op dit ogenblik worden de beroepsdossiers van april behandeld. Dat is echt niet meer verantwoord en creëert heel wat moeilijkheden bij de zorgvragers. Zo moeten door het enorme tijdsverschil voortdurend nieuwe medisch-sociale en andere deskundigenverslagen worden aangevraagd, wat bijkomende kosten tot gevolg heeft.

Mijn uitdrukkelijke vraag aan de minister is dan ook om zo snel mogelijk een besluit te nemen en de adviescommissie operationeel te maken, alleen al om de enorme achterstand weg te werken. De minister zal dus in meer dan de huidige drie kamers moeten voorzien. Bovendien moet het verwerkingsritme van 50 dossiers per maand aanzienlijk worden verhoogd. Ik vind het gevaarlijk om met gespecialiseerde kamers per materie te werken : wanneer een gespecialiseerde kamer achterstand opbouwt, kan een andere kamer niet bijspringen. De commissie zelf – ik veronderstel ook elke kamer – bestaat uit zeven leden van verschillende disciplines. Indien u bijvoorbeeld drie kamers opricht, komen we al vlug aan 21 deskundigen waaronder onder meer psychologen en artsen. Misschien moeten zelfs ook plaatsvervaarders worden aangeduid.

Het gaat hier duidelijk om een adviescommissie. Valt deze commissie dan ook onder de regeling voor de presentiegelden van adviesorganen, en ontvangen de leden per zitting ongeveer 350 frank ? Is dit verantwoord als we weten dat de leden van de PEC en de vorige beroepscommissie als leden van een beslissingsorgaan ongeveer 2000 frank per zitting kregen ? Ik neem daarbij aan dat de deskundigen niet allemaal ambtenaren van één of andere administratie zijn, die tijdens hun diensturen zetelen. Deze opmerking kan een banale kwestie van zitpenningen lijken. Het zou echter jammer zijn indien juist deze futiliteit degelijke deskundigen met ervaring weerhield. Dat zou de kwaliteitsvolle werking van de commissie in de weg staan.

Het voorliggend ontwerp heeft tot gevolg dat na de procedure voor het Vlaams Fonds, de aanvrager naar het arbeidsgerecht kan stappen. Op dit ogenblik heeft deze instantie onvoldoende knowhow met betrekking tot zaken uit de zorgsector. Mis-

schien moet naar aanleiding van deze problematiek de samenstelling van de arbeidsrechtbanken worden aangepast. Werknemers- en werkgeversafgevaardigden functioneren nu als sociale rechters. Voordrachten voor de zetel vanuit gehandicaptenverenigingen en werkgevers- en werknemersverenigingen uit de zorgsector, lijken aangewezen. Dit is een hint voor onze federale collega's.

Het onverwacht groot aantal beroepschriften heeft ongetwijfeld te maken met het structurele probleem van de inhoudelijke interpretatie van het decreet op het Vlaams Fonds. Ik denk aan de wazigheid van de reglementering en de soms strikte en enge interpretatie van de administratie, vooral voor de doelgroepen licht mentaal gehandicapten, karakter- en gedragsgestoorden en psychisch gehandicapten. Ook de beschutte tewerkstelling, de intramurale opvang en de aanpassing van de woning als sociale hulp scheppen grijze zones en interpretatiemoeilijkheden.

Het beleidsplan van het Vlaams Fonds 1997-2000 is een goede aanzet voor een grondige evaluatie van het decreet van 1990. Het moet zonder twijfel ook een budgettaire vertaling krijgen, mogelijk al tijdens de volgende begrotingsronde. Het heeft natuurlijk weinig zin personen met een handicap rechten voor te houden die budgettair niet kunnen worden ingevuld.

Mijnheer de minister, voorzitter, onze fractie zal voorliggend ontwerp goedkeuren. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het gaat hier om een vrij technisch ontwerp van decreet. De aanpassing is ons eigenlijk voorgescreven door het Arbitragehof. Er valt dus niet veel over te zeggen : het moest gebeuren. Het is goed dat het zo snel gebeurt.

In de commissie hebben we een paar bedenkingen gemaakt. Aangezien deze daar niet werden opgelost, maak ik ze opnieuw. U hebt in het ontwerp van decreet in het volgende voorzien : wanneer personen met een handicap zich voor de commissie moeten verdedigen, kunnen ze zelf kiezen wie hen zal bijstaan.

Dit is goed : het is belangrijk dat de mensen die vrije keuze hebben.

Ceysens

We vinden het wel jammer dat u met de ene hand geeft en met de andere neemt. Er staat immers expliciet in het ontwerp van decreet dat de Vlaamse regering deze vrije keuze te allen tijde aan banden kan leggen. De Vlaamse regering kan een limitatieve lijst opmaken van degenen die die mensen mogen bijstaan. De Raad van State had hierbij een fundamentele bemerking. Wij hebben daarover een amendement ingediend dat het jammer genoeg niet heeft gehaald. We wilden de mogelijkheid om de vrije keuze aan banden te leggen, uit het ontwerp halen. De minister zei toen dat bij het in het gedrang brengen van de sereniteit een sanctiemogelijkheid open moet staan. Net als de Raad van State meen ik dat men dit in het decreet zou kunnen opnemen. Bij bepaalde indicaties zou de Vlaamse regering dan kunnen optreden. U wilde hier niet op ingaan. We vinden dit spijtig : zo kan de Vlaamse regering de vrije keuze volledig uithalen.

Onze tweede bemerking is technisch en wat ingewikkeld. Het gaat over het ingestelde onweerlegbaar vermoeden. Gehandicapten kunnen steeds terecht bij de gewone rechtbanken. Dat is een fundamentele waarborg van de burgers in een rechtsstaat. Wanneer ze van de commissie echter een slecht advies hebben gekregen, scheidt u hen op met een onweerlegbaar vermoeden. Zo staat het althans in het verslag. Er zijn stemmen opgegaan om daar een weerlegbaar vermoeden van te maken. Mijns inziens heeft dit niet veel zin. Het onweerlegbaar vermoeden moet gewoon worden geschrapt. Wanneer mensen niet tevreden zijn, moeten ze gewoon naar de rechtbank kunnen stappen.

Ook in deze vrij technische discussie hebben we onze slag niet thuisgehaald. Ik wenste daarom deze twee punten in deze plenaire vergadering nog eens onder uw aandacht te brengen.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ook onze fractie schaaft zich achter de doelstellingen van dit ontwerp van decreet. Mevrouw Ceysens zei dat dit een vrij technisch decreet is. Dat klopt. Maar het houdt ook een vrij belangrijke inhoudelijke vernieuwing in. Dit decreet was trouwens nodig na een recent arrest van het Arbitragehof.

De belangrijke vernieuwing die achter het decreet schuilgaat, bestaat erin dat door de opheffing van de beroepscommissie de beroepen tegen de beslissingen van het Vlaams Fonds in de toekomst moeten worden behandeld door de arbeidsrechtbanken. Dat is trouwens nu al het geval voor de beroepen inzake de tegemoetkomingen voor personen met een handicap. Dit is een belangrijke stap vooruit.

Ik wil er wel op wijzen dat nu een groot gedeelte van de onduidelijkheid over de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken is verdwenen, er nog steeds een leemte bestaat inzake de geschillen over de materies waarvoor het eveneens ontbonden Fonds voor Medische, Sociale en Pedagogische Zorg voor Gehandicapten – het zogenaamde Fonds 81 – bevoegd was. Ik heb daarover een voorstel van decreet ingediend dat compatibel is met dit ontwerp van decreet. Elke discussie over de bevoegdheden van de arbeidsrechtbanken zou hiermee uit de wereld worden geholpen. Toch menen we dat het wegwerken van deze onduidelijkheid een eerste belangrijk gegeven is in dit ontwerp van decreet.

Inzake de procedure van heroverweging of herkansing kan dit decreet een belangrijke verbetering inhouden. Samen met de heer Vandendriessche en mevrouw Ceysens wens ik toch te wijzen op een aantal prangende vragen die blijven bestaan. De meerwaarde van deze procedure zal vlug moeten blijken. Toch rijzen er nog vragen. Zo bestaat er reeds de Provinciale Evaluatiecommissie met een multidisciplinair orgaan dat oordeelt op basis van een vrij uitgebreid dossier.

De vraag kan worden gesteld of de herhaling van de multidisciplinaire beoordeling op basis van deze regelgeving en op basis van hetzelfde dossier een meerwaarde inhoudt voor de gebruiker. Dat is mogelijk, maar het blijft zeker een uitdaging. Men heeft mij gezegd dat momenteel slechts 5 percent van de personen met een handicap zélf naar de provinciale commissie komen om te worden gehoord. Zal er voor de tweede ronde met de adviescommissie te Brussel een betere participatie zijn van de betrokkenen ? Dat blijft nog maar de vraag.

Ik kom dan tot mijn tweede opmerking. De procedures voor de arbeidsrechtbanken vermijden is een van de doelstellingen van dit ontwerp van decreet. In de eerste plaats zal dit uiteraard moeten gebeuren door een sluitende en adequate regelgeving, niet door een verdubbeling van de dossierbehandeling.

Swennen

Mijn derde bedenking luidt als volgt. In de ogen van de gebruiker zal deze herkansing wel degelijk een vorm van beroep inhouden. Hij zal dit zo blijven aanvoelen. Tegelijkertijd zal het nadeel van rechter en partij in de subjectieve ervaring van de gebruiker – dus van de persoon met een handicap – hiermee niet uit de wereld worden geholpen. We hebben dit ook al bij vorige gelegenheden gezegd.

Mijn laatste opmerking is dat de adviescommissie met meerdere kamers kan werken zonder magistraat. Mijns inziens maakt dit een vlottere behandeling mogelijk in vergelijking met de vroegere beroepscommissie. De achterstand is echter zeer groot. Er is momenteel sprake van een achterstand van één jaar. Ik vraag me dan ook af of men deze achterstand zal kunnen wegwerken. Ik heb hierover inderdaad grote twijfels.

Dat zijn de bedenkingen die we nog hadden. Voor het overige staan we volledig achter dit ontwerp van decreet. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal niet herhalen wat al eerder werd gezegd. Ik wil enkel de aandacht vestigen op het feit dat we ons eens te meer in een onder-tussen klassiek geworden situatie bevinden. Vlaanderen heeft voor een bepaalde materie een eigen visie, en wil zelfstandig een aantal problemen oplossen. Jammer genoeg worden we afgeblokt door de onvolmaaktheid van onze Vlaamse bevoegdheden.

Ten eerste heeft het Arbitragehof geoordeeld dat we zelf geen administratieve rechtbanken mogen oprichten. Ten tweede stellen we vast dat, wanneer men op een bepaald ogenblik met deze dossiers naar de arbeidsrechtbank moet gaan, we geen invloed kunnen uitoefenen op de samenstelling van deze arbeidsrechtbanken. De heer Vandriessche heeft dit ook al aangehaald. In dit verband zullen het werknemers en werkgevers – of misschien zelfs zelfstandigen – zijn, die daarover zullen oordelen. Specialisten op het gebied van gehandicaptenzorg zullen dit echter niet kunnen.

Eens te meer worden onze bevoegdheden beknot. Ik pleit er dan ook voor dat we ernaar streven om onze bevoegdheden in de nabije toekomst verder

uit te breiden. Tot slot wil ik nog zeggen dat ook wij dit decreet zullen goedkeuren. (*Applaus bij de CVP, de SP en de VU*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, ik wil u gelukwensen met uw snelle reactie op de uitspraak van het Arbitragehof die de beroepsprocedure binnen het Vlaams Fonds heeft vernietigd. Ook het Vlaams Parlement heeft vrij snel gereageerd.

We hadden een aantal termijnen in overweging kunnen nemen, en op die manier de hele zaak kunnen uitstellen tot het najaar. Gelukkig hebben we dit niet gedaan. We beseffen immers maar al te goed dat een snelle reactie zeer belangrijk is. We rekenen dan ook op een snelle publicatie in het Staatsblad.

Op het terrein stapelen dossiers zich op. Een aantal collega's gaven al aan dat de achterstand bij de behandeling van een bepaalde dossiers ronduit dramatisch is. Er zijn dossiers van provinciale evaluatiecommissies die al meer dan een jaar zijn ingediend en nog niet zijn behandeld, los van de nieuwe heroverwegingsprocedure of de oude beroepsprocedure. Zeker voor de risicogroepen wordt de toestand ronduit angstwekkend.

Het wordt tijd dat de in het decreet ingeschreven termijnen niet eenzijdig ten nadele van de gebruikers worden gerespecteerd. Mij wordt immers verteld dat de gebruikers de termijnen nauwgezet moeten respecteren. Ze moeten op tijd zijn met hun verslag of beroepsprocedure. De administratie echter respecteert de termijnen hoegenaamd niet. We kunnen toch niet langer dan een jaar wachten voordat we dan eenzijdig zeggen dat de zaak is goedgekeurd, als de termijnen niet in acht zijn genomen. Dit kan zo niet blijven duren.

Ik stelde ook een vraag over de meerwaarde van de heroverweging. Deze is enigszins opgevangen door een amendement dat van deze nieuwe adviescommissie een jaarlijks verslag eist. We vragen de nadruk te leggen op die uitspraken die verschillen van wat de provinciale evaluatiecommissies zeggen. Dat kan voor een deel de meerwaarde ervan aantonen, in combinatie met een discussie tussen de vertegenwoordigers van de gebruikers en de mensen van deze nieuwe adviescommissie. De minister heeft hier ook al op gewezen.

Mijn bezorgdheid speelt ook inzake de Arbeidsrechtbank. In welke mate is het in staat dergelijke

Stassen

dossiers te behandelen ? Welke affiniteit heeft de Arbeidsrechtbank met deze sector ? Daartoe hoeft men geen communautaire kwestie op te roepen. In een overlegmodel, dat ons federale systeem toch moet zijn, moet het mogelijk zijn op een adequate manier te reageren.

De Arbeidsrechtbank heeft de uiteindelijke beroepsbevoegdheid gekregen voor een zeer belangrijk domein van de gehandicaptenzorg. Men moet er mensen benoemen die affiniteit hebben met de sector en juiste beslissingen kunnen nemen in een procedure waarvan de beroepsprocedure het orgelpunt zou moeten zijn. (*Applaus bij AGA-LEV*)

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de doelstelling van dit ontwerp is tweevoudig. Het wil de nodige rechtszekerheid creëren, die ondergraven was na de uitspraak van het Arbitragehof. Ik deel de bezorgdheid van de heer Van Vaerenbergh. Telkens opnieuw blijkt dat we worden afgeblokt bij een aantal evidente bevoegdheden. We zijn verplicht dit au sérieux te nemen, vooral ten aanzien van de personen met een handicap. Zoniet is de gehandicapte het slachtoffer van dit dispuut. Daarom hebben we snel onze regelgeving moeten conformeren. Dit irriteert mij echter.

De tweede doelstelling was het goedmaken van de achterstand. De heer Swennen en de heer Vandendriessche hebben daar al eerder de nodige aandacht voor gevraagd. We moeten dit aangrijpen. Het feit dat we drie kamers voorzien, moet ons toelaten de slagkracht te verhogen door op drie fronten tegelijk te werken. Het is ook denkbaar een procedure uit te werken waarbij het uiteindelijke advies door een jurist wordt onderbouwd. Men kan eventueel werken met kamers die simultaan kunnen werken en die door juristen worden voorgezeten. Het is een procedurele zaak die we zonder problemen kunnen oplossen. Zo kunnen we op drie fronten tegelijk de grote achterstand wegwerken die sinds 1993 is opgebouwd. We moeten deze kans zeker aangrijpen.

De regering krijgt inderdaad de kans om de vrije keuze in te perken, maar dat kan niet onder alle omstandigheden. Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat dit enkel zou kunnen als zou blijken dat er anders misbruiken ontstaan, of dat de sereniteit van het gesprek, en de afhandeling van het dossier in

gevaar zou komen. Ik heb duidelijk deze voorwaarden opgesomd en men zou deze nauwkeurig in het decreet kunnen omschrijven. Hoe dan ook, het blijft een feit dat de uitvoerende macht zijn verantwoordelijkheid moet opnemen als het in de praktijk fout dreigt te lopen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de minister, er is iets nog niet helemaal duidelijk. Als u zou ingrijpen, komt er dan een lijst ad nominatim ? Of zal de Vlaamse regering in dat geval een meer algemene omschrijving opstellen ? Inzake indicaties hebt u het bijvoorbeeld over mensen die de sereniteit van de procedure in gevaar kunnen brengen. Zult u in dat verband een lijst ad nominatim opstellen ? Dat zou een bijzonder vreemde werkwijze zijn. Of bent u van plan bepaalde categorieën aan te duiden ? Hoe moet ik me dat voorstellen ?

Minister Luc Martens : We moeten afwachten wat de praktijk ons zal leren. Ik wil er toch op wijzen dat we ons soepeler opstellen dan in het verleden. Vroeger waren er beperkingen van kracht die vandaag niet behouden blijven. Het is zo dat we de mogelijkheid openlaten om naar de vroegere toestand terug te keren, als uit de praktijk zou blijken dat dit nodig is. We moeten echter de concrete ontwikkelingen afwachten. Ik wens me niet uit te spreken over de problemen die zich mogelijkerwijze in de toekomst kunnen stellen. Ik hoop alleen dat dit niet zal gebeuren. Ik ben een aanhanger van de open benaderingswijze. Dat staat ook uitdrukkelijk in de tekst, maar als die open benaderingswijze tot misbruiken leidt, dan moeten we optreden. Het is mogelijk dat men die open benaderingswijze misbruikt om bepaalde manoeuvres uit te voeren. Ik ben echter niet vindig genoeg om hier vandaag al dat soort van manoeuvres te bedenken. Ik vermijd dus om daarover scherpe dingen te zeggen.

Ik wil hier nu datgene wat de heer Swennen en mevrouw Ceysens hebben gezegd, met elkaar in verband brengen. De heroverweging moet ons toestaan om rechtszekerheid te creëren voor alle betrokkenen. Dat geldt in de eerste plaats voor de gebruiker zelf, die de kans krijgt om zijn dossier in te kijken, en om bijkomende argumenten te geven. We hebben daaromtrent ervaring opgedaan in andere sectoren. Zo wordt in de sector van de podiumkunsten de uiteindelijke beslissing voorafgegaan door de mogelijkheid om bijkomende argumenten te geven. Hoe dan ook kan die uiteindelijke beslissing nog voor de arbeidsrechtbank worden aangevochten. Er wordt wel gevraagd om eventuele bezwaren te uiten. Als men dat niet doet, dan

Martens

schiet men tekort – tenzij er zich nadien nieuwe feiten zouden voordoen, of nieuwe argumenten zich zouden aandienen. Als men naar de arbeidsrechtbank stapt, dan moet men ervoor zorgen dat de administratie weet waar ze aan toe is. Ze biedt de kans tot heroverweging, bijgevolg heeft ze het recht te weten of men al dan niet bezwaren heeft tegen de gang van zaken.

Er is dus een bepaalde vorm van contractuele relatie in voege. Men moet elkaar als volwassen partners behandelen. Bezwaren kunnen; als men ze dan uit, heeft men het recht om naar de arbeidsrechtbank te stappen. Als men ze evenwel niet uit, dan creëert men de waanvoorstelling dat er geen problemen zijn. Daarom hebben we voor de voorliggende tekst gekozen. Zal dat leiden tot een toestand waarbij men tegelijk rechter en partij is? Ik begrijp de bekommernis van de heer Swennen. Soms zal men het misschien wel zo aanvoelen, maar we moeten dat in de praktijk vermijden. Uit de samenstelling zal dat moeten blijken. De nieuwe dynamiek die we met het Fonds proberen te ontwikkelen – zoals de klantvriendelijkheid – moet er toch toe leiden dat er vertrouwen groeit tussen de partners. Vandaag is dat vertrouwen er jammer genoeg niet. De afwezigheid van dat vertrouwen is overigens niet altijd terecht. In de toekomst moet men het gevoel hebben dat men dankzij het Fonds zijn rechten kan laten gelden. Uiteindelijk zullen we ook hier aan de hand van de praktijk moeten nagaan wat nodig is. Ik hoop in elk geval dat de goedkeuring van dit ontwerp toelaat de bestaande achterstand op korte termijn weg te werken, ten einde zo de rechtszekerheid te herstellen.

Ik moet nog antwoorden op de vraag van de heer Vandendriessche in verband met de presentiegelden. Er zijn inderdaad twee besluiten: een van 1983 en een van 1988. Het besluit van 1988 heeft betrekking op beslissende commissies, die meer doen dan enkel adviseren. Het besluit van 1983 heeft uitsluitend betrekking op adviserende commissies. De vroegere beroepscommissie wordt gedegradeerd tot een adviserende commissie en komt daardoor in een lagere vergoedingscategorie terecht. De heer Vandendriessche vraagt zich terecht af of er in dat geval mensen bereid zullen zijn om deze job tegen een lagere presentievergoeding uit te voeren. Dit is echter een globaal probleem. In heel de problematiek terzake is er een onevenwicht tussen de zogenaamde zachte en harde sector. Ook het begrip advisering moet in dit opzicht opnieuw worden bekeken. Er bestaat immers een verschil tussen algemene beleidsadvi-

sering en het adviseren waarover we het hier hebben. Wanneer het probleem zich daadwerkelijk voordoet, heeft de regering de mogelijkheid om dit te corrigeren omdat de besluiten van 1983 en 1988 regeringsbesluiten zijn en omdat de werking, de organisatie en de procedure kunnen worden vastgelegd via een besluit van de regering. We beschikken dus over het instrument om, desgevallend, tegemoet te komen aan het probleem.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Het gaat hier dus om een adviesraad die onder de bepalingen in verband met de aanwezigheid van vrouwen ressorteert die we gisteren hebben besproken en die wellicht vandaag zullen worden goedgekeurd.

Minister Luc Martens : Het is een adviesraad die niet beleidsadviserend is. Daar zit hem het verschil. Datgene wat gisteren is besproken op voorstel van mevrouw Van Asbroeck, heeft betrekking op het geheel van de adviesorganen die beleidsadviserend werken. De vorm van adviesverstrekking waarover het hier gaat, is van een andere orde. Het gaat hier eigenlijk om een technisch, procedureel advies. We kunnen dit niet zomaar gelijkschakelen.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer Bart Vandendriessche : Ik heb nog een korte, bijkomende opmerking. Bij dergelijke presentiegelden bestaat het gevaar dat men veelal een beroep doet op ambtenarendeskundigen die tijdens hun diensturen zitting hebben. Dit zou een verarming betekenen voor de adviescommissie. Het is dan ook een bijkomend argument om deze problematiek onder de loep te nemen.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Gisteren hebben we uitdrukkelijk gezegd dat er geen uitzonderingen zullen worden gemaakt op het niveau van de adviesraden. Terwijl daarover zelfs nog moet worden gestemd, vernemen we hier vandaag dat er twee soorten van adviesraden zijn, namelijk beleidsvoorbereidende en andere.

Minister Luc Martens : Het is geen adviesraad in de klassieke betekenis van het woord. Wanneer u de opdracht van de adviesraden even beschouwt, zult u merken dat dit een andere soort van advies is, dat een administratieve procedure doorloopt en dat datgene moet vervangen wat voordien fungeerde als een soort van rechtscollege. Het gaat niet

Martens

over beleidsadviesing maar over de behandeling van een dossier dat inzake zijn procedure opnieuw kan worden bekeken en overwogen. Misschien is het woord adviesing hier dan ook niet op zijn plaats.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Artikel 41 van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 41

§ 1. De beslissing over de in artikel 40, § 1, bedoelde aanvragen wordt genomen door het Fonds op grond van de door de evaluatiecommissie meege-deelde beoordeling van de handicap en het door deze commissie opgestelde individuele integratie-protocol.

§ 2. Binnen dertig dagen na ontvangst van de beoordeling en het individuele integratieprotocol formuleert het Fonds zijn voornemen omtrent de

tenlasteneming.

Als het door het Fonds geformuleerde voornemen de aanvraag volledig inwilligt, betekent het Fonds onmiddellijk een beslissing van tenlasteneming aan de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger en eventueel aan de voorziening die aan de persoon met een handicap bijstand verleent.

§ 3. Als het door het Fonds geformuleerde voornemen de aanvraag weigert of ervan afwijkt, geeft het Fonds aan de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger onmiddellijk kennis van zijn gemotiveerd voornemen om de aanvraag niet of niet volledig ten laste te nemen. Bij deze kennisgeving voegt het Fonds een kopie van de door de evaluatiecommissie meege-deelde beoordeling en van het door deze opgestelde individuele integratieprotocol.

Binnen dertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving kan de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger per aangetekende brief aan het Fonds een gemotiveerd verzoekschrift richten om zijn voornemen in heroverweging te nemen na advies van een door de regering in te stellen adviescommissie. In dit verzoekschrift kan de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger vragen om door deze adviescommissie gehoord te worden.

De in vorig lid bedoelde termijn begint slechts te lopen op het ogenblik dat de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger effectief kennis heeft kunnen nemen van het voornemen van het Fonds, in geval hij overmacht aantoonst of omstandigheden buiten zijn wil.

Als de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger binnen deze termijn geen dergelijk verzoekschrift aan het Fonds heeft gericht, wordt hij geacht onweerlegbaar met het voornemen van het Fonds in te stemmen en betekent het Fonds hem onmiddellijk de beslissing.

§ 4. Als de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger binnen de in § 3, tweede lid, gestelde termijn aan het Fonds een verzoek tot heroverweging heeft gericht, stuurt het Fonds het dossier onmiddellijk aan de adviescommissie voor advies.

Wanneer de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger dit in het verzoekschrift heeft gevraagd, wordt hij door de adviescommissie gehoord binnen zestig dagen na ontvangst van het dossier. Deze termijn is onder door de regering te bepalen voorwaarden verlengbaar.

Voorzitter

De aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger kan zich voor de adviescommissie laten bijstaan of vertegenwoordigen door een persoon of een instelling van zijn keuze. De regering kan deze personen of instellingen limitatief vaststellen.

§ 5. Binnen dertig dagen na de dag waarop de aanvrager of zijn vertegenwoordiger door de adviescommissie werd gehoord, of binnen negentig dagen na de dag waarop de adviescommissie het dossier heeft ontvangen, naar gelang de aanvrager al dan niet heeft gevraagd om gehoord te worden, deelt zij haar advies mee aan het Fonds.

Binnen dertig dagen na ontvangst van het advies van de adviescommissie betekent het Fonds zijn gemotiveerde beslissing en het advies van de adviescommissie aan de aanvrager of zijn wettelijke vertegenwoordiger, en eventueel aan de voorziening die aan de persoon met een handicap bijstand verleent.

§ 6. De regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van de adviescommissie. De regering kan binnen de adviescommissie meerdere kamers instellen.

De adviescommissie is multidisciplinair samengesteld en minstens één van haar leden is ambtenaar bij het Fonds.

Er is onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van de evaluatiecommissie of van de raad van bestuur en dat van de adviescommissie.

Het Fonds maakt jaarlijks een verslag van de werking van de adviescommissie met specifieke aandacht voor die adviezen van de adviescommissie die verschillen van de beoordelingen van de provinciale evaluatiecommissies."

– *Aangenomen.*

Artikel 3

De artikelen 43 en 44 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

De beroepen bedoeld in het voormalige artikel 43 van hetzelfde decreet waarover bij de inwerkingtreding van dit decreet nog geen uitspraak is gedaan, worden van rechtswege beschouwd als een verzoek tot heroverweging met de vraag om door de adviescommissie gehoord te worden overeenkomstig dit decreet. De beslissing van het Fonds wordt in deze gevallen van rechtswege beschouwd als een voornemen overeenkomstig artikel 41 van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd bij dit decreet.

De regering kan desbetreffend nadere overgangsregels bepalen.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs
– 685 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5

ONTWERP VAN DECREET betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen
– 699 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs en het ontwerp van decreet betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen. We behandelen

Voorzitter

beide ontwerpen samen, omdat ze ook in de commissie samen werden behandeld. Bij de stemming zullen de ontwerpen van decreet afzonderlijk worden behandeld.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Nieuwenborgh, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, de commissie besprak het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs op 4, 5 en 17 juni. Deze bespreking verliep gedeeltelijk in samenhang met de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen. De verslagen van beide stukken moeten dan ook samen worden gelezen. Dit verslag heeft eveneens betrekking op beide ontwerpen van decreet.

Het arrest van het Arbitragehof van 18 december 1996 vernietigde het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 22 februari 1995. Hierdoor kwam de geplande invoering van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen op 1 september 1997 in het gedrang.

Teneinde het arrest van het Arbitragehof uit te voeren, werd een afwijkingsprocedure opgesteld. Bovendien werden de vernietigde eindtermen en ontwikkelingsdoelen opnieuw bestudeerd. Aan de Raad voor het Basisonderwijs en de VLOR werden nieuwe adviezen gevraagd en een werkgroep onder leiding van de secretaris-generaal van het departement Onderwijs paste het advies van de VLOR aan het arrest van het Arbitragehof aan. De amendementen van de Vlaamse regering en de door het parlement voorgestelde wijzigingen bij de eerste versie, werden opnieuw ingevoegd.

Uiteindelijk werden 213 eindtermen gehandhaafd, evidenties voor het basisonderwijs en te bereiken over 6 jaren heen. Verder beklemtoonde de minister in zijn toelichting het belang van eindtermen en ontwikkelingsdoelen in een tijd waarin aan scholen meer en meer lokale autonomie wordt toegekend. Zij moeten de kwaliteit en de gelijkwaardigheid van het onderwijs ten aanzien van de ouders en de kinderen garanderen. Bovendien verwijzen zij naar de basiscompetenties bij jonge kinderen.

Tijdens de bespreking sloten de meeste fracties zich bij deze visie aan. De VLD-fractie en de Agalev-fractie merkten evenwel op dat het Arbitragehof hun opmerkingen, die bij de eerste bespreking werden verworpen, handhaaft. De minister repleceerde dat de uitspraak van het Arbitragehof niet noodzakelijk negatief moet worden geïnterpreteerd. Tevens maakte hij duidelijk dat het onderwijsveld rekening zal moeten houden met het feit dat het Arbitragehof met zijn bevoegdheid om de onderwijsdecreten aan de Grondwet te toetsen, in de toekomst meer en meer de bakens in het onderwijsbeleid zal uitzetten.

De minister vestigde eveneens de aandacht op het positieve aspect van het arrest. Het Arbitragehof bevestigt namelijk dat de overheid recht heeft op kwaliteitscontrole van het onderwijs en dat ze eindtermen en ontwikkelingsdoelen kan opleggen. De afwijkingsprocedure blijft de uitzondering, zoals ook door de SP-fractie werd gesteld.

Het geamendeerde ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs werd in de commissie met 9 stemmen tegen 3, bij 3 onthoudingen aangenomen. Het geamendeerde ontwerp van decreet betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen werd aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

Ik betreur dat de leergebiedoverschrijdende eindtermen inzake leren leren niet als resultaatsverbintenis, maar alleen als inspanningsverplichting worden opgelegd. Wat dit punt betreft, ben ik het eens met de heer Sannen.

De kennismaatschappij eist inderdaad inzicht, creatief denken en het kunnen hanteren van informatie, veel meer dan gewoon encyclopedische kennis. Uit het werkgelegenheidsdebat in de commissie voor Onderwijs bleek duidelijk dat levenslang leren de enige waarborg is opdat men zich in de maatschappij van de toekomst zou kunnen inschakelen en waarmaken. Het ware dus goed geweest het leren leren ook in het basisonderwijs het belang te geven dat het verdient. Hopelijk kan na de in het decreet voorziene evaluatie hierover wel een overeenkomst worden bereikt. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer de minister, meer dan een jaar geleden stelde u in

De Schamphelaere

de commissie voor Onderwijs dat een pact maar wordt gesloten als er oorlog is, en er is geen oorlog.

Met die uitspraak maakte u een einde aan de discussie over de nood aan een nieuw Vlaams schoolpact, die toen heel even was gevoerd. Gelukkig woedt er geen schooloorlog in Vlaanderen. Daardoor zijn wij, politici, tenminste niet geroepen om met een delicaat, allesomvattend akkoord het wantrouwen in en rond het onderwijsveld te bevriezen. Gelukkig woedt er geen schooloorlog, vooral omdat kwetsbare groepen zoals leerlingen en ouders geen baat hebben bij een politiek of ideologisch gekleurde krachtmeting. Hun positief gerichte energie moet volledig ten goede komen aan het onderwijsgebeuren zelf. Sinds de belangrijke grondwetswijziging van 1988 ontwikkelt het Vlaamse onderwijsbeleid een redelijke dynamiek, aangepast aan eigen inzichten en behoeften. Dit is mogelijk, precies omdat er stevige waarborgen voor vrijheid en gelijkheid in de Grondwet verankerd zijn, waaraan alle onderdelen van het onderwijsbeleid kunnen worden getoetst.

Wat het eindtermenconcept betreft werden wij, als decreetgever, aangemaand tot reflectie, na een negatief oordeel door het grondwettelijk hof over het vorige decreet. Er moest een nieuw evenwicht worden uitgetekend tussen het waarborgen van onderwijskwaliteit voor elke leerling en het waarborgen van voldoende onderwijsruimte voor elke school. Dit debat verliep niet zonder slag of stoot. Er was een minimalistische en een maximalistische interpretatie van het arrest van het Arbitragehof.

De minimalistische interpretatie hield in dat het vernietigde decreet zou worden voorzien van een mogelijkheid en een procedure tot afwijking voor die scholen die bogen op een bijzondere pedagogische methode. De maximalistische interpretatie stond een fundamentele herziening voor van het referentiekader voor overheidsop treden en van het concept van eindterm als minimumdoel.

Uiteindelijk werd, via het VLOR-advies en via bijkomende regeringsamending, het bestaande eindtermenpakket vereenvoudigd en aangepast aan het begrippenkader dat nu reeds geldt voor de eindtermen voor de eerste graad van het secundair onderwijs. Bovendien wordt voor alle mogelijk belanghebbende scholen een afwijkingsprocedure voorzien, niet alleen in het basisonderwijs, maar ook in het secundair onderwijs.

Bij het zoeken naar dit nieuw evenwicht kwam echter heel wat wantrouwen aan de oppervlakte. Er was het wantrouwen van deskundigen ten overstaan van politici. Zo werden de minieme amenderingen van het Vlaams Parlement over zwemmen en over Vlaanderen opnieuw geschrapt in het VLOR-advies. Er was het wantrouwen van vrije scholen ten opzichte van de onderwijsoverheid, die de totale leerplanruimte zou inpalmen. Er was het wantrouwen van wetenschappelijke pedagogen ten overstaan van onderwijzers en opvoeders in het veld, die op eigen kracht geen kwaliteit zouden bieden. Er is geen oorlog in onderwijsland, maar er is wel een toenemend wantrouwen. Ook heel wat publieke uitspraken van koepels, ouderverenigingen en onderwijsadviseurs wijzen hierop: het onderwijsbeleid werkt te zeer opinievormend; het onderwijsbeleid garandeert geen echte vrije keuze; de andere scholen bieden een versleten project aan.

We horen dikwijls: als onze visie het niet haalt in onderhandelingen of decreetgeving, stappen we naar het Arbitragehof.

Uiteraard is de grondwettelijke toetsing van onderwijsregelgeving een recht voor iedereen. Toch rijst de vraag of onderwijsbeleid mogelijk blijft als groepen en verenigingen die worden betrokken bij de beleidsvoorbereiding, geen gemeenschappelijke interpretatie van de Grondwet meer hanteren. Het is duidelijk niet bevorderend voor de samenhang van het beleid, als elk onderwijsdebat van het Vlaams Parlement een vanzelfsprekend vervolg krijgt voor het Arbitragehof. Het zal ontegensprekelijk nadelig zijn voor de onderwijskwaliteit als belangrijke onderwijsparticipanten voortaan standpunten uitwisselen door middel van uitgelokte rechtspraak.

Heel wat vertrouwen kan worden herwonnen als er voor elk onderwijsdebat gezamenlijke uitgangspunten zijn, bijvoorbeeld over wat een vrije school is, wat haar bestaansmogelijkheden en haar kansen voor de ontwikkeling van eigen opvoedingsopvattingen zijn, wat de kerntaken van de onderwijsoverheid zijn, wat een voldoende neutraal officieel schoolaanbod is en wat het bereik van dit aanbod moet zijn. Er is geen nood aan een nieuw schoolpact om het bestaande wantrouwen te institutionaliseren. Een coherent onderwijsbeleid heeft wel nood aan een ruim gesteunde en stabiele interpretatie van de grondwettelijke waarborgen voor scholen, ouders en leerlingen.

De eindtermen over leren leren worden maatschappelijk erg gewaardeerd. Op wereldvlak ver-

De Schamphelaere

dubbelt de menselijke kennis om de zeven jaar. Bovendien zal in de nabije toekomst alle kennis op elk ogenblik overal voor iedereen beschikbaar zijn. In deze context is het leren omgaan met nieuwe kennis en nieuwe informatiewegen uiteraard een basisvaardigheid. Ook de ouders beseffen dit en vragen dat de scholen er de nodige aandacht aan besteden. Hun kinderen zullen immers opgroeien in een wereld die hun gedeeltelijk vreemd is.

Wie leert hun dit nieuwe leren aan? Hoe zal men leren leren? Er is nog geen duidelijkheid over de geschikte methode, de geschikte pedagogische aanpak, de ideale leeftijd en de ontwikkelingsfasen. Men heeft ook nog geen zicht op de snelheid van de veranderingen in de informatieverwerking. Is het dan nu al mogelijk de te bereiken minimumdoelen op een betrouwbare wijze te bepalen? Volgens het voorliggende concept moeten scholen werk maken van het leren leren en kunnen ze hierbij een eigen dynamisme ontwikkelen dat aangepast is aan interne en externe evoluties. Het voorbereiden van leerlingen op de kennissamenleving is echter een maatschappelijke opdracht voor alle scholen. Dit blijkt ook uit het goedgekeurde amendement over het effectief leren omgaan met informatica en informatieverwerking.

Deze eindterm mag bovendien rekenen op de steun van de minister-president, die heeft verklaard dat elke twaalfjarige een rijbewijs op de informatiesnelweg moet kunnen krijgen. Mag er ook worden gerekend op een onderbouwd investeringsprogramma om elke basisschool met de nodige infrastructuur uit te rusten? Zal er een degelijk informatica-aanbod worden uitgebouwd in de lerarenopleiding en -navorming? Het is immers niet veilig te leren rijden met iemand die zelf niet over een rijbewijs beschikt. In het eerste leerjaar wordt heel wat aandacht besteed aan het handschrift. Heeft men al onderzocht wat de ideale leeftijd is om het gebruik van het computerklavier aan te leren? Welk klaviertype sluit trouwens het beste aan bij de Nederlandse taal: Azerty dat in heel het Franse taalgebied en bij ons wordt gebruikt, of Querty dat in het Nederlands en in alle Engelssprekende landen wordt gebruikt? Is de minister die bevoegd is voor de spelling ook niet de aangewezen persoon om te pleiten voor eenzelfde klaviertype binnen het Nederlandse taalgebied? Hoe lang zal het klavier trouwens nog een belangrijke rol spelen? Zal in de toekomst de menselijke stem niet gewoon met de computer communiceren? Dit zijn stuk voor stuk nieuwe en belangrijke vragen waar ook de scholen zelf niet meteen raad mee weten, maar

waaromtrent onder meer de dienst voor onderwijsontwikkeling nuttig onderzoek zou kunnen verrichten.

Tenslotte wens ik nog de aandacht te vestigen op de afwijkingsmogelijkheid waarin momenteel wordt voorzien voor elke school die kan aantonen dat bepaalde eindtermen niet te verzoenen zijn met de eigen pedagogische concepten, of dat het geheel van eindtermen onvoldoende ruimte laat voor het uitwerken van de eigen visie.

In het regeringsontwerp was tegelijkertijd in een kwantitatieve en een kwalitatieve evaluatie voorzien bij het onderzoek van de ontvankelijkheid van de aanvraag. Ons amendement verruimde die ontvankelijkheid, omdat nu bepaald wordt dat een kwalitatieve of – met nadruk op het woord of – een kwantitatieve onverenigbaarheid met het ingeroepen pedagogisch project volstaat.

In het debat over de eindtermen herhaalde de minister dat rust roest en dat het onderwijs, net zoals de hele samenleving, steeds opnieuw moet inspelen op nieuwe evoluties. Rust roest geldt ook voor de officiële kwaliteitsbewakers van het onderwijs. Onderwijsvernieuwingen zullen niet enkel worden gestimuleerd vanuit wetenschappelijke bovenbouw, maar misschien meer en meer vanuit dynamische scholen aan de basis.

Een afwijkingsmogelijkheid op de door de overheid opgelegde en gecontroleerde doelen maakt een wisselwerking mogelijk met een levend en zichzelf omvormend onderwijsveld. Kwaliteitsverlies moet hierbij niet onmiddellijk worden gevreesd. Er is bij mijn weten nog geen studie- of doorlichtingsresultaat verschenen waaruit zou blijken dat dynamische en autonoom optredende scholen minder performant, minder toekomstgericht of minder samenlevingsbetrokken zouden presteren. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Lindt heeft het woord.

Mevrouw Sonja Van Lindt (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de eerste plaats wens ik namens mijn fractie mevrouw Van Nieuwenborgh te danken voor haar verslag bij de decreten tot aanpassing van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen enerzijds en afwijkingsprocedure anderzijds.

Gelet op de samenhang tussen de beide decreten zal ik onze opmerkingen bundelen en beperken. Het mag immers geenszins de bedoeling zijn het

Van Lindt

inhoudelijk debat bij de initiële bespreking te herkennen of het commissiewerk over te doen. Mijn betoog zal zich daarom eerder beperken tot een aantal algemene beschouwingen, aangevuld met enkele vragen aan de minister.

Wat de procedure betreft, betreurt de VLD de stugge houding van de regering bij de initiële bespreking van dit decreet inzake de invoering van ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Op geen enkel ogenblik verklaarde de regering zich bereid op de toen door het parlement ingediende amendementen – die ook door onze fractie werden gesteund en die precies in de ruimte voor een eigen pedagogisch project en een afwijkingsprocedure voorzagen – in te gaan. Mocht de regering op dat ogenblik een andere houding hebben aangenomen, dan zou het initiële decreet waarschijnlijk niet vernietigd zijn, zou het bijgevolg vandaag niet op de agenda staan, zou het onderwijsveld misschien niet nutteloos opgeschrikt zijn en had het decreet eerder kunnen worden ingevoerd. Dit zijn genoeg redenen om de nodige lessen te trekken uit de gevolgde procedure.

Zoals de minister terecht in de commissie opmerkte, betwisten vandaag nog slechts weinigen de noodzaak dat de overheid over een adequaat toetsingsmechanisme zou beschikken. De VLD-fractie blijft dan ook het principe van eindtermen en ontwikkelingsdoelen onderschrijven als instrument om de kwaliteit in het Vlaams onderwijslandschap te bewaken en de gelijkwaardigheid van de studiebewijzen en diploma's te garanderen.

Het moet echter duidelijk zijn dat deze eindtermen en ontwikkelingsdoelen geen statisch gegeven kunnen zijn. Dit systeem van kwaliteitswaarborg moet voldoende dynamisch zijn en regelmatig kunnen worden geëvalueerd en bijgestuurd. Daarom dank ik de minister en de collega's voor hun steun aan ons amendement strekkende tot het voorzien in een regelmatige evaluatie, ook wat de afwijkingsprocedure betreft. Dit was ons inziens ook een must.

De eindtermen en ontwikkelingsdoelen ogen zeer mooi op papier. Laten we echter niet vergeten dat het onderwijs er zelf gestalte aan moet geven. Om dit op een efficiënte wijze te kunnen doen, moeten de basisscholen over voldoende steun en middelen beschikken. Dit mogen we de volgende jaren zeker niet over het hoofd zien. We moeten erover waken dat het onderwijsveld niet enkel de vereiste middelen ter beschikking krijgt, dus het didactisch mate-

riaal en de hoognodige infrastructuur, maar ook de begeleiding, ondersteuning en navorming waarin het departement heeft voorzien. Dat de commissie in consensus heeft geopteerd voor een uitstel van de inwerkingtreding met één jaar, ervaren wij in dit verband als positief. Zo krijgen de scholen de nodige voorbereidingstijd.

Het was voor de regering geen makkelijke opdracht om tegemoet te komen aan het arrest van het Arbitragehof. De decreetgever moet een procedure inrichten waarbij beperkte afwijkingen kunnen worden toegestaan. Die afwijkingen gelden voor instellingen die onderwijs verstrekken dat is geïnspireerd op een bijzondere pedagogische opvatting. Voorwaarde is ook dat dit onderwijs wordt verstrekt met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden en zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit en aan de vereiste inhoud.

Het beoogde arbitragesysteem lijkt ons een terechte keuze. De waarborgen voor de onafhankelijkheid van de deskundigen lijken eveneens doeltreffend. Dat de VLOR in dat verband geen taak krijgt toegewezen, vindt de VLD-fractie normaal. Men kan immers niet tegelijk rechter en partij zijn. We hopen enkel dat de beoordelingscommissie zich op een objectieve en verantwoordelijke wijze van haar enorm moeilijke opdracht zal kwijten en zich er terdege van bewust is dat het Arbitragehof haar werkzaamheden aan de Grondwet zal toetsen.

Mijnheer de minister, het basisonderwijs is dikwijls bepalend voor het succes of het mislukken van de verdere schoolcarrière. De overgang van het kleuteronderwijs naar de lagere school en die van het lager naar het secundair onderwijs vormen scharniermomenten. Vanuit die wetenschap vraag ik u hoe de regering en de inspectie met het oog op de toekomst zullen toezien op de opdracht van de raad van het onderwijs die door tijdsgebrek niet is uitgevoerd : de verticale toetsing van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen. De scharniermomenten zijn ook bijzonder belangrijk voor de instroom naar het Bijzonder Onderwijs. Ik geloof dat grosso modo 12 à 13 percent van de leerlingen op die momenten worden doorverwezen. Hoe zullen we dat alles realiseren ? We weten immers ook dat er problemen bestaan met zittenblijven, taalachterstand en zorgbreedte. Moeten we wachten tot na een finale evaluatie ?

Aansluitend op de commissiebespreking kreeg ik ook graag de bevestiging dat alle basisscholen over voldoende werkingsmiddelen beschikken om deze eindtermen op 1 september 1998 in te voeren. Met deze vraag sluit ik aan bij de parlementsleden die

Van Lindt

vóór mij aan het woord kwamen. Ik vernam dat de DIGO een onderzoek naar de behoefte aan schoolinfrastructuur binnen de Vlaamse Gemeenschap voert. Mijnheer de minister, zult u vóór de begrotingsbespreking voor 1998 beschikken over dit rapport, zodat wij ook voor de basisscholen de prioriteiten kennen ?

De uitvoering van dit decreet dient te worden gedragen door het hele onderwijsteam. In uw toelichting stelt u terecht dat de opdracht voor het basisonderwijs bijzonder rijk, maar ook erg zwaar is. Wij vragen u daarom nogmaals wanneer uw inziens de personeelsleden op de beloofde uitstapregeling zullen kunnen rekenen, en op welke wijze de directies van kleine basisscholen hun extra omkadering ingevuld zullen zien. Indien mogelijk, zou ik een kort overzicht willen krijgen van de wijze waarop de voorbereiding, de informatieverstrekking en de invoering van het decreet na stemming zullen worden gecoördineerd. Deze vragen leven ook onder de onderwijsverstrekkers.

Ten slotte heeft onze fractie een amendement ingediend bij artikel 24bis over de nieuw ingevoerde eindtermen. Ik zie dat iedereen de tekst ondertussen heeft gekregen. Wij stellen voor om de eindterm over de erkende symbolen van de Vlaamse Gemeenschap te wijzigen, zodat ook onder meer de feestdag, het wapen, de vlag en het volkslied worden ingevoerd. Wij willen vermijden dat een rijk symbolisch patrimonium zou worden beperkt tot één monument, dat zich ons inziens niet tot alle Vlamingen richt. (*Applaus*)

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw Van Lindt weet dat het Memoriaal is goedgekeurd bij decreet in 1986. We kunnen ten aanzien van onze leerlingen toch niet verdonkeremanen wat we decretaal hebben goedgekeurd. Als daarover een goedgekeurd decreet bestaat, waarom moeten we dan plots beweren dat het niet is gedragen door de gemeenschap ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Omdat het amendement mede door mij is ingediend, wil ik er ook wel gedeeltelijk op antwoorden en hoef ik er niet meer

op terug te komen. We hebben geen enkel probleem met het feit dat het Memoriaal kenbaar wordt gemaakt in het basisonderwijs. Het amendement van de heer Vandenbroeke is een gesloten amendement. Dat van ons is open. Morgen of overmorgen kan een ander belangrijk symbool van Vlaanderen worden erkend. Ook de niet-erkende symbolen van Vlaanderen zijn belangrijk genoeg om in het onderwijs te worden opgenomen. Dit open amendement sluit het Memoriaal niet uit, maar biedt een ruimere verbreding naar mogelijke kennis van de symbolen van onze historische culturele ontvoedingstrijd.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : We zijn een rechtsstaat. Het argument van de heer Vanleenhove is zeer valabel. Tien jaar geleden werd dit goedgekeurd. Ik herinner me dat ik dat toen niet heb goedgekeurd, maar het decreet is er. Tijdens die elf jaar is er geen andere meerderheid ontstaan in dit parlement die dit decreet heeft tenietgedaan. We moeten rustig leren leven met onze eigen decreten. We moeten toch niet willen dat we elk decreet ooit gestemd, hebben ontwikkeld om ze niet na te leven.

Mijnheer Sannen, vergeet niet dat er in het basisonderwijs al wat geschiedenis wordt meegegeven. Men zal bijvoorbeeld ook spreken over de Boerenkrijg. Er zullen wel standbeelden zijn die aan de Boerenkrijg herinneren. Men verengt dat niet alleen tot het Memoriaal. Bovendien staat er ook in de eindtermen dat men zijn omgeving moet leren kennen. Overal in Vlaanderen staan standbeelden, sommigen nutteloos, andere enigszins betekenisvol. Ze zullen ook wel uitgelegd worden. Het is een nodeloos amendement. We moeten geen complexen kweken ten aanzien van onze eigen decreten.

De voorzitter : Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Dat willen we juist vermijden. Als u het amendement goed leest, ziet u dat tussen de haakjes ruimte is gelaten voor een aanvulling. Onze bedoeling is net om niet te verengen, maar om de zaak positief te benaderen en mogelijkheden open te laten voor nieuwe elementen in de toekomst.

Minister Luc Van den Bossche : Mevrouw Vanderpoorten, met die redenering moet u ook het volkslied schrappen, want er zijn nog andere liedjes. Dan

Van den Bossche

verengt men door alleen het volkslied te vernemen. Alleen de essentialia staan erin en die moeten gekend zijn. Daarnaast zullen nog vele andere dingen gekend zijn. Ik vermoed dat men zelfs Tinneke Van Heule zal kennen, hoewel ik dat niet bepaald mooi vind. Ik hou niet van dat hemd.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Het is niet de bedoeling om deze zaken in het belachelijke te trekken.

Minister Luc Van den Bossche : Ik kom noch klaar van de Vlaamse Leeuw, noch van de Brabançonne.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Er kunnen in de toekomst nog voorstellen worden aangebracht om andere symbolen te erkennen.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb geen probleem, maar sommige leden van uw fractie kennen de geschiedenis niet en stellen het Groeningemonument voor als Memoriaal voor heel Vlaanderen. Dit monument verwijst echter naar een veldslag waarin op zijn minst een groot stuk van het huidige Vlaanderen aan de verkeerde kant stond.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, ik wil er de minister aan herinneren dat de Boerenkrijg bijzonder actueel is en niet herleid kan worden tot iets uit geschiedenisboeken. (*Gelach*)

Minister Luc Van den Bossche : Ik had het niet over de Boerenbond maar over de Boerenkrijg. In de geschiedenis staat nu : het resultaat van de Boerenkrijg is de Boerenbond. (*Gelach*)

De heer Gilbert Vanleenhove : Waarom plaatst men als men het lijstje wil uitbreiden, niet gewoon drie puntjes na het memoriaal ?

Minister Luc Van den Bossche : Daar ben ik ook een voorstander van.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, het verwondert mij een beetje dat minister Van den Bossche niet heeft gezegd dat het decreet destijds niet unaniem werd goedgekeurd.

De voorzitter : Hij heeft dat wel gezegd.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb gezegd dat ik heb tegen gestemd, evenals de heer De Batselier hier aan mijn zijde.

De heer André Denys : U hebt gelijk. U hebt dat wel gezegd, maar we moeten daar toch een andere conclusie aan verbinden. Dat wil niet zeggen dat we het IJzermonument niet erkennen als memoriaal, maar het zou toch goed zijn om symbolen unaniem en bij consensus goed te keuren. Dat is niet gebeurd. Sommige leden van onze fractie aanvaardden dat, anderen niet. Daarom vragen we aan de Vlaamse regering – zoals we dat ook al hebben gevraagd aan de minister van Cultuur – om objectieve criteria vast te stellen om zaken te erkennen als memoriaal of symboliek. We hebben blijkbaar moeite met onze symboliek. Het zou goed zijn hiervoor objectieve criteria te ontwikkelen.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is het toppunt. Bekijk dat eens filosofisch : objectieve criteria voor symboliek. Ik geef het op. Ik lever mijn rugnummer in en ik rij niet meer mee, als men erin slaagt objectieve criteria te maken voor symboliek. Ik verwijs naar de geschriften van de symbolisten. Dat was wat anders dan objectieve criteria.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, de symbolisten zouden het onbegrijpelijk vinden dat symboliek in een wettekst wordt gegoten.

Minister Luc Van den Bossche : Daar mag je zeker van zijn.

De heer André Denys : Ondertussen heeft men toch maar een memoriaal in een wettekst gegoten.

Minister Luc Van den Bossche : Maar u hebt dat niet tegengehouden, alhoewel u over die mogelijkheid beschikte. Hoe zwak hebt u toen niet gehandeld ?

De heer André Denys : Ik stel alleen vast dat men minstens criteria zou kunnen vastleggen om te bepalen wat al dan niet als memoriaal of als symbool kan worden erkend. Ik stel vast dat dat hier niet kan. Wij vragen om de zaak te verbreden. Binnen onze rangen zijn er mensen die het IJzermonument aanvaardden, anderen niet.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, ik zou toch op enige volwassenheid van deze vergadering willen aandringen. De meesten van ons zijn

Maes

het er wel mee eens dat Vlaanderen zich manifesteert of manifesteren wil als een natie, met een eigen parlement en een eigen regering. Daar horen ook symbolen bij. Die symbolen vindt men terug in alle landen. In alle landen worden die vastgesteld en breed erkend, zij het misschien niet door iedereen. In alle landen zullen sommigen de betekenis van die symbolen relativeren, anderen zullen die symbolen verabsoluteren. Ik pleit noch voor het ene, noch voor het andere. Wij hebben bij meerderheid een aantal symbolen goedgekeurd als symbolen van de Vlaamse gemeenschap. Laat ons nu toch geen onnozele discussie voeren over het feit of we niet op die discussie moeten terugkomen. Dan rijst immers de vraag of we ons wel als een natie weten te gedragen.

Minister Luc Van den Bossche : Ook de parlementsvoorzitter is een symbool en hoewel niet iedereen het daar mee eens is, wordt hij breed erkend.

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer René Swinnen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen vormen vandaag opnieuw het onderwerp van bespreking in dit Vlaams Parlement. Omdat het onder meer de afwezigheid van afwijkingsmogelijkheden was die het Arbitragehof uiteindelijk heeft doen besluiten dat de vrijheid van onderwijs geschonden was, wordt nu in een afzonderlijk decreet, zowel voor het basisonderwijs als het secundair onderwijs, in een dergelijke afwijkingsprocedure voorzien. Dit betekent echter niet dat nu voor om het even wat een afwijking kan worden aangevraagd.

Zoals het Arbitragehof zelf stelt, gaat het slechts om beperkte afwijkingen. Een afwijking moet een uitzondering zijn en blijven. Alle onderwijsverstrekkers moeten trouwens de fundamentele rechten en vrijheden eerbiedigen. Dit betekent onder meer dat noch de kwaliteit van het onderwijs, noch de vereiste inhoud ervan door de afwijkingen in het gedrang mogen komen. Wie op grond van zijn pedagogische opvattingen een afwijking van de gangbare eindtermen wil bekomen, moet daar dus rekening mee houden.

De overheid mag geen inhoudelijke beoordeling van het pedagogisch project maken, maar ze mag wel eisen dat de aanvrager motiveert waarom de vastgelegde eindtermen en ontwikkelingsdoelen de realisatie van zijn specifiek project verhinderen.

Bovendien moet de overheid eisen en erop toezien dat de afwijkende ontwikkelingsdoelen en eindtermen van evenwaardig niveau zijn als de decretaal vastgelegde. Ook leerlingen van scholen die er eigen pedagogische en onderwijskundige opvattingen op nahouden, hebben immers recht op kwalitatief onderwijs. De overheid die deze scholen subsidieert moet ook de gelijkwaardigheid van dit verstrekte onderwijs en de vergelijkbaarheid van de afgeleverde diploma's kunnen waarborgen, aan zowel de afgestudeerde als aan de afnemers. Het formuleren van concrete eindtermen zal wellicht altijd een moeilijke evenwichtsoefening zijn tussen het respecteren van de vrijheid van onderwijs en het stellen van duidelijke, inhoudelijke en minimale eisen aan dat onderwijs.

De vrijheid van onderwijs is voor het onderwijs dan ook traditioneel een zeer belangrijk principe. Dit is historisch verklaarbaar. In vergelijking met de ons omringende landen laat de overheid de onderwijsverstrekkers veel vrijheid toe. Als men ziet op welke wijze, op welk niveau en op welke domeinen de onderwijsbeslissingen tot stand komen, dan blijken de meeste van de ons omringende landen tot de meest centralistische van Europa te behoren. Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en zelfs het Verenigd Koninkrijk hebben een centraal opgelegd nationaal curriculum en centrale toetsen.

In alle landen van de Europese Unie wordt weliswaar de vrijheid geboden om privé-scholen op te richten, maar in slechts twee landen, met name België en Nederland, is het privé-onderwijs dominant. De privé-scholen zijn, ongeacht hun niveau, duidelijk meer autonoom dan openbare scholen. Van de twee landen met een dominante privé-onderwijssector is in België dan nog minder bevoegdheid verleend aan de centrale overheid dan in Nederland. In België werd steeds de nadruk gelegd op het – voornamelijk confessioneel – privé-initiatief inzake stichting en inrichting van onderwijs. De staatszorg werd in België slechts nodig geacht indien het privé-initiatief ontbrak. In Nederland was er daarentegen weinig of geen bezwaar tegen de aanhoudende zorg van de overheid voor het onderwijs.

Deze verschillen die in de Grondwet verankerd zitten, verklaren in hoge mate de historisch gegroeide uiteenlopende motieven voor de schoolstrijd in beide landen, en de afwezigheid van staatsexamens en de eigen functie van de eindtermen in België. Tot vóór die periode van de eindtermen was er in Vlaanderen eigenlijk een uitzonderlijk grote vrijheid, zoals die op het eerste zicht nergens ter

Swinnen

wereld bestond. De inrichters van het onderwijs konden hier zelf leerplannen maken, die weliswaar door de overheid moesten worden goedgekeurd, en er werd en wordt nog steeds geen externe toetsing voorzien.

In België bestaan dus geen centrale instellingen voor de ontwikkeling van leerplannen of toetsen. Staatsexamens of andere externe vormen van evaluatie behoren niet tot de Belgische onderwijsstrategie. Het principe van de pedagogische vrijheid van inrichtende instanties houdt onder meer de autonomie van scholen inzake de leerlingenevaluatie in. Elke instantie of elk onderwijsnet in Vlaanderen kan dus, mits naleving van de wetten en besluiten terzake, vrij bepalen welk type evaluatie ze zal hanteren, welke middelen voor de evaluatie zullen worden aangewend en hoe de resultaten van de evaluatie zullen worden meegedeeld.

De centrale outputcontrole is in onze buurlanden duidelijk scherper dan bij ons. In Nederland wordt de basisvorming bewaakt en gecontroleerd door middel van centraal geformuleerde kerndoelen en centraal georganiseerde examensystemen. Dit is vergelijkbaar met de situatie in Frankrijk en Engeland. De uitslagen van de centraal opgelegde toetsen kunnen echter aanleiding geven tot het onderling vergelijken van scholen. Dit wenst men niet in Vlaanderen. Hier wordt centrale evaluatie zelfs uitdrukkelijk afgewezen, omdat we niet willen dat scholen vergeleken worden op basis van de resultaten die hun leerlingen halen op de centraal opgelegde toetsen. Competitie tussen scholen houdt gevaren in voor de gemeenschappelijke waarden van de maatschappij. Deze waarden zijn immers niet makkelijk te meten.

Toch is het belangrijk voor het democratisch functioneren van een moderne maatschappij in een wereldcontext, dat naast de noodzakelijk geachte kennis en vaardigheden ook gemeenschappelijke waarden worden geformuleerd in de basisdoelstellingen van het onderwijs. Basisvorming mag niet verschromelen tot meetbare resultaten. Ook voor de toekomstige culturele, economische en persoonlijke ontwikkeling van individuen is een brede basisvorming van zeer groot belang. In de meeste Europese landen maakt deze basisvorming deel uit van de discussie over onderwijs. Het gaat daarbij niet alleen over kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes op cognitief vlak, maar ook op sociaal, emotioneel, cultureel en lichamelijk vlak.

Hoewel we in Vlaanderen geen centrale examens of toetsen wensen in te voeren, vinden we het wel noodzakelijk dat minimumdoelstellingen worden bepaald. De eindtermen zijn de uitdrukking van het minimum dat scholen aan hun leerlingen moeten aanbieden. Dat moeten ze bij alle leerlingen proberen te bereiken, ongeacht hun aanleg, sociale of etnische afkomst, geslacht of overtuiging.

Uiteraard kan het begrip basisvorming inhoudelijk meer omvatten dan dit strikte minimum. Scholen zijn vrij om doelstellingen die verbonden zijn aan hun specifieke schoolproject, toe te voegen aan en te vermengen met het opgelegde minimum. Maar het minimum moet wel voldoende ruim en stevig zijn. Het gaat immers om het fundament voor de individuele ontplooiing, het functioneren in de huidige en toekomstige maatschappij en het verdere leren.

Eindtermen moeten voor al wie bij het onderwijs betrokken is, duidelijk maken wat men minimaal mag verwachten. Duidelijke eindtermen komen tegemoet aan de vraag van de maatschappij. Die wil meer dan vroeger weten wat de in het onderwijs geïnvesteerde miljarden opbrengen en op welke inhoud de getuigschriften of diploma's zijn gebaseerd. Het is ook in het belang van het individu dat de eindtermen niet te vaag zijn en veel vrijheid laten. Dit zou het recht van alle leerlingen op degelijk onderwijs aantasten, en tot een onaanvaardbare dualisering van het onderwijssysteem leiden. Sommige eerder elitaire scholen zouden zich dan vrijwel uitsluitend toeleggen op de verstandelijke ontwikkeling van hun leerlingen. Daarbij zouden ze het sociaal-emotionele en creatief-culturele aspect verwaarlozen. Andere scholen, met meer kansarme leerlingen, zouden de eindtermen op cognitief vlak te beperkt invullen. Ze zouden te weinig verwachten van hun leerlingen, omdat ze menen dat het vooral belangrijk is dat de leerlingen zich gelukkig voelen op school en dat het voldoende is dat ze creatief bezig zijn.

Hoe belangrijk het principe van de vrijheid van onderwijs ook is, er zijn grenzen aan. Die grenzen betreffen niet alleen het financieel haalbare, maar ook – en niet in het minst – de rechten van elk kind op goed onderwijs. Kansengelijkheid kan niet alleen worden gerealiseerd via structurele maatregelen, maar moet ook door het stellen van gelijke inhoudelijke doelstellingen worden gewaarborgd. De eindtermen zijn een belangrijke stap om elk individu op alle vlakken maximale ontplooiingskansen te bieden en tevens de kansen op een zinvolle participatie aan de samenleving te verhogen. Met de eindtermen reikt de overheid een belang-

Swinnen

rijk instrument aan voor kansengelijkheid in het onderwijs. De invulling wordt echter door de school zelf waargemaakt. De mensen op het veld moeten het concept van de eindtermen vormgeven.

Vanuit internationaal oogpunt bekeken, stelt de Vlaamse overheid een uitzonderlijk groot vertrouwen in de lokale school. In Vlaanderen wordt de diplomering immers volledig overgelaten aan het oordeel van de scholen. De individuele scholen en leerkrachten krijgen een grote verantwoordelijkheid toebedeeld. Ze kunnen echter wel rekenen op een systematische navorming en begeleiding. Zeker wat betreft de nieuwe en vanuit traditioneel onderwijs oogpunt minder vanzelfsprekende doelstellingen van sociale en culturele aard, bestaat er een duidelijke behoefte aan bijscholing van leerkrachten en directies. Deze doelstellingen vergen immers een langdurig en coherent opvoedingsproces dat niet enkel binnen de klas, maar ook op het niveau van de school en de lokale leefgemeenschap moet worden ondersteund. De schoolcultuur zal deze doelstellingen moeten uitstralen. Dat onze scholen en leerkrachten dit grote vertrouwen waard zijn, blijkt uit het feit dat het Vlaams onderwijs internationaal goed tot zeer goed scoort. Het feit dat we ons grote inspanningen getroosten om te voorkomen dat leerlingen achterop geraken, is daar trouwens niet vreemd aan.

De Vlaamse overheid laat een grote mate van vrijheid toe, maar stelt in ruil hiervoor, via de eindtermen, de eisen die ze minimaal verwacht van alle scholen. De overheid moet enerzijds de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van onderwijs respecteren, maar ze heeft anderzijds ten overstaan van de gemeenschap, die zoveel middelen ter beschikking stelt van het onderwijs, en van de individuen die van de gemeenschap deel uitmaken, ook de plicht om te controleren of de scholen deze middelen goed gebruiken en of ze kwaliteitsonderwijs aanbieden.

Eindtermen zijn een geschikt middel voor de overheid om de inhoudelijke kwaliteit van het onderwijs te bewaken, zoals ook door het Arbitragehof wordt erkend. Uiteindelijk moet het parlement een zo groot mogelijk draagvlak voor de eindtermen legitimeren en beoordelen. De concrete voorliggende eindtermen zijn er ons inziens in geslaagd om concreet gestalte te geven aan een maatschappelijke consensus en aan de uitgangspunten die belangrijk zijn voor het onderwijs.

We hopen dat er nu een – zij het voorlopig – eindpunt achter de discussie over de eindtermen kan worden gezet en dat de scholen nu in alle rust de kans krijgen om het concept van de eindtermen in de praktijk te realiseren. Om dit nog beter te waarborgen, heeft de commissie de scholen hiervoor nog een jaartje langer tijd gegeven. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, voor de tweede maal mag het Vlaams Parlement zich uitspreken over het decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs.

Na een onvoldoende die werd gegeven door het Arbitragehof op 18 december 1996, zijn we anderhalf jaar na de eerste zit toe aan een herkansing – met andere woorden, een tweede zitting.

Minister Luc Van den Bossche : Het zou misschien niet slecht zijn indien het hele parlement de tekst van het Arbitragehof herlas. Dan zou men termen zoals tweede zitting en herkansing niet meer moeten gebruiken.

Mevrouw Nelly Maes : Het gaat eerder over bissen.

Minister Luc Van den Bossche : Het gaat zelfs niet over bissen. Een en ander bewijst natuurlijk dat men niet vat wat een grondwettelijk hof is. Dat is begrijpelijk in deze omgeving. Het zou niet slecht zijn te wennen aan het bestaan van zo'n hof.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, het gaat er gewoon om dat er een arrest is waarin staat dat dit decreet niet in orde is.

Minister Luc Van den Bossche : Het hof heeft dat niet gesteld. Als men recht spreekt moet men exact zijn, anders spreekt men nonsens. In punt b9 staat dat de eindtermen vrij ver gaan, in feite te ver, maar dit vernietigt daarom een artikel van een decreet nog niet.

In punt b10 maakt men een fundamentele opmerking, niet meer, over de uitzonderingen. Er moet een uitzonderingsprocedure worden ingesteld omdat het anders niet verenigbaar is met de onderwijsvrijheid. Inzake dit punt heeft het Arbitragehof de taak om te oordelen en een keuze te maken. Dat heeft dus niets te maken met het toekennen van een voldoende of onvoldoende.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, ik denk dat u me niet goed hebt begrepen. Dat zal trouwens dadelijk blijken. Ik stel enkel dat het ontwerp twee wijzigingen met zich meebrengt. Het houdt enerzijds een aantal aanpassingen aan eindtermen en ontwikkelingsdoelen in, en anderzijds behandelt het de afwijkingsprocedure. Dat is alles wat ik daarmee bedoel. U hebt me blijkbaar verkeerd begrepen. U dacht dat ik met mijn vergelijking met een tweede zitting iets anders bedoelde.

Mijnheer de minister, de Volksunie hoopt dat we met dit decreet op de goede weg zijn. Ook wij hechten immers veel belang aan deze eindtermen en ontwikkelingsdoelen. Het vastleggen ervan voor het gewoon basisonderwijs in Vlaanderen is immers een noodzaak in een onderwijslandschap waar steeds meer autonomie wordt gegeven aan de lokale scholen. We moeten erover waken dat het toekennen van getuigschriften en diploma's overal geënt is op wat minimaal moet worden gehaald. De nadruk ligt dan weliswaar op minimaal. Deze kwaliteitswaarborg is absoluut noodzakelijk.

Bij het bepalen van de normen van deze minimale garanties ligt het dus ook voor de hand dat we in het vaarwater komen van wat grondwettelijk de onderwijsvrijheid wordt genoemd. Dit impliceert dat het gaat om een balanceren tussen kwaliteitscontrole en onderwijsvrijheid. Het Arbitragehof was duidelijk van oordeel dat de balans niet in evenwicht was, met de schorsing tot gevolg.

Mijnheer de minister, blijkbaar is niet iedereen ervan overtuigd dat de overheid minimumnormen mag opleggen. Ik huiver als ik terugdenk aan die keer dat ik een schooldirecteur hoorde verklaren dat de overheid enkel financieel over de brug dient te komen en voor het overige haar mond moet houden. Deze houding vervult me met afgrijzen. Ik sta dan ook volledig achter het principe van eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Mijnheer de minister, u hebt het arrest op twee manieren aangepakt. Eerst hebt u de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen aangepast, vervolgens hebt u een tweede decreet opgesteld betreffende een afwijkingsprocedure. Toch vraag ik me af of met deze wijzigingen de balans wél in evenwicht is. Ik vraag me af of deze tweede kans met succes zal worden afgerond.

Wat de door de commissie aangenomen ontwikkelingsdoelen en eindtermen betreft, kan ik kort zijn. De Volksunie-fractie onderschrijft ten volle de aangenomen tekst, inclusief de twee door ons ingediende en aangenomen amendementen.

Over één van deze amendementen wil ik het volgende kwijt. Enkele maanden geleden diende de heer Vandenbroeke een interpellatieverzoek in over informatica in het onderwijs. Eind vorig jaar had de heer Bogaert in de commissie voor Economie terzake al een pleidooi gehouden. Het interpellatieverzoek van de heer Vandenbroeke werd afgewezen. Enkele weken later, bij de bespreking van dit decreet in de commissie, diende de heer Vandenbroeke een amendement in met de tekst : de leerlingen leren effectief met informatica en informatieverwerking omgaan. Mijnheer de minister, zowel uzelf als de meerderheid van de commissieleden steunden deze toevoeging. En kijk wat er gebeurt : vooraleer de eindtermen in het parlement worden goedgekeurd, pakt minister-president Van den Brande in Herentals uit met een zogenaamde primeur.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer Van Dijck, u moet blij zijn. Nu ziet u welke invloed de Volksunie kan hebben.

De heer Kris Van Dijck : Inderdaad, mijnheer de minister, dat is zo. Als ik de berichten erop nalees, was het een zodanige primeur dat zelfs mensen van uw kabinet zich in snelheid gepakt voelden.

Minister Luc Van den Bossche : Niet in snelheid, maar in geldmassa.

De heer Kris Van Dijck : Beide, veronderstel ik. De minister-president verklaarde immers dat er, gespreid over de komende vier jaar, 2 miljard frank zou worden geïnvesteerd om alle lagere scholen te voorzien van één personal computer per 25 leerlingen. Tussen haakjes : een vrij pover bedrag en een vrij pover resultaat.

Wat vooral opvalt, is de evolutie in het denken. Op enkele weken tijd evolueert men van het afwijzen van een interpellatieverzoek naar een 11 juli-toespraak, ditmaal niet met een communautaire ondertoon, maar met de belofte van 2 miljard frank.

Minister Luc Van den Bossche : Ziet u nu hoe wijs de voorzitter van dit parlement is ? Indien hij de interpellatie had laten doorgaan, dan was er nooit iets gebeurd. Dat is pas een voorbeeld van nieuwe politieke cultuur, zoals de voorzitter die creatief beoefent.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, telkens we een interpellatieverzoek indienen, zullen we er best een nota aan hechten met de tekst : gelieve dit interpellatieverzoek te weigeren.

Van Dijck

In elk geval dank ik de heren Vandembroeke en Bogaert voor hun voorzet.

Mijnheer de minister, uw tweede wijziging komt straks ter sprake. Ik zal ze nu al behandelen, zodat ik straks niet voor de tweede keer deze tribune moet betreden.

Het nieuwe decreet betreft de afwijkingsprocedure. Dit is inderdaad een noodzaak, in het bijzonder voor de kleine onderwijsverstrekkers. Ik waarschuw er wel voor dat de afwijkingen geen algemene regel mogen worden. Niet iedereen moet te pas en te onpas een afwijking aanvragen. Een afwijking kan mijns inziens enkel worden toegestaan indien de vragende school een duidelijk aantoonbaar, onderscheidend pedagogisch project kan voorleggen.

Ik wil niet spreken over een tweede zit. Evenmin kan ik in een kristallen bol kijken, om de zekerheid te hebben dat we nu definitief een stap in de goede richting hebben gezet. Mijn fractie zal echter beide decreten met overtuiging goedkeuren. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het kan verkeeren, zoals Bredero zei. Ik heb de notulen van de bespreking van de eindtermen tijdens de vorige zittingsperiode nog eens bekeken. Mijn fractie heeft toen ook voorstellen ingediend om minstens in de mogelijkheid tot afwijking te voorzien. Ik wil graag het antwoord van de minister op deze vraag en deze voorstellen citeren.

Ik citeer : de minister antwoordt dat hij dit pleidooi voor vrijstelling van de eindtermen niet zal steunen en dat hij er zich zelfs actief tegen zal verzetten. Alle scholen hebben de kans gekregen om op actieve en positieve wijze mee te werken aan de totstandkoming van de eindtermen en nu dienen alle scholen er zich aan te onderwerpen. Indien de decreetgever voorziet dat scholen onder bepaalde, zelfs stringente voorwaarden de mogelijkheid kunnen krijgen om van een of de eindtermen te worden vrijgesteld, dan haalt de Vlaamse Raad het paard van Troje binnen en zal het concept van de eindtermen binnen de kortste keren worden uitgehouden. Volgens de minister zal dit er ook toe leiden dat Vlaanderen steeds meer onder druk zal komen te staan om, in de plaats van eindtermen, controle uit te oefenen via centrale examens. Einde citaat.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u geen gelijk krijgt. Ik hoop wel dat het decreet op de afwijking, dat we nu goedkeuren, inderdaad stringente voorwaarden oplegt. Er mag een afwijking komen van de eindtermen, maar niet van de kwaliteit die de eindtermen moeten garanderen. Dat was ook wat mijn toenmalige fractiegenoot verklaarde, en u wilde toen niet luisteren. Ik ben blij dat u uiteindelijk toch respect hebt betoond voor deze afwijkingsprocedure en daaromtrent een ontwerp van decreet hebt willen indienen.

Minister Luc Van den Bossche : Dat doet me denken aan de praktijk tijdens processen voor het Assisenhof. Ik pleitte altijd eerst de vrijspraak. En nadat er negatief werd geantwoord op de schuldvraag, pleitte ik over de strafmaat.

De heer Ludo Sannen : Ik aanvaard deze uitleg. Uiteindelijk verheugt het me dat dit decreet over de afwijking er is gekomen. Wel is het spijtig dat het allemaal zo moeilijk is verlopen. Wij zullen dit decreet alvast goedkeuren.

Ik wil het hier echter vooral hebben over het ontwerp van decreet over de eindtermen in het basisonderwijs. Ik heb al enkele keren gezegd dat we het in principe eens zijn met het systeem der eindtermen. Het kan niet de bedoeling zijn om hier de filosofie der eindtermen nogmaals toe te lichten. Dat is in de commissie ruimschoots gebeurd; de heer Swinnen heeft het belang daarvan daarnet voldoende aangetoond.

Met de fundamentele uitgangspunten inzake kwaliteitsbewaking voor ogen, denk ik dat het essentieel is dat de overheid eindtermen vastlegt. Ik besef dat men daarbij voortdurend moet balanceren tussen het principe van de vrijheid van onderwijs en de overheid die tot taak heeft toe te zien op de kwaliteit van dat onderwijs. Ik denk dat deze eindtermen een goed evenwicht tot stand hebben gebracht. Toch moeten we voorzichtig zijn met die eindtermen, want eindtermen worden vastgelegd op een welbepaald ogenblik. Weliswaar gaat er aan hun vastlegging een lange procedure vooraf, maar ze worden toch op een bepaald ogenblik bekrachtigd. Onze samenleving evolueert echter vrij snel; er ontstaan nieuwe behoeften en uitdagingen. Ik ben dan ook blij dat via het door de VLD ingediende amendement duidelijk is gestipuleerd dat deze eindtermen na de implementatie moeten worden geëvalueerd. In het verslag is ook duidelijk opgenomen dat in tussentijdse toetsingen moet worden voorzien, om na te gaan of deze eindtermen nog wel beantwoorden aan de doelstellingen van kwali-

Sannen

teit die we voor ogen houden. Ik ben dus tevreden met deze aanvulling inzake evaluatie.

Ik zei al dat de Vlaamse politici niet de concrete eindtermen zelf moeten vastleggen. Het is onze taak om het geheel te evalueren; om na te gaan of dat geheel beantwoordt aan de kwaliteit die we van het basisonderwijs verwachten. We moeten natuurlijk oor hebben voor kritiek uit de sector zelf. We kennen allen de kritiek van bepaalde taal leraren die vrezen dat het gebrek aan grammaticale kennis dat met deze eindtermen zou worden geïntroduceerd een hinderpaal zou betekenen – zeker wat het aanleren van vreemde talen betreft. Dat zou het geval zijn voor het aanleren van klassieke talen, maar ook voor een taal zoals het Duits, waarvoor het belangrijk is nog te weten wat een lijdend voorwerp of een meewerkend voorwerp is. Ik kan dit moeilijk beoordelen, maar ik moet wel die kritieken beluisteren, en die wil ik hier opnieuw verwoorden.

Het is niet onze taak om concreet vorm te geven aan deze eindtermen. Sommige parlementsleden hebben toch de noodzaak aangevoeld om via amendementen enkele wijzigingen aan te brengen. De daaraan verbonden risico's zijn evident. Daardoor kan men immers bepaalde evenwichten verstoren; en ook het ontwerp in zijn geheel kan daardoor uit het oog worden verloren. Ik heb het onder meer moeilijk met de aanvulling van de heer Vandebroeke inzake de symbolen van de Vlaamse Gemeenschap. Ik heb geen moeite met die symbolen, maar wel met de aangebrachte verenging in de formulering. Het ware beter geweest het gewoon te hebben over de erkende symbolen van Vlaanderen, of over de erkende symbolen van de Vlaamse Gemeenschap. Zo'n formulering zou ook toekomstige concrete ontwikkelingen impliceren.

Met deze werkwijze heb ik ook op een meer algemeen vlak problemen. Een etatistische reflex bij de vorming van ons bewustzijn zou eigenlijk niet mogen. Het Vlaamse bewustzijn, en de erkenning van Vlaamse symbolen, zou uit de dynamische ontwikkeling van de Vlaamse natie zelf moeten groeien, en niet mogen voortvloeien uit enkele decretale bepalingen. Dit terzijde.

Ik wil nog even ingaan op de toegevoegde eindterm over informatie en informatica. De jongste tijd is er een opbod aan formuleringen in dit verband. Laten we de eindtermen over wereldoriëntatie eens bekijken. Men heeft het daar bij technologie en basisinzichten techniek over, en ik citeer :

kunnen in een omgeving informatieverwerkende toepassingen herkennen. Einde citaat. Blijkbaar volstond dat niet. Er moesten daaraan nog eens het punt 2, 3 bis worden toegevoegd. Dat mag, want ik sta volledig achter de gebruikte formulering. Daarin staat het volgende : leren effectief met informatica en informatieverwerking omgaan.

Bij wereldoriëntatie, het brongebruik, punt 7, staat nogmaals dat de leerlingen op hun niveau verscheidene informatiebronnen kunnen raadplegen. Bij leren leren staat dat de leerlingen op systematische wijze diverse informatiebronnen op hun zelfstandig niveau kunnen gebruiken. Het is duidelijk dat zowat iedereen, zelfs de minister-president, zich nu bewust is van het belang van het gebruik, de herkenning en de aanwending van alle mogelijke informatiebronnen. Volgens de minister-president moet men nu net zo goed een boek kunnen lezen als met de PC werken. Ik vind dit echter een beetje te vrijblijvend. Een beleid krijgt geen gestalte via deze formuleringen maar wel via de middelen die de regering daarvoor ter beschikking stelt. Tot vandaag zijn deze minimaal en hetzelfde geldt voor de beloofde middelen. Twee miljard frank lijkt misschien veel, maar het is een peulenschil in vergelijking met Nederland. In Nederland wil men op 4 jaar 20 miljard frank investeren. Bij ons wil men op 4 jaar 2 miljard frank investeren. Het is trouwens niet voldoende ervoor te zorgen dat er één PC is per zoveel leerlingen. Daarnaast moet men ook instaan voor de vorming en begeleiding van de leraren. Tezelfder tijd is het nodig voldoende middelen ter beschikking van het secundair onderwijs aan te reiken voor de opvolging van wat in het basisonderwijs wordt onderwezen. Er moet worden voorzien in middelen om de aansluiting op Internet voortdurend in stand te houden, enzovoort. De echte proef op de som zal pas komen bij de begrotingsbespreking, waarnaar ik vol belangstelling uitkijk.

Eigenlijk zijn deze eindtermen een absoluut gemiste kans. De belangrijkste eindtermen in verband met leren leren, de belangrijkste taak die in het onderwijs moet worden opgenomen, worden hier niet weergegeven als een dwingend element maar louter als een na te streven element. Iedereen ondersteunt deze eindterm met woorden, maar blijkbaar hebben dit parlement en deze regering niet de moed om tegen bepaalde onderwijsbeleids mensen in te gaan en dit aan de scholen op te leggen. Nochtans is het in het toekomstige Vlaanderen zo essentieel. Deze resultaatsverbintenis is essentieel in deze kennismaatschappij. Het is dan ook ontzettend ergerlijk dat tegenover deze vrijblijvende woorden geen daden worden geplaatst.

Sannen

Mevrouw De Schamphelaere, u onderstreept hoe belangrijk u deze eindtermen vindt, maar tezelfdertijd beweert u dat men er nog niet klaar voor is, en geeft u de scholen de totale vrijheid voor de invulling ervan. U beweert dat het louter hun morele verantwoordelijkheid is. Wanneer men als parlementslid iets essentieel vindt, mag men het niet alleen bij morele verantwoordelijkheid laten maar moet een daadwerkelijke verantwoordelijkheid worden opgelegd. En dat is precies de gemiste kans van dit decreet over de eindtermen. Ik heb het daar ontzettend moeilijk mee. Het gaat om essentiële vaardigheden die in deze kennismaatschappij moeten worden aangebracht. Ik las gisteren dat men er in Nederland aan denkt om het hoger onderwijs te beperken tot 3 jaar omdat men ervan uitgaat dat we in een samenleving van permanent leren zijn terechtgekomen. Het zal dus essentieel zijn om kennis te verwerven en er creatief, selectief en bewust mee om te gaan. We weten weliswaar alsmear meer, maar verhoudingsgewijs weten we alsmear minder. Encyclopedische kennis nastreven, is een illusie en een bijna zinloze activiteit geworden. De enige zinvolle activiteit is te weten hoe men met kennis en informatie moet omgaan. Ik meen dat het niet-opleggen daarvan de grootste gemiste kans is van dit decreet. Ik kan het dan ook niet goedkeuren. We zullen niet tegenstemmen omdat het principe van de eindtermen wel belangrijk is. Aangezien echter dit essentiële element niet als dwingend wordt opgelegd, zullen we ons bij de stemming onthouden. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer de voorzitter, de interpretatie van de heer Sannen is niet juist. De scholen die nu geen werk maken van leren leren, voldoen namelijk niet aan de eindtermen. Nu gaat het alleen om de visie hierop, om de methodes die kunnen worden ontwikkeld en om de controlewijzen.

De heer Ludo Sannen : De inspectie mag alleen controleren of de netoverschrijdende eindtermen zijn opgenomen in het leerplan, de resultaten worden niet gecontroleerd.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Dat is juist.

Minister Luc Van den Bossche : Na de goedkeuring van de leerplannen kan men controleren of de afspraak tussen de overheid en de school wordt nageleefd. Het controleren of de eindtermen die

zijn opgenomen in het leerplan werkelijk gestalte krijgen, behoort essentieel bij de inspectie.

De heer Ludo Sannen : De inspectie heeft niet het recht om de eindresultaten van de vakoverschrijdende eindtermen te controleren.

Minister Luc Van den Bossche : In het leerplan wordt aangekondigd wat men zal doen en hoe men dit zal doen. Ik controleer alleen of dit werkelijk wordt uitgevoerd.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, onlangs sprak mevrouw De Schamphelaere haar tevredenheid uit over het feit dat de netoverschrijdende eindtermen zouden leiden tot een grotere vrijheid voor de scholen. Wat enkele maanden geleden werd geformuleerd als een grote overwinning voor de vrijheid van het onderwijs, mogen we nu niet plots veel stringenter interpreteren.

Minister Luc Van den Bossche : Er wordt een debat gevoerd tussen twee geobsedeerden die door de soepele interneringswetgeving hun activiteiten kunnen voortzetten. Enerzijds zijn er geobsedeerden die pleiten voor meer vrijheid. Hierbij gaat men tot in het absurde. Men is namelijk van oordeel dat men geld moet ontvangen om te doen wat men wil doen, ook al zou de maatschappelijke evaluatie negatief zijn.

Anderzijds zijn er geobsedeerden die de vrijheid met lede ogen bekijken. Zij menen dat alles moet worden gebetonneerd en pleiten voor een soort staatspedagogie.

De heer Ludo Sannen : Hiermee ben ik het volledig eens. Ik vrees dat de eindtermen in bepaalde gevallen niveauverlagend kunnen werken. Als er namelijk identieke leerplannen ontstaan, is dit een betreurenswaardige evolutie in het Vlaamse onderwijslandschap.

Minister Luc Van den Bossche : De vrijheid die verschillende netten toelaat, is eveneens belangrijk.

De heer Ludo Sannen : Hiermee ben ik het eens. Er kan inderdaad een nieuw centralisme ontstaan.

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met de eindtermen brengt men enige duidelijkheid. Er wordt inderdaad verwezen naar een

Van Eyken

aantal basiscompetenties die jonge kinderen moeten hebben. Deze vaardigheden zijn een goede basis voor hun persoonlijke ontwikkeling en voor hun functioneren in de maatschappij, maar ze zijn in de eerste plaats een goede basis voor het secundair onderwijs.

Ik wens toch te benadrukken dat het eindtermen betreft die men ten minste moeten halen, en dat deze eindtermen dus als minimale basisvaardigheden moeten worden beschouwd. Deze basisvaardigheden moeten worden aangeleerd alvorens de kinderen het basisonderwijs verlaten. Ik hoop dan ook dat dit geen nivellering naar beneden zal betekenen. Inzake de eindtermen wens ik een aantal opmerkingen te maken en enkele vragen te formuleren.

Wat de eindtermen voor het Frans betreft, kan worden vastgesteld dat tussen het oorspronkelijke ontwerp van decreet en de voorliggende in commissie goedgekeurde tekst een vermindering van het aantal vereiste vaardigheden heeft plaatsgevonden. Ik kan wel begrijpen dat men niet zoveel basisvaardigheden eist van kinderen die in Oostende of in Hasselt wonen. Voor de kinderen die in de omgeving rond Brussel wonen, vind ik deze basisvaardigheden evenwel enigszins schamel. Ik wil er dan ook op aandringen dat de minister de scholen in Brussel en de rand een aanwijzing geeft opdat deze eindtermen zouden worden overschreden. Mij lijkt het immers van het grootste belang dat de kinderen in deze regio de twee talen machtig zijn.

Minister Luc Van den Bossche : Mag ik ter informatie vragen of dit wederkerig is ?

De heer Christian Van Eyken : Dat hoop ik.

Minister Luc Van den Bossche : Het gaat niet over wat we hopen, maar over wat we weten.

De heer Christian Van Eyken : Het aanleren van het Nederlands zou op dezelfde wijze moeten gebeuren in Brussel en de Brusselse rand.

Minister Luc Van den Bossche : Zou zo moeten zijn. Dat is een conditionalis.

De heer Christian Van Eyken : We zijn daarover niet bevoegd.

Minister Luc Van den Bossche : Natuurlijk niet. Ik wil ook niet getuigen van imperialistische neigingen door me bevoegd te verklaren voor het Frans-

talig onderwijs. Ik stel alleen maar de informatieve vraag of dit op wederkerige basis gebeurt.

De heer Christian Van Eyken : Aan de hand van de informatie waarover ik beschik kan ik u zeggen dat het aanleren van het Nederlands daadwerkelijk voldoet in de Franse scholen. (*Gelach*)

Minister Luc Van den Bossche : Het gaat me niet om de rand, het gaat me om Brussel.

De heer Christian Van Eyken : In Brussel is het voor verbetering vatbaar : dat moet ik eerlijk toegeven.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is eufemistisch uitgedrukt.

De heer Christian Van Eyken : Verder heb ik ook mijn aanmerkingen betreffende het financiële facet inzake de haalbaarheid van deze eindtermen. Zo wordt in de eindtermen lichamelijke opvoeding vooropgesteld dat de kinderen ongeremd en spelend moeten kunnen bewegen in het water, of zich vrij kunnen voelen in het water, of kunnen zwemmen. Met andere woorden : ze moeten kunnen zwemmen, ze moeten zwemlessen volgen. Ik vraag me dan ook af hoe men dat probleem zal oplossen in het kader van een kosteloze toegang tot het basisonderwijs.

Minister Luc Van den Bossche : Ten eerste door een verhoging van de werkingsmiddelen, zoals bepaald in het decreet houdende het basisonderwijs. Ten tweede door, ter gelegenheid van het decreet houdende het secundair onderwijs, in een verdere verhoging van de middelen te voorzien.

De heer Christian Van Eyken : Ik dank de minister meteen al voor zijn antwoord. Mijn vraag luidde immers of de werkingsmiddelen daartoe zouden worden verhoogd.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik voel me enigszins geroepen om te reageren nu de minister er zich zo gemakkelijk vanaf maakt door te verwijzen naar het decreet houdende het basisonderwijs. Daarin werd inderdaad in een verhoging voorzien, maar dat moet in de begroting worden opgenomen. Bij de bespreking van de begrotingsaanpassing hebben we al problemen ondervonden of hebben we er al op gewezen. Ik heb toen ook duidelijk gemaakt aan minister Demeester dat zelfs de hervorming van het secundair onderwijs op heel korte termijn geen bijkomende middelen zal opleveren, aange-

Sannen

zien men een sociale enveloppe ter beschikking zal moeten houden.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer Sannen, hou nu toch eens op u uit te spreken over wat de hervorming van het secundair onderwijs omvat terwijl u er niets van weet. Of er nu geld word geput uit die enveloppe of uit de globale budgettaire enveloppe, daarover kent u op dit ogenblik het eerste woord nog niet. Ik stel dus voor dat u zich in wijsheid van commentaar onthoudt.

De heer Ludo Sannen : Ik wilde alleen maar zeggen dat minister Demeester dat heeft bevestigd.

Minister Luc Van den Bossche : Minister Demeester is nog altijd niet bevoegd voor het secundair onderwijs, tenzij er iets is veranderd en ze heeft vergeten me daarover te telefoneren. Dat is altijd mogelijk, maar ik heb haar gisterenavond nog gezien. Ze zag er nog goed uit en heeft toen alles bekend wat ze te bekennen had.

De heer Christian Van Eyken : Een tweede punt houdt verband met informatica. Zoals de heer Van Dijck zonet heeft gezegd en zoals vanmorgen in De Standaard stond, wordt er voor de vier volgende jaren in 2 miljard frank voorzien voor schoolcomputers.

Minister Luc Van den Bossche : Kan dit parlement niet een beetje discipline aan de dag leggen ? Met alle respect voor De Standaard, maar die krant is het Staatsblad niet, en evenmin de begroting. Kunt u misschien wachten tot we de begroting voorstellen om te weten of er iets instaat of niet ?

De heer Christian Van Eyken : Het is dus nog niet zeker dat die 2 miljard frank er komt ?

Minister Luc Van den Bossche : Voor zover ik weet, is De Standaard het Staatsblad niet. Voor zover ik ook weet, hebben we die krant geen besluit gestuurd over de begroting. Anders zou dit parlement moeten protesteren, want de primeur is voor september. Ik vraag een beetje logica bij het eigen systeem. De Standaard is wel een verstandige krant, maar er is nog altijd een verschil tussen een verstandige krant en het Staatsblad.

De heer Kris Van Dijck : De uitspraak in kwestie is genoteerd in de Lakenhallen in Herentals.

Minister Luc Van den Bossche : Iedereen mag toch zeggen wat hij wil. Dit is eenvoudig. Er worden

voor zover ik weet geen reglementaire statements afgelegd. Er worden politieke statements afgelegd, waarbij men zegt dat men iets politiek belangrijk vindt. Een begroting is een technische beslissing. Het zal er instaan of niet instaan.

De heer André Denys : Ik lees een tekst voor die de minister-president in Herentals heeft uitgesproken.

We zullen een belangrijke extra inspanning leveren om er in een meerjarenprogramma voor te zorgen dat alle leerlingen van het zesde leerjaar even goed kunnen omgaan met een PC als met een boek. Einde citaat.

Minister Luc Van den Bossche : En dan ? Is er al een beslissing genomen ? Neen, mijnheer Denys. Houd nu toch eens op. Elke zin wordt 97 maal uitgesproken. U zult een antwoord krijgen in de begroting en in de septemberverklaring.

De heer André Denys : U moet niet zenuwachtig worden.

Minister Luc Van den Bossche : Ik maak mij niet zenuwachtig.

De heer André Denys : Ik herhaal alleen de woorden van de minister-president.

Minister Luc Van den Bossche : Ik zeg u alleen maar dat u moet leren hoe de zaken zijn geordend. Dat zou niet slecht zijn. Ook de oppositie zou dan begrijpen hoe een en ander in elkaar zit. Wacht tot september : dan krijgt u het antwoord met de cijfers erbij. Als u niet kunt wachten, is dat pech voor u.

De heer André Denys : Wij halen alleen maar aan wat minister-president Van den Brande, uw regeringsleider, zegt.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer Denys, iemand mag toch wel iets zeggen. Of moet hij eerst uw toestemming hebben ?

De heer André Denys : Hij mag dat zeggen, maar we vragen ons af of hij namens de regering spreekt.

Minister Luc Van den Bossche : Ja, hij spreekt namens de regering. Ik vraag u ook niet of u namens uw fractie spreekt. Op die vraag zou u dikwijls neen moeten antwoorden. Zorg eerst dat u zelf altijd namens uw eigen fractie spreekt.

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken : In de eindtermen staat dat men informatica moet aanleren. Er moet dus in de scholen in informatica worden voorzien. De minister moet er dan ook voor zorgen dat de scholen over het materieel beschikken om die eindtermen te kunnen halen. We zullen wel zien of die 2 miljard frank er komt. Dat is wat belangrijk is bij de bespreking van dit decreet. Op dit ogenblik zijn de werkingssubsidies die aan de scholen worden toegekend, onvoldoende om deze eindtermen zonder extra hulp te verwezenlijken.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, bij het vermoedelijke einde van deze bespreking zou ik nog een probleem willen aankaarten dat mij in toenemende mate zorgen baart. Destijds was de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap bevoegd voor onderwijs, behalve voor de materies die te maken hadden met de schoolvrede. Dit heeft ertoe geleid dat mijn fractie in vele vergaderingen zei dat de Cultuurraad bevoegd was voor onderwijs, behalve wat het onderwijs betreft.

Nu bevinden we ons natuurlijk in een nieuwe situatie, maar ook die situatie baart ons zorgen. Ik heb het gevoel dat we met ons onderwijsbeleid meer en meer onder curatele komen van het Arbitragehof, een gedachte die ik allesbehalve plezierig vind. Deze hoge prijs hebben we moeten betalen om autonomie over onderwijs te krijgen. We hebben daarvoor moeten aanvaarden dat een grondwettelijk hof zich uitspreekt over de onderwijsvrijheid.

Maar welke conclusies moeten we daar nu uit trekken ? We verzetten ons tegen de bevoogding en vragen ons af op welke wijze wij, als Vlaams Parlement, kunnen reageren. Wij zijn van mening dat het Vlaams Parlement ten volle zijn rol als decreetgever moet kunnen vervullen. Een enigszins verouderd Arbitragehof mag dat niet beletten. Daarom zou het goed zijn dat ook de minister van Onderwijs en het Vlaams Parlement, op basis van een breed overleg, inzake onderwijs tot een soort interpretatie komen van het begrippenarsenaal en tot de uitstippeling van de krijtlijnen om die onderwijsvrijheid te bepalen. Wij zien dit liever dan te moeten vaststellen dat een decreet hier net over de streep wordt getrokken, zonder dat daarbij de garantie bestaat dat daarover een brede consensus heerst.

Mijnheer de minister, dit alles noopt u de krappe meerderheid waarover u beschikt, tot een zekere strakheid in de discussie. Dit houdt ook het gevaar in dat om het even welke onderwijsverstrekker naar het Arbitragehof stapt en het hele Vlaamse Parlement eigenlijk voor schut zet.

Ik wil dit even los zien van de discussie die we hier vandaag voeren. Op het einde van dit zittingsjaar wens ik dit toch even in alle ernst aan de voorzitter, aan de minister en aan deze hoge vergadering voor te leggen, in de hoop dat wij niet meer moeten worden teruggefloten door het Arbitragehof. Wij moeten zelf, door voldoende overleg, kunnen komen tot een vooruitstrevende onderwijswetgeving die de kwalitatieve waarborgen in zich houdt die wij voor de toekomst eisen, zonder dat wij voortdurend met interpretaties van het Arbitragehof moeten worden geconfronteerd. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Lindt heeft het woord.

Mevrouw Sonja Van Lindt : Mijns inziens heeft de minister niet geantwoord op de concrete vragen die door mijn fractie werden gesteld.

Minister Luc Van den Bossche : In de commissievergaderingen werden deze vragen uitvoerig behandeld. Ik verwijs in dit verband naar het schitterende verslag van mevrouw Van Nieuwenborgh.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs – 685 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Voorzitter

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 1997 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs wordt bekrachtigd, mits vervanging in artikel 4 van de woorden "het schooljaar 1997-1998" door de woorden "het schooljaar 1998-1999" en mits toevoeging van een nieuw artikel 5, dat luidt als volgt :

"Artikel 5

De ontwikkelingsdoelen en de eindtermen vastgesteld bij dit besluit worden in het schooljaar 2004-2005 geëvalueerd. Vanaf deze evaluatie wordt de evaluatie elke 6 jaar herhaald. De Vlaamse regering legt de resultaten van deze evaluaties voor aan het Vlaams Parlement. Een herziening van de eindtermen is mogelijk vanaf 1 september 2005."

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 1997 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) Eindtermen Lichamelijke Opvoeding

- a) Een nieuwe eindterm 1.20bis invoegen die luidt als volgt :

"1.20bis : passen de afgesproken spelregels toe en aanvaarden de sancties bij overtredingen."

- b) Eindterm 1.25 schrappen en vervangen door :

"1.25 : de leerlingen voelen zich veilig in het water en kunnen zwemmen."

- c) Een nieuwe eindterm *1.32 invoegen die luidt als volgt :

"*1.32 De leerlingen zijn bereid zichzelf vragen te stellen over hun aanpak voor, tijdens en na het oplossen van een bewegingsprobleem en willen op basis hiervan hun aanpak (bij)sturen."

- d) Een nieuwe eindterm 1.33 invoegen die luidt als volgt :

"1.33 : kunnen onder verschillende sensorische prikkels die gelijktijdig worden waargenomen de relevante prikkel selecteren."

2) Eindtermen Muzische Vorming

Een nieuwe eindterm 5.5 invoegen die luidt als volgt :

"5.5 : eenvoudige, audiovisuele informatie uit de eigen belevingswereld herkennen, onderzoeken en vergelijken."

3) Eindtermen Nederlands

- a) Eindtermen 1.11, 2.11, 3.11 en 4.9 schrappen en vervangen door :

"* 4.8 De leerlingen ontwikkelen bij het realiseren van de eindtermen voor spreken, luisteren, lezen en schrijven de volgende attitudes :

- spreek-, luister-, lees- en schrijfbereidheid ;
- plezier in luisteren, spreken, lezen en schrijven ;
- bereidheid tot nadenken over het eigen luister-, spreek-, lees en schrijfgedrag ;
- bereidheid tot het naleven van luister-, spreek-, lees- en schrijfconventies ;
- weerbaarheid."

- b) Eindtermen 3.4 en 3.5 schrappen en vervangen door :

"3.4 Voor hen bestemde school- en studieteksten en instructies bij schoolopdrachten."

- c) Eindtermen 3.6 en 3.7 schrappen en vervangen door :

Voorzitter

"3.5 Voor hen bestemde verhalen, kinderromans, dialogen, gedichten, kindertijdschriften en jeugencyclopedia's."

- d) Eindtermen 3.8 en 3.9 schrappen en vervangen door :

"3.6 Verschillende voor hen bestemde brieven of uitnodigingen."

- e) Eindterm 4.4 schrappen en vervangen door :

"4.4 Voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst."

- f) Eindtermen 4.7 en 4.8 schrappen en vervangen door :

"4.7 De leerlingen kunnen voor het realiseren van bovenstaande eindtermen bovendien :

- hun teksten verzorgen rekening houdende met handschrift en lay-out ;
- spellingsafspraken en -regels toepassen in verband met het schrijven van :
 - woorden met vast woordbeeld :
 - klankzuivere woorden ;
 - hoogfrequente niet-klankzuivere woorden ;
 - woorden met veranderlijk woordbeeld (regelwoorden) :
 - werkwoorden ;
 - klinker in open/gesloten lettergreep ;
 - verdubbeling medeklinker ;
 - niet-klankzuivere eindletter ;
 - hoofdletters ;
 - interpunctietekens . , ? ! :

4) Eindtermen Frans

- a) Eindterm 1.2 schrappen en vervangen door :

"1.2 : hun gesprekspartner begrijpen in een kort gesprek over :

- henzelf ;
- hun gezins- en leefsituatie ;
- spelsituatie ;
- hun voorkomen ;
- omgangsvormen."

- b) Eindterm 3.2 schrappen en vervangen door :

"3.2 in een kort gesprek aan een gesprekspartner vragen stellen en informatie verstrekken over :

- henzelf ;
- hun gezins- en leefsituatie ;
- hun voorkomen ;
- omgangsvormen ;
- een wegaanduiding."

- 5) Eindtermen van het leergebied Wereldoriëntatie

- a) Eindtermen 1.6 en 1.7 schrappen en vervangen door :

"1.6 kunnen de functie van belangrijke organen die betrokken zijn bij de levensprocessen van de mens en de functie van de zintuigen, het skelet en de spieren op een eenvoudige wijze verwoorden."

- b) Eindterm 1.9 schrappen en vervangen door :

"1.8 kunnen de weersituatie op een bepaald moment en over een beperkte periode meten en beschrijven."

- c) Eindtermen 1.12 en 2.1 schrappen en vervangen door :

"1.11 kunnen van courante voorwerpen uit hun omgeving zeggen uit welke materialen en grondstoffen ze gemaakt zijn."

- d) Eindterm 1.13 schrappen.

- e) Eindtermen 1.16 en 1.17 schrappen en vervangen door :

"1.14 kunnen gezonde levensgewoonten in verband brengen met wat ze weten over het functioneren van het eigen lichaam en ze weten dat bepaalde ziekteverschijnselen of handicaps niet altijd kunnen worden vermeden."

- f) Eindterm 1.18 schrappen.

- g) Eindtermen 1.20 en 1.21 schrappen en vervangen door :

"1.16 kunnen passende elementaire hulp toedienen bij lichte schaaftwonden en brandwonden."

Voorzitter

- h) Eindtermen 1.24 en 1.25 schrappen en vervangen door :

"1.19 kunnen met concrete voorbeelden uit hun omgeving illustreren hoe mensen op negatieve maar ook op positieve wijze omgaan met het milieu en dat aan een milieuprobleem vaak tegengestelde belangen ten grondslag liggen."

- i) Eindterm 2.2 schrappen.

- j) Eindterm 2.3 schrappen.

- k) Eindtermen 2.4 en 2.5 schrappen en vervangen door :

"2.1 herkennen in hun directe omgeving toepassingen van hefboomen, katrollen en bewegingsoverbrenging via tandwielen."

- l) Eindterm 2.6 schrappen en vervangen door :

"2.2 kunnen van voorzieningen of voorwerpen uit hun omgeving aangeven welke de energiebron is die verantwoordelijk is voor de waargenomen beweging, verwarming of verlichting."

- m) Eindtermen 2.7 en 2.8 schrappen.

- n) Een nieuwe eindterm 2.9bis toevoegen die luidt als volgt :

"2.9bis leren effectief met informatica en informatieverwerking omgaan."

- o) Eindterm 2.11 schrappen.

- p) Eindtermen 2.12, 2.13 en 2.19 schrappen en vervangen door :

"2.5 kunnen materialenkennis en kennis van constructie- en bewegingsprincipes aanwenden bij het plannen en maken van een eigen constructie."

- q) Eindtermen 2.14, 2.15, 2.16 en 2.17 schrappen en vervangen door :

"2.6 kunnen aan de hand van een al dan niet zelfgemaakte eenvoudige werktekening of handleiding het geschikte materiaal en gereedschap kiezen en daarmee de construc-

tieactiviteit stap voor stap juist en veilig uitvoeren."

- r) Eindtermen 2.20 en 2.22 schrappen.

- s) Eindtermen 2.23 en 2.25 schrappen en vervangen door :

"*2.9 brengen waardering op voor eenvoudige, inventieve technieken en voor esthetische aspecten van technische constructies en voorwerpen."

- t) Eindtermen 3.2 en 3.3 schrappen en vervangen door :

"3.2 kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn."

- u) Eindtermen 3.4 en 3.5 schrappen en vervangen door :

"*3.3 tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen."

- v) Eindtermen 3.8, 3.9 en 3.10 schrappen.

- w) Eindterm 4.1 schrappen.

- x) Eindtermen 4.2 en 4.3 schrappen en vervangen door :

"4.1 kunnen illustreren dat verschillende vormen van arbeid verschillend toegankelijk zijn voor mannen en vrouwen en verschillend gewaardeerd worden."

- y) Eindterm 4.4 schrappen en vervangen door :

"4.2 kunnen met een zelf gekozen voorbeeld illustreren, hoe de prijs van een product tot stand komt."

- z) Eindterm 4.7 schrappen.

- aa) Eindterm 4.9 schrappen en vervangen door :

"*4.6 tonen zich bereid om actieve en passieve vormen van vrijetijdsbesteding te onderzoeken en te evalueren."

- bb) Eindterm 4.11 schrappen.

Voorzitter

- cc) Eindterm 4.12 schrappen en vervangen door de niet-attitudinale eindterm :

"4.8 kunnen illustreren dat verschillende sociale en culturele groepen verschillende waarden en normen bezitten."

- dd) Eindtermen 4.17 en 4.18 schrappen en vervangen door :

"4.13 kunnen het belang illustreren van de fundamentele Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind. Ze zien daarbij in dat rechten en plichten complementair zijn."

- ee) Invoegen van een nieuwe eindterm 4.16 die luidt als volgt :

"4.16 weten dat Vlaanderen één van de gemeenschappen is van het federale België en dat België deel uitmaakt van de Europese Unie. Ze weten daarbij dat elk een eigen bestuur heeft waar beslissingen worden genomen."

- ff) Invoegen van een nieuwe eindterm 4.20bis die luidt als volgt :

"4.20bis kennen de erkende symbolen van de Vlaamse Gemeenschap (met name feestdag, wapen, vlag, volkslied en memoriaal)."

- gg) Eindterm 5.5 schrappen.

- hh) Eindtermen 5.8 en 5.9 schrappen en vervangen door :

"5.7 kennen de grote periodes uit de geschiedenis en ze kunnen duidelijke historische elementen in hun omgeving en belangrijke historische figuren en gebeurtenissen waarmee ze kennis maken, situeren in de juiste tijdsperiode aan de hand van een tijdband."

- ii) Een nieuwe eindterm 6.1bis invoegen die luidt als volgt :

"6.1bis kunnen aan de hand van een kaart de afstand tussen twee plaatsen in Vlaanderen berekenen en beschrijven."

- jj) Eindtermen 6.2, 6.4 en 6.5 schrappen en vervangen door :

"6.2 kunnen in praktische toepassings situatie op een gepaste kaart en op de globe de evenaar, de polen, de oceanen, de landen van de Europese Unie en de werelddelen opzoeken en aanwijzen."

- kk) Een nieuwe eindterm 6.3bis invoegen die luidt als volgt :

"6.3bis kunnen begrippen zoals wijk, gehucht, dorp, deelgemeente, fusiegemeente, stad, provincie, gemeenschap, land en continent in een juiste context gebruiken."

- ll) Een nieuwe eindterm 6.4 invoegen die luidt als volgt :

"6.4 hebben een voorstelling van de kaart van Vlaanderen en van België zodat ze in een praktische toepassings situatie de gemeenschappen, de provincies en de provinciehoofdplaatsen kunnen aanwijzen."

- mm)Eindtermen 6.8 en 6.9 schrappen en vervangen door :

"6.7 kunnen in de realiteit en op een gepaste kaart een landelijke, stedelijke, toeristische en industriële omgeving herkennen en van elkaar onderscheiden."

- nn)Eindterm 6.10 schrappen en vervangen door :

"6.8 kunnen hun eigen streek en twee andere streken in België situeren op een kaart en de relatie beschrijven tussen de omgeving en aspecten van het dagelijks leven van mensen."

- oo) Eindterm 6.11 schrappen en vervangen door :

"6.9 kunnen aspecten van het dagelijks leven in een land van een ander cultuurgebied vergelijken met het eigen leven."

- pp) Eindterm 6.14 schrappen en vervangen door :

"6.12 kunnen de gevaarlijke verkeerssituaties in de ruimere schoolomgeving lokaliseren."

- qq) Eindtermen 6.15 en 6.16 schrappen en vervangen door :

Voorzitter

"6.13 beschikken over voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie en ze kennen de verkeersregels voor fietsers en voetgangers, om zich zelfstandig en veilig te kunnen verplaatsen langs een voor hen vertrouwde route."

- rr) Een nieuwe titel met eindterm 7 invoegen die luidt als volgt :

"BRONGEBRUIK

7. De leerlingen kunnen op hun niveau verschillende informatiebronnen raadplegen."

6) Eindtermen Wiskunde

- a) Eindterm 1.2 schrappen en vervangen door :

"1.2 kunnen de verschillende functies van natuurlijke getallen herkennen en verwoorden."

- b) Eindtermen 1.3, 1.4 en 1.5 schrappen en vervangen door :

"1.3 de leerlingen kennen de betekenis van : optellen, aftrekken, vermenigvuldigen, delen, veelvoud, deler, gemeenschappelijke deler, grootste gemeenschappelijke deler, kleinste gemeenschappelijk veelvoud, procent, som, verschil, product, quotiënt en rest. Zij kunnen correcte voorbeelden geven en kunnen verwoorden in welke situatie ze dit handig kunnen gebruiken."

- c) Eindtermen 1.7, 1.8 en 1.9 schrappen en vervangen door :

"1.5 kunnen natuurlijke getallen van maximaal 10 cijfers en kommagetallen (met 3 decimalen), eenvoudige breuken, eenvoudige procenten lezen, noteren, ordenen en op een getallenlijn plaatsen."

- d) Eindterm 1.14 schrappen en vervangen door :

"1.10 zijn in staat tot een onmiddellijk geven van correcte resultaten bij optellen en aftrekken tot 10, bij tafels van vermenigvuldiging tot en met de tafels van 10 en de bijhorende deeltafels."

- e) Eindterm 1.17 schrappen en vervangen door :

"1.13 voeren opgaven uit het hoofd uit waarbij ze een doelmatige oplossingsweg kiezen op basis van inzicht in de eigenschappen van bewerkingen en in de structuur van getallen :

- optellen en aftrekken tot honderd ;
- optellen en aftrekken met grote getallen met eindnullen ;
- vermenigvuldigen met en delen naar analogie met de tafels."

- f) Eindterm 1.16 schrappen en vervangen door :

"1.12 kunnen orde en regelmaat ontdekken in getallenpatronen onder meer om te komen tot de kenmerken van deelbaarheid door 2, 3, 5, 9, 10 en die te kunnen toepassen."

- g) Een nieuwe eindterm *1.29 toevoegen die luidt als volgt :

*1.29 zijn bereid verstandige zoekstrategieën aan te wenden die helpen bij het aanpakken van wiskundige problemen met betrekking tot getallen, meten, ruimtelijke oriëntatie en meetkunde."

- h) Eindterm 2.1 schrappen en vervangen door :

"2.1 kennen de belangrijkste grootheden en maateenheden met betrekking tot lengte, oppervlakte, inhoud, gewicht(massa) tijd, snelheid, temperatuur en hoekgrootte en ze kunnen daarbij de relatie leggen tussen de grootheid en de maateenheid."

- i) Eindterm 2.2 schrappen.

- j) Eindtermen 2.3 en 2.9 schrappen en vervangen door :

"2.2 kennen de symbolen, notatiewijzen en conventies bij de gebruikelijke maateenheden en kunnen meetresultaten op veelzijdige wijze noteren en op verschillende wijze groeperen."

- k) Eindterm 2.4 schrappen.

- l) Eindtermen 2.6 en 2.7 schrappen en vervangen door :

"2.4 kunnen de functie van de begrippen "schaal" en "gemiddelde" aan de hand van concrete voorbeelden verwoorden."

Voorzitter

- m) Eindtermen 2.10 en 2.12 schrappen en vervangen door :

"2.6 kunnen allerlei verbanden, patronen en structuren tussen en met grootheden en maatgetallen inzien en ze kunnen betekenisvolle herleidingen uitvoeren."

- n) Eindtermen 2.14, 2.15 en 2.16 schrappen en vervangen door :

"2.9 kunnen op een concrete wijze aangeven hoe ze de oppervlakte en de omtrek van een willekeurige vlakke figuur en van een veelhoek kunnen bepalen."

- o) Eindterm 2.17 schrappen en vervangen door :

"2.10 concreet aangeven hoe de inhoud van een balk wordt bepaald."

- p) Eindterm 2.18 schrappen en vervangen door :

"2.11 kunnen in reële situaties rekenen met geld en geldwaarden."

- q) Eindterm 3.1 schrappen en vervangen door :

"3.1 begrippen en notaties waarmee de ruimte meetkundig wordt bepaald aan de hand van concrete voorbeelden verklaren."

- r) Eindterm 3.2 schrappen en vervangen door :

"3.2 op basis van volgende eigenschappen de volgende meetkundige objecten herkennen en benoemen :

a) in het vlak : punten, lijnen, hoeken en vlakke figuren (driehoeken, vierhoeken, cirkels) ;

b) in de ruimte : veelvlakken (kubus, balk, piramide) en bol en cilinder."

- s) Eindterm 3.4 schrappen en vervangen door :

"3.4 kunnen de verschillende soorten hoeken classificeren en de verschillende soorten vierhoeken classificeren op grond van zijden en hoeken. Zij kunnen deze ook concreet vormgeven."

- t) Een nieuwe eindterm *5.4 toevoegen die luidt als volgt :

"*5.4 zijn bereid zichzelf vragen te stellen over hun aanpak voor, tijdens en na het oplossen van een wiskundig probleem en willen op basis hiervan hun aanpak bijsturen."

- 7) Leergebiedoverschrijdende eindtermen Leren leren.

- a) Eindtermen 1, 1.1. en 1.2. schrappen en vervangen door :

"1. De leerlingen kunnen losse gegevens verwerven en gebruiken door ze betekenis te geven en te memoriseren."

- b) Eindtermen 2, 2.1., 2.2., 2.3., en 2.4. schrappen en vervangen door :

"2. De leerlingen kunnen op systematische wijze verschillende informatiebronnen op hun niveau zelfstandig gebruiken."

- c) Eindtermen 3, 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., en 3.7. schrappen en vervangen door :

"3. De leerlingen kunnen op systematische wijze samenhangende informatie (ook andere dan teksten) verwerven en gebruiken."

- d) Eindtermen 4, 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5., en 4.6. schrappen en vervangen door :

"4. De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen."

- e) Eindtermen 5, 5.1., 5.2. en 5.3. schrappen en vervangen door :

"5. De leerlingen kunnen, eventueel onder begeleiding :

– hun lessen, taken en opdrachten plannen en organiseren ;

– hun eigen leerproces controleren en bijsturen."

- f) Eindtermen 6, 6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.6. en 6.7. schrappen en vervangen door :

"6. Houdingen en overtuigingen

De leerlingen kunnen op hun niveau leren met :

– nauwkeurigheid ;

Voorzitter

- efficiëntie ;
- wil tot zelfstandigheid ;
- voldoende zelfvertrouwen ;
- voldoende weerbaarheid ;
- houding van openheid ;
- kritische zin."

8) Leergebiedoverschrijdende eindtermen Sociale Vaardigheden

a) Eindterm 1.1 schrappen en vervangen door :

"1.1 De leerlingen kunnen zich op een assertieve wijze voorstellen."

b) Eindterm 1.2 schrappen en vervangen door :

"1.2 De leerlingen kunnen in omgang met anderen respect en waardering opbrengen."

c) Eindterm 1.3 schrappen en vervangen door :

"1.3 De leerlingen kunnen zorg opbrengen voor iets of iemand anders."

d) Eindterm 1.4 schrappen en vervangen door :

"1.4 De leerlingen kunnen hulp vragen en zich laten helpen."

e) Eindterm 1.5 schrappen en vervangen door :

"1.5 De leerlingen kunnen bij groepstaken leiding geven en onder leiding van een medeleerling meewerken."

f) Eindterm 1.6 schrappen.

g) Eindterm 1.7 schrappen en vervangen door :

"1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren."

h) Eindterm 1.8 schrappen en vervangen door :

"1.7 De leerlingen kunnen zich weerbaar opstellen naar leeftijdsgenoten en volwassenen toe door signalen te geven die voor anderen begrijpelijk en aanvaardbaar zijn."

i) Eindterm 1.9 schrappen en vervangen door :

"1.8 De leerlingen kunnen zich discreet opstellen."

j) Eindterm 1.10 schrappen en vervangen door :

"1.9 De leerlingen kunnen ongelijk of onmacht toegeven, kritiek beluisteren en eruit leren."

k) Eindterm 2 schrappen en vervangen door :

"2. De leerlingen kunnen in functionele situaties een aantal verbale en niet-verbale gespreksconventies naleven."

l) Eindterm 3 schrappen en vervangen door :

"3. De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine."

Op dit artikel is er een amendement van de heer Sannen en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 3

In punt 5), ff) vervangen door wat volgt :

"ff) invoegen van een nieuwe eindterm 4.20bis die luidt als volgt :

"4.20bis kennen de erkende symbolen van de Vlaamse Gemeenschap onder andere feestedag, wapen, vlag, volkslied, ...).".

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen
– 699 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van

Voorzitter

decreet betreffende een afwijkingsprocedure voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wordt een artikel 44bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

"Artikel 44bis

§ 1. Een schoolbestuur kan oordelen dat de conform artikel 44 vastgelegde ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen onvoldoende ruimte laten voor zijn eigen pedagogische en onderwijskundige opvattingen en/of ermee onverzoenbaar zijn. In dat geval dient het schoolbestuur bij de Vlaamse regering een afwijkingsaanvraag in. Deze aanvraag is slechts ontvankelijk indien precies wordt aangegeven waarom de ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen voor zijn eigen pedagogische en onderwijskundige opvattingen onvoldoende ruimte laten en/of waarom ze ermee onverzoenbaar zijn; het schoolbestuur stelt in dezelfde aanvraag vervangende ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen voor.

§ 2. De Vlaamse regering beoordeelt of de aanvraag ontvankelijk is en beslist in voorkomend geval of de vervangende ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen in hun geheel gelijkwaardig zijn met die welke conform artikel 44 werden vastgelegd en toelaten gelijkwaardige studiebewijzen en diploma's af te leveren.

De gelijkwaardigheid wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria :

1° het respect voor de fundamentele rechten en vrijheden;

2° de vereiste inhoud :

- a) het onderwijsaanbod in de ontwikkelingsdoelen voor het kleuteronderwijs omvat minstens inhouden voor lichamelijke opvoeding, muzische vorming, Nederlands, wereldoriëntatie, wiskundige initiatie;
- b) het onderwijsaanbod in de eindtermen voor het lager onderwijs omvat minstens inhouden voor lichamelijke opvoeding, muzische vorming, Nederlands, wereldoriëntatie, wiskunde, leren leren en sociale ontwikkeling of sociale vaardigheden; het onderwijsaanbod omvat ook inhouden voor het leergebied Frans indien dit in toepassing van artikel 10 van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs en artikel 7 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken verplicht is gesteld;
- c) het onderwijsaanbod in de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs, met uitzondering van het type 2 zoals bepaald in artikel 10 van het voormelde decreet basisonderwijs, omvat minstens inhouden voor lichamelijke opvoeding, muzische vorming, Nederlands, wereldoriëntatie, wiskunde, leren leren en sociale ontwikkeling of sociale vaardigheden.

Deze inhouden moeten enkel in hun geheel evenwaardig zijn met de inhouden waarvoor conform artikel 44 ontwikkelingsdoelen en eindtermen werden vastgelegd ;

- 3° de vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen slaan op kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes ;
- 4° de vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn geformuleerd in termen wat van leerlingen verwacht kan worden;
- 5° de vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn zo geformuleerd dat, afhankelijk van het statuut van de eindtermen, nagegaan kan worden in welke mate de leerlingen deze verwerven of de scholen deze nastreven bij de leerlingen;
- 6° aangegeven wordt welke eindtermen leergebiedgebonden, leergebiedoverschrijdend of attitudegebonden zijn.

Voorzitter

Voor de beoordeling van de ontvankelijkheid en van de gelijkwaardigheid, wint de Vlaamse regering het gemotiveerd advies in van de onderwijsinspectie en van een commissie ad hoc.

Voor de samenstelling van deze laatste commissie stelt de Vlaamse regering een lijst op van onafhankelijke deskundigen, na overleg met een gemengde commissie met vertegenwoordigers van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad. Deze lijst geldt voor een periode van 4 jaar.

Uit voornoemde lijst kiezen de aanvrager en de Vlaamse regering elk één deskundige. Beide deskundigen wijzen binnen 8 dagen in gemeen overleg een derde deskundige aan, die tevens voorzitter van de commissie is. Als er geen consensus bereikt wordt, wijst de regering uit de voornoemde lijst de derde deskundige aan.

De Vlaamse regering bepaalt de verdere regels van deze procedure, met dien verstande dat de aanvrager gehoord wordt.

§ 3. Het schoolbestuur dient uiterlijk op 1 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarin de ontwikkelingsdoelen/eindtermen zullen gelden, een afwijkingsaanvraag in. De Vlaamse regering beslist uiterlijk op 31 december van het voorafgaande schooljaar over de aanvraag.

De Vlaamse regering legt dit besluit binnen de zes maand ter bekrachtiging voor aan het Vlaams Parlement. Indien het Vlaams Parlement dit besluit niet bekrachtigt, houdt het op rechtskracht te hebben."

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving wordt in de plaats van artikel 6ter, dat 6quater wordt, een nieuw artikel ingevoegd, dat luidt als volgt :

" Artikel 6ter

§ 1. Een inrichtende macht kan oordelen dat de conform artikel 6bis vastgelegde ontwikkelings-

doelen en/of eindtermen onvoldoende ruimte laten voor haar eigen pedagogische en onderwijskundige opvattingen en/of ermee onverzoenbaar zijn. In dat geval dient de inrichtende macht bij de Vlaamse regering een afwijkingsaanvraag in. Deze aanvraag is slechts ontvankelijk indien precies wordt aangegeven waarom ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen voor haar eigen pedagogische en onderwijskundige opvattingen onvoldoende ruimte laten, en/of waarom ze ermee onverzoenbaar zijn; de inrichtende macht stelt in dezelfde aanvraag vervangende ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen voor.

§ 2. De Vlaamse regering beoordeelt of de aanvraag ontvankelijk is en beslist, in voorkomend geval, of de vervangende ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen in hun geheel gelijkwaardig zijn met die welke conform artikel 6bis werden vastgelegd en toelaten gelijkwaardige studiebewijzen en diploma's af te leveren.

De gelijkwaardigheid wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria :

- 1° het respect voor de fundamentele rechten en vrijheden;
- 2° de vereiste inhoud :

het onderwijsaanbod in de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon secundair onderwijs, voor het eerste leerjaar B en het beroepsvoorbereidend leerjaar, en het onderwijsaanbod in de eindtermen voor het gewoon secundair onderwijs omvat minstens inhouden voor de overeenstemmende vakken, vakoverschrijdende gebieden en attitudes.

Deze inhouden moeten enkel in hun geheel evenwaardig zijn met de inhouden waarvoor conform artikel 6bis ontwikkelingsdoelen en eindtermen werden vastgelegd ;

- 3° de vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen slaan op kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes;
- 4° de vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn geformuleerd in termen wat van leerlingen verwacht kan worden;
- 5° de vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn zo geformuleerd dat, afhankelijk van het statuut van de eindtermen, nagegaan kan worden in welke mate de leerlingen deze

Voorzitter

verwerven of de scholen deze nastreven bij de leerlingen;

6° aangegeven wordt welke eindtermen vakgebonden, vakoverschrijdend of attitudinaal zijn.

De Vlaamse regering wint voor de beoordeling van de ontvankelijkheid en van de gelijkwaardigheid, het gemotiveerd advies in van de onderwijsinspectie en van een commissie ad hoc.

Voor de samenstelling van deze laatste commissie stelt de Vlaamse regering een lijst op van onafhankelijke deskundigen, na overleg met een gemengde commissie met vertegenwoordigers van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad. Deze lijst geldt voor een periode van 4 jaar.

Uit voornoemde lijst kiezen de aanvrager en de Vlaamse regering elk één deskundige. Beide deskundigen wijzen binnen 8 dagen in gemeen overleg een derde deskundige aan, die tevens voorzitter van commissie is. Als er geen consensus bereikt wordt, wijst de regering uit de voornoemde lijst de derde deskundige aan.

De Vlaamse regering bepaalt de verdere regels van deze procedure, met dien verstande dat de aanvrager gehoord wordt.

§ 3. De inrichtende macht dient uiterlijk op 1 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarin de ontwikkelingsdoelen/eindtermen zullen gelden, een afwijkingsaanvraag in. De Vlaamse regering beslist uiterlijk op 31 december van het voorafgaande schooljaar over de aanvraag.

De Vlaamse regering legt dit besluit binnen de zes maand ter bekrachtiging voor aan het Vlaams Parlement. Indien het Vlaams Parlement dit besluit niet bekrachtigt, houdt het op rechtskracht te hebben.

§ 4. In afwijking van het bepaalde in § 1, laatste zin en in § 3, kan de inrichtende macht voor het schooljaar 1997-1998 tot uiterlijk 1 september 1997 een afwijkingsaanvraag indienen waarbij de inrichtende macht precies aangeeft waarom de conform artikel 6bis vastgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen voor haar eigen pedagogische en onderwijskundige opvattingen onvoldoende ruimte laten en/of waarom ze ermee onverzoenbaar zijn. De Vlaamse regering beslist uiterlijk op 1 oktober 1997 over de ontvankelijkheid van de aanvraag.

Indien de Vlaamse regering oordeelt dat de aanvraag tot afwijking ontvankelijk is, dan stelt de inrichtende macht uiterlijk op 30 november 1997 vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen voor. Wanneer de inrichtende macht het voorstel van vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen heeft ingediend, wordt men van rechtswege geacht voor het schooljaar 1997-1998 te voldoen aan de vereiste van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juni 1996 tot bepaling van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen van de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs, zoals bekrachtigd door het decreet van 24 juli 1996.

De Vlaamse regering beslist uiterlijk op 1 maart 1998 over de gelijkwaardigheid van de vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen met die welke conform artikel 6bis werden vastgelegd.

De Vlaamse regering legt dit besluit binnen de zes maand ter bekrachtiging voor aan het Vlaams Parlement. Indien het Vlaams Parlement dit besluit niet bekrachtigt, houdt het op rechtskracht te hebben."

– *Aangenomen.*

Artikel 4

Aan artikel 44, § 1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

"In afwijking van vorige leden, is de Vlaamse regering niet gebonden door het advies van de Vlaamse Onderwijsraad, als dit advies geen drievierde meerderheid van de uitgebrachte stemmen, onthoudingen inbegrepen, heeft gehaald."

– *Aangenomen.*

Artikel 5

In artikel 6bis van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 wordt tussen het eerste en tweede lid het volgende lid ingevoegd :

"In afwijking van het vorige lid, is de Vlaamse regering niet gebonden door het advies van de Vlaamse Onderwijsraad, als dit advies geen

Voorzitter

drievierde meerderheid van de uitgebrachte stemmen, onthoudingen inbegrepen, heeft gehaald.";

2° In § 2, zesde lid, worden de woorden "Deze specifieke eindtermen dienen niet door het Vlaams Parlement te worden bekrachtigd" geschrapt.

3° in § 2 wordt tussen het zesde en het zevende lid het volgende lid ingevoegd :

"In afwijking van het vorige lid, is de Vlaamse regering niet gebonden door het advies van de Vlaamse Onderwijsraad, als dit advies geen drievierde meerderheid van de uitgebrachte stemmen, onthoudingen inbegrepen, heeft gehaald."

– *Aangenomen.*

Artikel 6

§ 1. In de artikelen 45, § 1, en 46 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wordt tussen de woorden "door de regering opgelegde" en "ontwikkelingsdoelen", de woorden " of gelijkwaardig verklaarde" ingevoegd.

§ 2. In artikel 6ter, eerste lid, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, dat nu 6quater wordt, wordt tussen de woorden " vermeld in artikel 6, 6bis" en de woorden "24, § 2, 1°, 2°, 3°, 4°, 6°, 7°, 8°, 9° en 10" het woord " 6ter" ingevoegd.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Aan artikel 156, § 1, van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

"In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, kan de Vlaamse Onderwijsraad niet op eigen initiatief advies uitbrengen over afwijkingaanvragen, ingediend bij de Vlaamse regering op grond van artikel 6ter van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving of op grond van artikel 44bis van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997."

– *Aangenomen.*

Artikel 8

De in dit decreet bepaalde afwijkingsprocedures worden geëvalueerd op dezelfde tijdstippen zoals bepaald voor de evaluatie van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen, overeenkomstig artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 1997 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

Dit decreet treedt in werking op 1 september 1997. De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

– *Aangenomen.*

We zullen morgen om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Men zegt mij dat het ontwerp van decreet over het onderwijs VIII en het ontwerp van bijzonder decreet over de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen niet veel tijd in beslag zullen nemen. Het is nu 13 uur, maar ik stel voor om ze nu nog te behandelen. Op die manier valt de vergadering van deze namiddag weg. (*Instemming*)

ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs VIII

– 697 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

– 698 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Ik stel voor om het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VIII en het ontwerp van bijzonder decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen samen te behandelen.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VIII en het ontwerp van decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Meyer, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jos De Meyer, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal mijn uiteenzetting kort houden.

Het ontwerp van decreet dat ter bespreking voorligt, is het achtste verzameldecreet in de sector onderwijs. In tegenstelling met de vorige zeven, werd dit bewust heel beperkt gehouden. De minister heeft zich aan zijn belofte gehouden. Het ontwerp bevat slechts half zo veel artikelen als de vorige verzameldecreten. Net als de vorige bevat het regulariserende bepalingen, technische correcties op bestaande decretale teksten en nieuwe decretale bepalingen en het biedt voor een aantal aangelegenheden, op vraag van de Raad van State of van het Rekenhof, een rechtsgrond.

Het ontwerp is ingedeeld in acht hoofdstukken. Elk hoofdstuk omvat regularisering en technische correcties van de bestaande regelgeving. Nadat de minister de belangrijkste bepalingen uit de diverse hoofdstukken had overlopen, vond de artikelsgewijze bespreking plaats. Daarbij werden acht amendementen goedgekeurd. De belangrijkste hoofdstukken houden bepalingen in omtrent personeelsaangelegenheden, secundair onderwijs, hoger onderwijs, universitair onderwijs en het basisonderwijs.

Het geamendeerde ontwerp werd met acht stemmen bij drie onthoudingen aangenomen.

De minister is drie engagementen aangegaan, die voor mijn fractie belangrijk zijn. Ten eerste herinnerde de minister er ons aan dat in het recente verleden wel degelijk inspanningen voor de directies

van het basisonderwijs zijn geleverd, maar hij bevestigde nogmaals dat de eis van de commissie, namelijk om in de begroting 1998 meer middelen ter ondersteuning van de directies in het basisonderwijs in te schrijven, wel degelijk zal worden ingewilligd.

Het tweede engagement betreft de tijdelijke personeelsleden van ouder dan 55 jaar, die tewerkgesteld zijn in instellingen van het hoger onderwijs, waar de norm voor vaste benoemingen werd bereikt. Deze personeelsleden dreigden een minder gunstige pensioenregeling te krijgen. De minister verklaarde dat hij onze bekommernis deelt en dat hij een inspanning wil leveren. Hij stelt voor om dergelijke regeling op te nemen in het onderwijsdecreet IX, want hij wil eerst nagaan voor hoeveel personeelsleden deze zou gelden. Hij beschikt nog niet over een totaalbeeld terzake.

Het derde engagement betreft de taken die niet in de functiebeschrijving van het personeel kunnen worden opgenomen. Wij hechten hierbij uitzonderlijk veel belang aan de overleg- en participatiecultuur. Positieve motivatie is op lange termijn nog steeds de beste garantie om de inzet van het personeel te garanderen. Misbruiken op dit vlak moeten worden voorkomen.

We hebben vroeger al gewezen op het risico dat een van bovenaf opgelegde lijst kan meebrengen. Het zou de indruk kunnen geven van een keizerkostermentaliteit.

De minister heeft geprobeerd de uiteenlopende standpunten van de inrichtende machten en vakbonden te verzoenen. Op de concrete vraag inzake de evaluatie verklaarde de minister dat met de vakbonden zal worden onderhandeld over het evaluatiesysteem en dat het systeem decretaal zal worden verankerd in onderwijsdecreet IX. Evaluatie is volgens de minister inderdaad het logische vervolg op de functiebeschrijvingen. Onze fractie zal deze drie engagementen van de minister nauwlettend volgen. (*Applaus bij de CVP, AGALEV en de VU*)

De voorzitter : Mevrouw Van Lindt heeft het woord.

Mevrouw Sonja Van Lindt (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, alvorens met de toelichting bij onderwijsdecreet VIII te beginnen, moet me toch van het hart dat u bij de bespreking van dit decreet niet bent ingegaan op de vragen van onder meer onze fractie. U verwijst terecht naar het goede verslag van mevrouw Van Nieuwenborgh. U zegt ook dat we moeten wachten tot de begroting zal worden voorgelegd. Wij kunnen wachten. We koeste-

Van Lindt

ren de vurige wens dat de antwoorden dan vervat zitten in het cijfermateriaal, zoals u antwoordt inzake de begroting.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, alvorens onze opmerkingen op dit decreet te formuleren, wil ik namens onze fractie de heer De Meyer danken voor zijn verslag. Na een woord van kritiek moet ik eerlijkheidshalve toevoegen, mijnheer de minister, dat we u ook bij dit decreet danken omdat u bent ingegaan op onze opmerkingen tijdens de bespreking van decreet VII. In vergelijking met het decreet VII, is het voorliggende document meer overzichtelijk, vooral door zijn beperkte omvang. Daarenboven werd het ontwerp tijdig overgemaakt en op een normale wijze behandeld, zonder veel koersamendementen van het laatste uur vanwege de meerderheidsfracties.

Inhoudelijk blijft een verzameldecreet een zeer technische aangelegenheid, die vooral bijsturingen, aanpassingen en regularisaties bevat, meestal op vraag van de Raad van State of het Rekenhof. Alhoewel het evident is dat verbeteringen moeten kunnen worden aangebracht, blijft onze fractie gekant tegen een dergelijk legistiek procédé.

In dit ontwerp werden een reeks invullingen verwezenlijkt : een decretale onderbouwing van de administratieve en geldelijke toestand van sommige personeelsleden, vooral dan wat de uitstapregeling van het hoger onderwijs betreft ; een soepele en flexibele onderwijsorganisatie die de directies in staat moeten stellen om hun onderwijsbedrijf efficiënter te runnen ; een geïntegreerd secundair en hoger onderwijs ; een uitbreiding van de reglementering in verband met vrijwillige fusies ; de negatieve lijst van functiebeschrijvingen van het basisonderwijs.

Spijtig genoeg worden onder de noemer van technische en legistische aanpassingen niet-onbelangrijke onderwijsprocessen ingeschreven en aangepast, zonder dat deze via een voorafgaand debat op waarde, werking en/of evaluatie werden getoetst. Ter illustratie verwijs ik naar het hoofdstuk geïntegreerd secundair en hoger onderwijs.

Onze fractie onderschrijft dit initiatief volledig en apprecieert de decretale inspanning in het verlengde van het decreet basisonderwijs. We hadden eigenlijk liever een specifiek decreet betreffende deze noodzakelijke initiatieven gezien, onder meer ook om het belang ervan te accentueren. Ik denk dat het toch te belangrijk is om dat zomaar aan ons

voorbij te laten gaan. Dit is echter misschien stof voor een onderwijsdebat in de commissie.

Mijnheer de minister, we vinden het jammer dat u voorrang hebt verleend aan het, weliswaar in beperkte mate, ter beschikking stellen van personeel voor extra omkadering, niet aan de directies van de kleine basisscholen zoals u had beloofd, maar wel aan de vakbonden. Wij kijken dan ook met spanning uit naar de begroting voor 1998.

Hierbij aansluitend, wens ik namens onze fractie onze blijvende bekommernis te uiten voor een noodzakelijke en prioritaire extra omkadering voor die directies van kleine basisscholen die naast hun reeds zeer moeilijke taak belast worden met bijkomende lesopdrachten. Onze fractie kijkt dus uit naar de invulling van uw belofte binnen de begroting voor 1998.

Het meest opvallende luik binnen dit verzameldecreet is ongetwijfeld de lijst met taken die niet in de functiebeschrijving van het personeel in het basisonderwijs kunnen worden opgenomen.

Zoals de minister al zei bij zijn inleiding in de commissie, is deze lijst tot stand gekomen na ruime bevraging van betrokken personeelsleden. Op die manier is men tot een selectie gekomen van taken die niet tot de opdracht behoren, maar om organisatorische redenen occasioneel of op vrijwillige basis kunnen worden uitgevoerd.

Onze fractie staat achter de idee van een dergelijke lijst, maar had, zoals u weet, liever gehad dat leerkrachten ook in uitzonderlijke omstandigheden kan worden gevraagd deel te nemen aan sociaal-culturele activiteiten in de school en de lokale gemeenschap. Die activiteiten vergroten ons inziens immers de integratie, de interactie en de cohesie van een onderwijsinstelling met de regio waarin ze is gevestigd.

Ons amendement om een bijkomende technische bekwaamheid te regelen, wordt door de indieners ingetrokken, maar we zouden toch wel willen vragen, mijnheer de minister, dat hier de strikte toepassing van de wet wordt aangehouden. We hebben in verband daarmee in de commissie al een discussie gehad over de gemachtigde toezichters. *(Applaus bij de VLD en de VU)*

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ons standpunt over nummerdecreten hebben

Sannen

we al een paar keer herhaald : we staan daar sceptisch tegenover.

Toch moet ik toegeven dat dit decreet een stuk leesbaarder was dan het vorige. Ik besef ook wel dat de omvang van het onderwijsbeleid en de noodzaak tot nogal omvangrijke decretale vastlegging van de onderwijsreglementering daar soms aanleiding toe geeft. We zijn het eens met de vaststelling dat dit decreet enkele noodzakelijke maatregelen bevat, onder meer inzake geïntegreerd onderwijs in het secundair onderwijs en hoger onderwijs. Het is belangrijk om tot zorgverbreding en zorgverdieping te komen in deze sectoren, want anders zouden een aantal mensen automatisch in het buitengewoon onderwijs terecht komen.

Over de regelgevingen omtrent het personeel, een vervroegde uitstapregeling in het hoger onderwijs en het vergroten van de mobiliteit tussen het hoger en het secundair onderwijs zou ik één element willen benadrukken, mijnheer de minister. Het vergroten van de mobiliteit van het lerarenkorps is een nieuwe belangrijke uitdaging voor het onderwijs. Zelf sta ik al twee jaar niet meer in het onderwijs, en ik weet dat indien ik nu terug naar het onderwijs zou gaan, ik op een andere manier zou lesgeven dan voordien. Ik ervaar het belang van af en toe eens uit het onderwijs te stappen, en in een andere wereld terecht te komen. Op die manier kunnen we het onderwijs door een andere bril bekijken.

Mobiliteit is essentieel in de loopbaan van mensen uit het onderwijs, een tijdelijke mobiliteit. Een en ander moet niet beperkt blijven tot een aantal sabbatical years, ook andere taken moeten kunnen worden opgenomen. Misschien is het wel mogelijk om dergelijke zaken in de eerste plaats te realiseren binnen de tewerkstelling van de overheid, misschien eerst binnen het departement onderwijs. Ik denk hier bijvoorbeeld aan mensen die graag eens in het basiseducatie zouden willen werken. Het zou mogelijk moeten zijn om dat soort overgangen ook mogelijk te maken voor vastbenoemden.

Dit zou ook interessant kunnen zijn voor mensen die op een bepaalde leeftijd uitgekeken raken op het onderwijs. Ze kunnen dan elders een nieuwe uitdaging aangaan.

De heer Chris Vandenbroeke : In het parlement.

De heer Ludo Sannen : Bijvoorbeeld, maar ik voelde me helemaal niet uitgekeken op het onderwijs.

Ik ken wel mensen die jarenlang goede leerkrachten waren maar het op hun vijftigste niet meer zien zitten. Dergelijke drama's komen elk jaar meer voor. Het gaat om capabele mensen. Als we enige soepelheid aan de dag zouden leggen, zouden ze met hun waardevolle ervaring elders aan de slag kunnen. We moeten de mobiliteit van leerkrachten bevorderen.

Minister Luc Van den Bossche : Ik ben het met u eens, maar waar moeten die mensen heen ?

De heer Ludo Sannen : VDAB-opleidingen kunnen een uitweg bieden. Ook OSP kan een tijdelijke oplossing zijn. We moeten dit eens nader bekijken. Dit is een suggestie, ik heb nog geen concreet uitgewerkt voorstel.

Over het basisonderwijs en de beleidsondersteuning wil ik het niet verder hebben. De verslaggever heeft het engagement van de minister bij de begroting voor 1998 voldoende belicht. Ik wil daarvoor de begrotingsbespreking afwachten, net zoals voor de informatica-uitrusting.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb in hoofdletters genoteerd dat de commissie minstens 100 miljoen frank wou reserveren.

De heer Ludo Sannen : Ik wil me niet vastpinnen op getallen. Het minimumscenario zou voor ons al een belangrijke stap zijn.

Minister Luc Van den Bossche : Geen enkel scenario zal u bevredigen. Deze toestand zal op termijn aanleiding geven tot complexen.

De heer Ludo Sannen : Ik wil iets langer stilstaan bij de negatieve lijst. Ik heb geen enkel probleem met dat principe op zich. Wel heb ik fundamentele problemen met punt 6. Daarom heb ik daarop een amendement ingediend.

Uit de rapporten over kansarmoede en onderwijs blijkt dat communicatie tussen het gezin en de school essentieel is om de kansen van kinderen uit kansarmoedegezinnen te verbeteren. We zien vaak een ontzettende kloof tussen het leven thuis en de wereld van de school. De oorzaak moet dikwijls worden gezocht bij de heilige koe van de privacy. Privacy is vaak hét alibi om geen informatie uit te wisselen. Sommigen schijnen zelfs te geloven dat het beperken van informatie omtrent de achtergrond van leerlingen de sociale discriminatie zou ongedaan maken.

Sannen

Nochtans zijn er tal van voorbeelden waar precies het gebrek aan dit soort informatie tot vooroordelen en discriminatie leidt. Van ongeletterde ouders kan de leerkracht de indruk krijgen dat ze zich niet inzetten bij het huiswerk van hun kinderen. Intensivering van de communicatie tussen school en gezin is ons inziens een van de basisvoorwaarden voor een beter onderwijsrendement voor kansarme kinderen. Het kan wederzijdse vooroordelen helpen afbouwen en buigt discriminatie en conflicten om in synergie.

In de Vlaamse scholen komt men gewoonlijk niet verder dan een aantal ouderavonden per jaar en sinds kort ook tot vertegenwoordiging van de ouders in de inspraakorganen van de school. In een minderheid van basisscholen worden de ouders ingeschakeld bij gedifferentieerde leeslessen of creatieve activiteiten. Contactavonden en schoolraden zijn in de regel totaal ongeschikt om kansarme ouders te bereiken.

Voor leerbedreigde kinderen is een tweetal huisbezoeken per jaar door de klasleraar een minimum. Vandaar dit amendement : het contact tussen school en gezin is essentieel. Ik wil dit echter niet veralgemeend opleggen. Ik wil ook niet stellen dat alle oud-leraren hun leerlingen moeten bezoeken. In specifieke situaties is dit echter een essentiële taak van de klasleraar.

Nu wordt dit in een negatieve lijst opgenomen. Het kan dus enkel na een duidelijke verantwoording en na overleg binnen de school. Dit is een zware procedure. Het wordt naar voren geschoven als iets dat liefst niet na te streven is en daarom wil ik dit van de negatieve lijst schrappen.

Mag ik er u trouwens aan herinneren dat in een indicatieve lijst van de minister de communicatie tussen school en thuismilieu is ingeschreven. Oudercontact en huisbezoek lijkt me in het basisonderwijs aangewezen om de kansarme kinderen echte kansen te geven. (*Applaus bij de VU en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil het even kort hebben over het decreet Rechtspositie voor Personeelsleden van het Gesubsidieerd Onderwijs. Aanleiding van mijn betoog is de uitspraak van de kamer van beroep in het proces van

de directeur van het Onze-Lieve-Vrouwenlyceum in Genk. Die zaak wil ik aangrijpen om een aantal vragen te stellen bij bepaalde procedures in dat decreet. De inrichtende macht kan iemand schorsen of ontslaan. De betrokken persoon kan daarna in beroep gaan, maar wel bij een kamer van beroep waar die inrichtende macht zelf deel van uitmaakt.

Mijns inziens is dit niet meer van deze tijd. Het doet me denken aan de orde van advocaten of geneesheren, die ook intern kunnen besluiten om iemand te schorsen of te ontslaan. Het kan niet dat men zowel rechter als partij is in een rechtsstaat. Op de drempel van de 21ste eeuw is dit onaanvaardbaar. Daar wilde ik uw aandacht even op vestigen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer René Swinnen : Ik zou met onze fractie willen aansluiten bij wat de heer Sannen heeft gezegd inzake de communicatie met kansarme gezinnen. We menen echter dat dat binnen het kader van het voorliggende decreet perfect mogelijk is.

Artikel 5 zegt dat dit op een niet-systematische wijze kan gebeuren, in overleg met de lokale comités. Alle mogelijkheden om dat op een vlotte manier te regelen, zitten in dit decreet vevat. We delen wel de bezorgdheid die de heer Sannen heeft geuit.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik begrijp wel dat het moeilijk is om dit punt er uit te halen, omdat aan het ontwerp een lang overleg is voorafgegaan. Maar het vergt een toch wel erg zware procedure om in een dringende omstandigheid te oordelen of deze opdracht in de functiebeschrijving van een bepaalde leraar mag opgenomen worden.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is juist, maar u vergeet een zaak. Indien een leerkracht dit nodig vindt, kan hij dit werk ook op eigen initiatief verrichten. Op basis van vrijwilligheid en de wijze waarop die leerkracht zijn job uitoefent, wordt dit mogelijk.

U zwaait zo graag met het wieroekvat als u het hebt over de werknemers van de onderwijssector. Als ik u moet geloven – en dat doe ik meestal niet – dan is er geen probleem. Dan doen ze allemaal vrijwillig wat u voorstelt.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, u kunt toch niet ontkennen dat door dit in een negatieve lijst op te nemen, een verkeerd signaal wordt gegeven.

Minister Luc Van den Bossche : Het signaal is niet verkeerd. Het houdt in dat bepaalde misbruiken waarbij mensen systematisch tot iets werden gedwongen, niet meer zijn toegelaten. Voor de rest kan op vrijwillige basis wel nog werk worden verricht.

U vindt dat de wereld steeds de facto goed is. Laat ze dan nu ook per definitie goed zijn.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, ik begrijp dat u misbruiken van een dergelijke situatie wilt voorkomen. Als u het basisonderwijs kent, weet u echter dat de afstand tussen de school en het thuismilieu daar de laatste tien tot vijftien jaar veel groter is geworden. Misschien zijn er hier en daar misbruiken, maar anderzijds is bij de basisscholen de kennis van het thuismilieu over het algemeen afgenomen. Dat komt precies door het heilige principe van de privacy, dat lange tijd heeft gezegevierd.

Minister Luc Van den Bossche : Vroeger was een wijksschool grotendeels bevolkt door leerkrachten die ook in die wijk woonden. Wie nu is tewerkgesteld in een wijksschool, neemt niet noodzakelijk deel aan het plaatselijk sociaal leven. Daardoor ontstaat een kloof zonder dat daar slechte wil bij te pas komt.

De heer Ludo Sannen : Daar onderstreept u net het belang van dat huisbezoek.

Minister Luc Van den Bossche : Een leerkracht die zijn opdracht wil uitbreiden, mag dat. U zegt dat iedereen goed is en dat ik fout ben door te denken dat dit niet klopt. Als alle leraren echt zo goed zijn, zullen ze die nood zelf ook allemaal aanvoelen in de gegeven omstandigheden. Met uw eigen verheerlijking zou dat allemaal geen probleem mogen opleveren.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Ik denk dat de interactie tussen school en ouders op dit moment sowieso groter is dan vroeger, los van de beschouwing of de leerkracht al dan niet uit het eigen milieu komt. De betrokkenheid en de dialoog tussen beiden is toegenomen.

Minister Luc Van den Bossche : U stelt terecht dat er meer interactie is. Vroeger zou men ook gemakkelijker hebben aanvaard wat de school voorschreef, terwijl men nu sneller kritiek levert. Zo ontstaat er misschien meer interactie. Die interactiviteit komt dan wel meestal neer op het innemen van extreme standpunten. Derhalve is er weinig echte dialoog.

Als men bepaalde zaken op een rijtje zet, komt dat laatste heel duidelijk tot uiting. Er is een communicatieprobleem, ook bij de ouders. Die aanvaarden heel moeilijk dat wie in het onderwijs is tewerkgesteld, enige professionele pedagogische bekwaamheid bezit. Ze moeten leren inzien dat het feit dat ze vader of moeder zijn, op zich niet inhoudt dat ze de wijsheid in pacht hebben. Dat is een van de problemen bij de communicatie. In de scholen waar leerkrachten de communicatie op gang proberen te brengen, stuiten ze op de arrogante alwetendheid van sommige ouders.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik heb nog een kleine opmerking. Tegen de heer Van Dijck wil ik zeggen dat ik het over de kansarme gezinnen had. Doordat dit werk als een vrijblijvende taak voor de leerkracht wordt beschouwd, wordt het geen essentieel onderdeel van zijn functie. Ik vind het juist wel een essentiële taak, zeker voor een leerkracht met veel kansarme kinderen in de klas.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs VIII

– 697 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VIII.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Voorzitter

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Personeelsaangelegenheden

Artikel 2

Artikel 40bis van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs, ingevoegd bij het decreet van 28 april 1993, wordt ingetrokken.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk Vbis ingevoegd, dat luidt als volgt :

"HOOFDSTUK Vbis

Vastbenoemde personeelsleden tijdelijk belast met een andere opdracht in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt

Artikel 55bis

§ 1. Na toepassing van en onverminderd de bepalingen van hoofdstuk III – Werving en van de overgangsbepalingen van dit decreet en de bepalingen van hoofdstuk V – Selectie en bevordering kan een opdracht in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt tijdelijk worden toegewezen aan een vastbenoemd personeelslid van het gemeenschapsonderwijs, van het gesubsidieerd onderwijs, van de gesubsidieerde centra, van de inspectie, van de pedagogische begeleidingsdiensten of van de

inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken, met uitzondering van de gesubsidieerde hogescholen bedoeld in het decreet van 13 juli 1994.

§ 2. Het vastbenoemde personeelslid kan, met zijn instemming, geheel of gedeeltelijk afzien van de uitoefening van de opdracht waarvoor het vast benoemd is om in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt tijdelijk belast te worden met een andere opdracht waarvoor het niet vast benoemd is.

§ 3. Het vastbenoemde personeelslid wordt met de andere opdracht belast overeenkomstig de bepalingen van dit decreet die ofwel de tijdelijke aanstelling in een wervingsambt regelen, met uitzondering van de bepalingen inzake de kandidaatstelling en de voorrang, ofwel de waarnemende aanstelling in selectie- en bevorderingsambten.

§ 4. Tijdens de periode gedurende welke het personeelslid tijdelijk belast wordt met een andere opdracht en voor de beëindiging ervan, gelden de regels die voor de tijdelijke personeelsleden van toepassing zijn op het ambt waarin het personeelslid tijdelijk fungeert.

§ 5. In afwijking van § 4 wordt het vastbenoemde personeelslid tijdens de periode van tijdelijke/waarnemende aanstelling verder beschouwd als vast benoemd personeelslid voor de toepassing van de reglementaire bepalingen inzake :

- het bevallingsverlof ;
- het verlof wegens ziekte of gebrekkigheid, met inbegrip van arbeidsongevallen, van ongevallen op de weg van en naar het werk en van beroepsziekten ;
- de anciënniteit voor het bepalen van het recht op verlof wegens ziekte of gebrekkigheid;
- de toekenning van een vergoeding wegens begrafeniskosten.

Het eerste lid van deze paragraaf geldt eveneens voor het vastbenoemde personeelslid dat overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk III – Werving als tijdelijk personeelslid wordt aangesteld.

Artikel 55ter

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regeling

Voorzitter

van de administratieve en geldelijke toestand van de vastbenoemde personeelsleden die tijdelijk belast worden met een andere opdracht in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt waarvoor ze niet vastbenoemd zijn."

– *Aangenomen.*

Artikel 4

Artikel 46, 1°, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

"De personeelsleden die minstens halftijds benoemd zijn in een Vlaamse hogeschool zoals bedoeld in het decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap als lid van het onderwijzend personeel of als lid van het administratief en technisch personeel, worden geacht te voldoen aan het eerste lid voor de toelating tot de proeftijd in een ambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel respectievelijk het opvoedend hulppersoneel.

Deze bepaling geldt ook voor dezelfde personeelsleden, wiens hogeschool geïntegreerd is in het universitair onderwijs."

– *Aangenomen.*

Artikel 5

In artikel 50, § 2, van hetzelfde decreet wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd :

"De centrale raad kan bijkomende algemene voorwaarden bepalen waaronder personeelsleden die in het gemeenschapsonderwijs waarnemend aangesteld, tot de proeftijd toegelaten of vast benoemd zijn in een selectie- of bevorderingsambt en voor een betrekking aangesteld of aangewezen zijn, kunnen worden aangesteld voor het waarnemen van een selectie- of bevorderingsambt in een andere betrekking."

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Aan artikel 50 van hetzelfde decreet wordt een § 6 toegevoegd, die luidt als volgt :

"§ 6. In afwijking van de bepalingen van § 2 en § 4 heeft een personeelslid, dat in de periode van 1 september 1985 tot en met 31 augustus 1990 gedurende tenminste 240 dagen per schooljaar tijdelijk was aangesteld met een coördinatieopdracht in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, voorrang voor waarnemende aanstelling in het selectieambt van coördinator in het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs waar de betrekking werd uitgeoefend. De afwijking van § 2 geldt enkel ten aanzien van de voorwaarden bepaald in artikel 46, 1°. Het personeelslid moet aantonen dat het aan deze voorwaarden voldoet."

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Artikel 56 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 56

§ 1. De personeelsleden van een instelling die door de ARGO wordt overgenomen, verkrijgen op hun verzoek de hoedanigheid van personeelslid van het Gemeenschapsonderwijs.

§ 2. De personeelsleden bedoeld in § 1 gaan, al naar gelang het geval zij vastbenoemd of tijdelijk aangesteld zijn in de instelling die overgenomen wordt, als vastbenoemd of tijdelijk aangesteld personeelslid over.

Voor overname in de hoedanigheid van tijdelijk personeelslid komen in aanmerking de personeelsleden die op de laatste effectieve lesdag voor de overname in dienst zijn en voor hun prestaties door de Vlaamse Gemeenschap worden bezoldigd.

§ 3. De diensten gepresteerd in het gesubsidieerd onderwijs worden beschouwd als diensten gepresteerd in het gemeenschapsonderwijs.

Voor de toepassing van dit decreet worden de diensten gepresteerd in een ambt, betrekking, vak of specialiteit in de overgenomen instelling geacht gepresteerd te zijn in hetzelfde ambt, dezelfde betrekking, hetzelfde vak of dezelfde specialiteit bij het lokale bestuursorgaan dat na overname bevoegd is voor de overgenomen instelling.

§ 4. Een kandidatuurstelling voor een tijdelijke aanstelling of voor een vaste benoeming gedaan bij

Voorzitter

de inrichtende macht die haar instelling overlaat, wordt geacht gedaan te zijn bij de centrale raad. Deze kandidaturen worden niet in aanmerking genomen voor de voorrangregeling bedoeld in de artikelen 90 en 92 van dit decreet.

§ 5. De personeelsleden die zich overeenkomstig de bepalingen op hen van toepassing voor de overname konden beroepen op de voorrangregeling voor tijdelijke aanstelling, worden naargelang zij deel uitmaakten van de eerste of de tweede groep van kandidaten voor de toepassing van de voorrangregeling bij tijdelijke aanstelling in de overgenomen instelling respectievelijk ondergebracht in de groep bedoeld in artikel 21, § 1, 1°, of in de groep bedoeld in artikel 21, § 1, 2°, a)."

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Aan artikel 82, derde lid, van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

"Deze periode wordt op negen jaar gebracht indien het personeelslid na het schooljaar 1989/1990 een eerste maal overeenkomstig b) ter beschikking gesteld is om een opdracht te vervullen in een Europese school."

– *Aangenomen.*

Artikel 9

Artikel 32bis van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra, ingevoegd bij het decreet van 28 april 1993, wordt ingetrokken.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

Artikel 40, § 1, van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een tweede lid luidend als volgt :

"De personeelsleden die minstens halftijds benoemd zijn in een Vlaamse hogeschool zoals

bedoeld in het decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap als lid van het onderwijzend personeel of als lid van het administratief en technisch personeel, worden geacht te voldoen aan het eerste lid. Deze bepaling geldt ook voor dezelfde personeelsleden, wiens hogeschool geïntegreerd is in het universitair onderwijs."

– *Aangenomen.*

Artikel 11

In titel II van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk IVbis ingevoegd, luidend als volgt :

"Hoofdstuk IVbis

Vastbenoemde personeelsleden tijdelijk belast met een andere opdracht in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt

Artikel 44bis

§ 1. Na toepassing van en onverminderd de bepalingen van hoofdstuk III – Werving en de bepalingen van hoofdstuk IV – Selectie en bevordering kan een opdracht in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt tijdelijk worden toegewezen aan een vastbenoemd personeelslid van het gesubsidieerd onderwijs, van de gesubsidieerde centra, van het gemeenschapsonderwijs, van de inspectie, van de pedagogische begeleidingsdiensten of van de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken, met uitzondering van de gesubsidieerde hogescholen bedoeld in het decreet van 13 juli 1994.

§ 2. Het vastbenoemde personeelslid kan, met zijn instemming, geheel of gedeeltelijk afzien van de uitoefening van de opdracht waarvoor het vast benoemd is om in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt tijdelijk belast te worden met een andere opdracht waarvoor het niet vast benoemd is.

§ 3. Het vastbenoemde personeelslid wordt met de andere opdracht belast overeenkomstig de bepalingen van dit decreet die de tijdelijke aanstelling regelen, met uitzondering van de bepalingen inzake de voorrang wat de wervingsambten betreft.

§ 4. Tijdens de periode gedurende welke het personeelslid tijdelijk belast wordt met een andere opdracht en voor de beëindiging ervan gelden de

Voorzitter

regels die voor de tijdelijke personeelsleden van toepassing zijn op het ambt waarin het personeelslid tijdelijk fungeert.

§ 5. In afwijking van § 4 wordt het vastbenoemde personeelslid tijdens de periode van tijdelijke aanstelling verder beschouwd als vast benoemd personeelslid voor de toepassing van de reglementaire bepalingen inzake :

- het bevallingsverlof ;
- het verlof wegens ziekte of gebrekkigheid, met inbegrip van arbeidsongevallen, van ongevallen op de weg van en naar het werk en van beroepsziekten ;
- de anciënniteit voor het bepalen van het recht op verlof wegens ziekte of gebrekkigheid ;
- de toekenning van een vergoeding wegens begrafenis kosten.

Het eerste lid van deze paragraaf geldt eveneens voor het vastbenoemde personeelslid dat overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk III – Werving van deze Titel als tijdelijk personeelslid wordt aangesteld.

Artikel 44ter

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regeling van de administratieve en geldelijke toestand van de vastbenoemde personeelsleden die tijdelijk belast worden met een andere opdracht in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt waarvoor ze niet vastbenoemd zijn."

– *Aangenomen.*

Artikel 12

Artikel 56, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"Een overeenkomstig a), b) en c), ter beschikking gesteld personeelslid kan gedurende twee jaar zijn aanspraken op een selectie- of bevorderingsambt en op bevordering tot een hogere wedde doen gelden. Deze periode wordt op negen jaar gebracht indien het personeelslid na het schooljaar 1989-1990 een eerste maal overeenkomstig b) ter

beschikking gesteld is om een opdracht te vervullen in een Europese school."

– *Aangenomen.*

Artikel 13

Artikel 74 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 74

§ 1. De personeelsleden van een instelling die door een andere inrichtende macht wordt overgenomen, verkrijgen de hoedanigheid van personeelslid van deze inrichtende macht. Alleen indien de instelling die overgenomen wordt tot een ander net behoort dan datgene waartoe ze na de overname zal behoren, kan een personeelslid afzien van deze hoedanigheid.

§ 2. De personeelsleden bedoeld in § 1 gaan, al naargelang het geval zij vastbenoemd of tijdelijk aangesteld zijn in de instelling die overgenomen wordt, als vastbenoemd of tijdelijk aangesteld personeelslid over.

§ 3. Voor de toepassing van dit decreet worden de diensten gepresteerd in een ambt, betrekking, vak of specialiteit in de overgenomen instelling geacht gepresteerd te zijn in hetzelfde ambt, dezelfde betrekking, hetzelfde vak of dezelfde specialiteit bij de inrichtende macht die de instelling overneemt. Wanneer een instelling van het gemeenschapsonderwijs wordt overgenomen, worden de gepresteerde diensten in het gemeenschapsonderwijs beschouwd als diensten gepresteerd in het gesubsidieerd onderwijs.

§ 4. Een kandidatuurstelling voor een tijdelijke aanstelling of voor een vaste benoeming gedaan bij de inrichtende macht die haar instelling overlaat, wordt geacht gedaan te zijn bij de inrichtende macht die de instelling overneemt."

– *Aangenomen.*

Artikel 14

Aan artikel 77, § 5, van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1976-1977 wordt een derde lid toegevoegd, luidend als volgt :

Voorzitter

"De Vlaamse regering is ertoe gemachtigd deze paragraaf te wijzigen, geheel of gedeeltelijk op te heffen en/of te vervangen."

– *Aangenomen.*

Artikel 15

Aan artikel 83, § 7, van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen, gewijzigd bij de wet van 6 juli 1982, wordt een vijfde lid toegevoegd :

"De Vlaamse regering is ertoe gemachtigd deze paragraaf te wijzigen, geheel of gedeeltelijk op te heffen en/of te vervangen."

– *Aangenomen.*

Artikel 16

Elke administratief adjunct tweede klasse vast benoemd op 31 augustus 1995 in het zeevisserijonderwijs wordt met ingang van 1 september 1995 vast benoemd als studiemeester-opvoeder.

De voor die datum gepresteerde diensten in het onderwijs als administratief adjunct tweede klasse worden beschouwd als diensten gepresteerd in het ambt van studiemeester-opvoeder.

– *Aangenomen.*

Artikel 17

De bezoldiging die voor de periode van 1 september 1985 tot en met 31 augustus 1987 werd uitgekeerd aan de vastbenoemde eerste rekenplichtigcorrespondent die tijdens dezelfde periode werd belast met het ambt van opvoeder-huismeester is verworven.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

§ 1. In afwijking van

- artikel 231 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap ;
- artikel 15 van het decreet van 16 april 1996 betreffende de tijdelijke beperking van programmatiemogelijkheid en de tijdelijke beperking van de vaste benoeming ;
- artikel 31, § 1, 2°, en artikel 33, § 1, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra ;
- artikel 36, § 1, 2°, en artikel 37 van het decreet van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs,

kunnen de personeelsleden vermeld in § 2 op hun verzoek een uitbreiding van vaste benoeming tot maximaal een voltijdse opdracht verkrijgen in de instellingen vermeld in § 3 indien ze de voorwaarden vervullen die, al naargelang het geval van de instelling waarin zij deze uitbreiding van vaste benoeming krijgen, gesteld worden in § 4 en § 5.

§ 2. De personeelsleden bedoeld in § 1 zijn de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel die op 30 juni 1995 vastbenoemd of als dusdanig erkend waren zowel in het hoger onderwijs met volledig leerplan als in het voltijds secundair onderwijs of aanvullend secundair beroepsonderwijs aan eenzelfde instelling die deze onderwijsvormen organiseerde.

§ 3. De instellingen bedoeld in § 1 zijn de hogescholen en de instellingen die voltijds secundair onderwijs organiseren.

§ 4. Voor de personeelsleden die een uitbreiding van benoeming krijgen in een hogeschool zijn de voorwaarden zoals bedoeld in § 1 de volgende :

- 1° zij nemen ontslag als vastbenoemde in het voltijds secundair onderwijs voor eenzelfde volume als waarvoor zij uitbreiding van benoeming krijgen in de hogeschool ;
- 2° een of meer personeelsleden van de hogeschool nemen in het totaal voor hetzelfde volume ontslag aan de hogeschool om een uitbreiding van benoeming in het secundair onderwijs te bekomen onder de voorwaarden vermeld in § 5 ;
- 3° de uitbreiding van benoeming gebeurt in een ambt waarin de personeelsleden reeds benoemd zijn of in een ambt waarvoor de personeelsle-

Voorzitter

den over het vereiste bekwaamheidsbewijs beschikken ;

4° de uitbreiding van benoeming gebeurt op 1 september 1997 of 1 september 1998.

§ 5. Voor de personeelsleden die een uitbreiding van vaste benoeming krijgen in een instelling voor voltijds secundair onderwijs zijn de voorwaarden zoals bedoeld in § 1 de volgende :

1° zij nemen ontslag als benoemde in de hogeschool voor eenzelfde volume als waarvoor zij uitbreiding van vaste benoeming krijgen in de instelling voor voltijds secundair onderwijs ;

2° een of meer personeelsleden van de instelling voor voltijds secundair onderwijs nemen in het totaal voor hetzelfde volume ontslag in deze instelling om een uitbreiding van benoeming in de hogeschool te bekomen onder de voorwaarden vermeld in § 4 ;

3° de uitbreiding van benoeming gebeurt in een ambt waarin de personeelsleden reeds benoemd zijn of in een ambt waarvoor de personeelsleden over het vereiste bekwaamheidsbewijs beschikken ;

4° de uitbreiding van benoeming gebeurt op 1 september 1997 of 1 september 1998.

§ 6. De personeelsleden die op basis van de bepalingen van dit artikel een uitbreiding van vaste benoeming verkrijgen, vallen onder de bezoldigingsregeling die van toepassing is op de instelling waarin ze deze uitbreiding verkrijgen.

– *Aangenomen.*

Artikel 19

De volgende artikelen treden als volgt in werking :

1° artikel 8 heeft uitwerking met ingang van 1 april 1991 ;

2° artikel 12 heeft uitwerking met ingang van 1 juni 1991 ;

3° artikel 16 heeft uitwerking met ingang van 1 september 1995 ;

4° de artikelen 3 en 11 hebben uitwerking met ingang van 1 september 1996 ;

5° de artikelen 4 en 10 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1997 ;

6° de artikelen 13 en 18 hebben uitwerking met ingang van 1 september 1997 ;

7° de artikelen 5, 14, 15 en 17 treden in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Secundair Onderwijs

Artikel 20

§ 1. Geïntegreerd secundair onderwijs is een samenwerking tussen het gewoon secundair en het buitengewoon onderwijs. Het is bedoeld om leerlingen met een handicap en/of leer- en opvoedingsmoeilijkheden tijdelijk of permanent, gedeeltelijk of volledig de lessen of activiteiten te laten volgen in een school voor gewoon secundair onderwijs met hulp vanuit een school voor buitengewoon onderwijs die daartoe aanvullende lestijden of lessen en/of aanvullende uren en via de werkingsmiddelen een integratietoelage of -krediet krijgt.

§ 2. De integratie is permanent wanneer de leerling ten minste vanaf de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar tot het einde van dat schooljaar de lessen en activiteiten in het gewoon secundair onderwijs volgt. Wanneer deze periode korter is, is de integratie tijdelijk.

§ 3. Wanneer de geïntegreerde leerling alle lessen of activiteiten in het gewoon secundair onderwijs volgt is de integratie volledig. Bij gedeeltelijke integratie volgt de leerling minstens twee halve dagen per week gewoon secundair onderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

Om toegelaten te worden tot het geïntegreerd secundair onderwijs is het volgende vereist :

Voorzitter

- 1° de leerling moet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden die gelden voor het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs ;
- 2° een attest geïntegreerd onderwijs waaruit blijkt welk type van buitengewoon onderwijs gevolgd is door de betrokken leerling of welk type in principe aangewezen is ;
- 3° een integratieplan voor de betrokken leerling : dit is een plan ten behoeve van de voorbereiding en evaluatie van de integratie van een leerling met een handicap in het gewoon onderwijs. Het integratieplan bevat de bondige omschrijving van de handicap(s) en de hulpvraag, zowel pedagogisch als didactisch, die uit de handicap(s) voortvloeit, de beschrijving van de aard, de wijze, de omvang en de plaats van de integratie en van de hulp vanuit het buitengewoon onderwijs ;
- 4° indien het attest bedoeld in 2° naar de types 1 of 3 oriënteert, moet de leerling in het betreffende type ten minste negen maanden voltijds buitengewoon onderwijs gevolgd hebben onmiddellijk voorafgaand aan de integratie in het gewoon secundair onderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

§ 1. Het attest geïntegreerd onderwijs bedoeld in artikel 19, 2°, en elk attest met het oog op verlenging van een inschrijving in het geïntegreerd secundair onderwijs, wordt afgeleverd door de directeur van een PMS-centrum.

Op het attest worden de aard van de integratie zoals bepaald in artikel 20, § 2 en § 3 en de aard en de ernst van de handicap van de geïntegreerde leerling vermeld.

§ 2. De regering bepaalt de vorm van het attest.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

§ 1. Het integratieplan bedoeld in artikel 21, 3°, komt bij consensus tot stand na gemeenschappelijk

overleg tussen de leerling en/of zijn ouders, de directeurs van de betrokken scholen voor gewoon secundair en buitengewoon onderwijs en/of hun afgevaardigden en de directeurs van de begeleidende PMS-centra van de betrokken scholen en/of hun afgevaardigden. Bij iedere verlenging van de integratie wordt een nieuw integratieplan opge maakt.

§ 2. De regering bepaalt de vorm van het integratieplan.

– *Aangenomen.*

Artikel 24

§ 1. Leerlingen die geïntegreerd secundair onderwijs volgen zijn, afhankelijk van de aard van de integratie zoals bepaald in artikel 20, § 2 en § 3, regelmatige leerling in de school voor buitengewoon secundair onderwijs en/of in de school voor gewoon secundair onderwijs.

§ 2. De regering bepaalt de wijze waarop een regelmatige leerling in het geïntegreerd secundair onderwijs hetzij in de school voor gewoon secundair onderwijs, hetzij in de school voor buitengewoon secundair onderwijs, hetzij in beide in aanmerking komt als regelmatige leerling.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

§ 1. Leerlingen met een handicap die in het kader van het geïntegreerd onderwijs, gewoon secundair onderwijs volgen maar omwille van hun handicap bepaalde vakken niet kunnen volgen, kunnen daarvoor een vrijstelling krijgen indien zij vervangende activiteiten volgen.

§ 2. De klassenraad beslist over de vrijstelling en legt de vervangende activiteiten vast.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De school voor buitengewoon onderwijs die een leerling geïntegreerd onderwijs begeleidt, krijgt daartoe aanvullende lestijden of lesuren en/of uren en een integratietoelage of -krediet.

Voorzitter

De regering bepaalt de voorwaarden tot het verkrijgen van de aanvullende lestijden of lesuren en/of uren, alsook het aantal en de wijze van berekening ervan.

De regering bepaalt de voorwaarden tot het verkrijgen van de integratietoelage of -krediet, alsook de vaststelling ervan.

– *Aangenomen.*

Artikel 27

De artikelen 95 tot en met 100 en artikel 104 van het decreet van 19 april 1995 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap worden, voor wat betreft de organisatie van en de studiebekrachtiging door de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor het voltijds secundair onderwijs, geacht uitwerking te hebben met ingang van 1 januari 1996.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

In artikel 38, § 2, 2°, van het koninklijk besluit van 30 maart 1982 betreffende de scholengemeenschappen voor secundair onderwijs en houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het secundair onderwijs met volledig leerplan, laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juli 1996, worden de woorden "met ten minste drie basisopties" en de woorden "met ten minste drie beroepenvelden of één beroepenveld van minstens 16 lesuren" geschrapt.

– *Aangenomen.*

Artikel 29

In artikel 3, § 8, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijs-wetgeving, wordt het punt 2° aangevuld als volgt :

"Voor een nog niet ingerichte cursus godsdienst of niet-confessionele zedenleer, onderwezen in een bepaald leerjaar en volgens een bepaald leerplan in het officieel voltijds secundair onderwijs, die wordt

opgericht na 1 oktober van het lopend schooljaar, wordt de datum voor telling vastgesteld op de eerste lesdag waarop deze cursus wordt ingericht.

Een cursus godsdienst of niet-confessionele zedenleer, onderwezen in een bepaald leerjaar en volgend een bepaald leerplan in het officieel voltijds secundair onderwijs waarvoor vanaf een bepaalde datum, ná 1 oktober van het lopend schooljaar, geen leerlingen meer zijn ingeschreven, wordt vanaf die bepaalde datum niet langer gefinancierd of gesubsidieerd."

– *Aangenomen.*

Artikel 30

Artikel 1, § 2, van het koninklijk besluit nr. 456 van 10 september 1986 houdende rationalisatie en programmatie van de internaten van het door de staat georganiseerde of gesubsidieerde onderwijs, wordt aangevuld als volgt :

"4° een Europese school opgericht overeenkomstig het Protocol ondertekend te Luxemburg op 13 april 1962, nopens de oprichting van Europese scholen vastgesteld onder verwijzing naar het te Luxemburg op 12 april 1957 ondertekende Statuut van de Europese school."

– *Aangenomen.*

Artikel 31

§ 1. In artikel 58bis, § 1, 4°, van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II, aldaar ingevoegd bij het decreet van 21 december 1994, worden de woorden "of gelijk zijn aan" ingevoegd tussen de woorden "dan" en "het".

§ 2. Aan de inrichtende macht van de geherstructureerde onderwijsinstellingen die voldoen aan de voorwaarden opgesomd in artikel 58bis, § 1, van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II, wordt een aantal bijkomende ambten van het administratief personeel en van het opvoedend hulppersoneel toegekend, die worden vastgesteld als volgt :

1° tussen de som van het aantal ambten van het administratief personeel en het opvoedend hulppersoneel, dat op basis van de telling van 1 februari voorafgaand aan de fusie aan elke betrokken onderwijsinstelling in toepassing van

Voorzitter

het koninklijk besluit van 15 april 1977 tot vaststelling van de regelen en de voorwaarden voor de berekening van het aantal betrekkingen in sommige ambten van het opvoedend hulppersoneel en van het administratief personeel van de inrichtingen voor secundair onderwijs, wordt toegekend zonder met de fusie rekening te houden en een analoge som, wel rekening houdend met de fusie, wordt het verschil vastgesteld ;

2° het in het 1° bedoelde verschil wordt gedurende 4 schooljaren vanaf de fusie aan de inrichtende macht toegekend ;

3° in de ambten van het in 1° bedoelde verschil kunnen enkel door fusie wegens ontstentenis van betrekking terbeschikkinggestelde personeelsleden in deze ambten worden aangesteld. Deze aanstelling wordt beschouwd als een reafectatie of wedertewerkstelling.

– *Aangenomen.*

Artikel 32

De volgende artikelen treden als volgt in werking :

1° artikel 30 heeft uitwerking met ingang van 1 september 1986 ;

2° de artikelen 20 tot en met 26 hebben uitwerking met ingang van 1 september 1994 ;

3° artikel 27 heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1996 ;

4° de artikelen 29 en 31 hebben uitwerking met ingang van 1 september 1997 ;

5° artikel 28 treedt in werking met ingang van 1 september 1997 en houdt op van kracht te zijn op 31 augustus 1998.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Hoger Onderwijs

Artikel 33

§ 1. In artikel 57 van het decreet van 16 april 1996

betreffende de lerarenopleiding en de nascholing wordt het tweede streepje vervangen door de volgende bepaling :

"– de artikelen 21, 36, 37, 38 en 39 die in werking treden op 1 januari 1996 ;".

§ 2. Hetzelfde artikel 57 wordt aangevuld met een zesde streepje, luidend als volgt :

"– de artikelen 33 en 42, die in werking treden op 1 september 1996 ;".

– *Aangenomen.*

Artikel 34

In de artikelen 20sexies en 20septies en in bijlage I van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap wordt het woord "getuigschrift" telkens vervangen door het woord "diploma".

– *Aangenomen.*

Artikel 35

Aan hoofdstuk I van titel II van hetzelfde decreet wordt een nieuwe afdeling toegevoegd, luidend als volgt :

"AFDELING 16

Geïntegreerd Hoger Onderwijs

Artikel 57bis

Geïntegreerd hoger onderwijs is een samenwerking tussen de hogescholen en het buitengewoon onderwijs. Het is bedoeld om studenten met een handicap en/of leer- en opvoedingsmoeilijkheden de lessen of activiteiten te laten volgen in een hogeschool met hulp vanuit een school voor buitengewoon onderwijs, die daartoe aanvullende lestijden of lesuren en/of aanvullende uren en via de werkingsmiddelen een integratietoelage of -krediet krijgt.

Artikel 57ter

§ 1. Om toegelaten te worden tot het geïntegreerd

Voorzitter

hoger onderwijs is het volgende vereist :

- 1° de student moet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden die gelden voor het hoger onderwijs ;
- 2° een attest geïntegreerd onderwijs waaruit blijkt welk type van buitengewoon onderwijs gevolgd is door de betrokken student of welk type op het niveau buitengewoon secundair onderwijs in principe aangewezen zou zijn ;
- 3° een integratieplan voor de betrokken student : dit is een plan ten behoeve van de voorbereiding en evaluatie van de integratie van een student met een handicap in de hogeschool. Het integratieplan bevat de bondige omschrijving van de handicap(s) en de hulpvraag, zowel pedagogisch als didactisch, die uit de handicap(s) voortvloeit, de beschrijving van de aard, de wijze, de omvang en de plaats van de integratie en van de hulp vanuit het buitengewoon onderwijs.

§ 2. Het attest geïntegreerd onderwijs bedoeld in § 1, 2°, en elk attest met het oog op de verlenging van een inschrijving in het geïntegreerd onderwijs, wordt afgeleverd door de directeur van een PMS-centrum.

§ 3. Het integratieplan bedoeld in § 1, 3°, komt bij consensus tot stand na gemeenschappelijk overleg tussen de student, de algemeen directeur van de betrokken hogeschool en of zijn afgevaardigde en de directeurs van het buitengewoon onderwijs en/of hun afgevaardigde en van de betrokken PMS-centra en/of hun afgevaardigde. Bij ieder verlenging van de integratie wordt een nieuw integratieplan opgemaakt.

§ 4. De regering bepaalt de vorm van het attest en van het integratieplan.

Artikel 57quater

§ 1. Studenten die geïntegreerd hoger onderwijs volgen zijn regelmatig ingeschreven studenten in de hogeschool.

§ 2. De regering bepaalt de wijze waarop de student in het geïntegreerd hoger onderwijs bovendien in aanmerking komt als regelmatige leerling in de school voor buitengewoon onderwijs die hulp verleent zoals bepaald in artikel 57bis.

Artikel 57quinquies

§ 1. Studenten met een handicap die hogescholenonderwijs volgen, maar omwille van hun handicap bepaalde opleidingsonderdelen niet kunnen volgen, kunnen daarvoor een vrijstelling krijgen indien zij vervangende onderwijsactiviteiten volgen.

§ 2. Het hogeschoolbestuur beslist over de vrijstelling en legt de vervangende activiteiten vast.

Artikel 57sexies

De school voor buitengewoon onderwijs die een student geïntegreerd onderwijs begeleidt, krijgt daartoe aanvullende lestijden of lessen en/of uren.

De regering bepaalt de voorwaarden tot het verkrijgen van de aanvullende lestijden of lessen en/of uren, alsook het aantal en de wijze van berekening ervan."

– *Aangenomen.*

Artikel 36

In artikel 74 van hetzelfde decreet zoals gewijzigd bij het decreet betreffende het Onderwijs-VII van 8 juli 1996, wordt het voorlaatste lid vervangen door volgende bepaling :

"De benoemde personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap kunnen genieten van een voltijdse terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen als zij de leeftijd van vijfenvijftig jaar hebben bereikt en minstens twintig dienstjaren tellen die in aanmerking komen voor de opening van het recht op een rustpensioen, voor zover zij niet van een rustpensioen ten laste van de Schatkist kunnen genieten."

– *Aangenomen.*

Artikel 37

Artikel 104 van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een vierde lid, luidend als volgt :

Voorzitter

"De hogescholen kunnen voltijdse of deeltijdse leden van het assiterend personeel met hun akkoord de titel van praktijkassistent verlenen ten belope van ten hoogste 30 procent van de begrote bezetting van het assiterend personeel in voltijdse eenheden uitgedrukt. Deze personeelsleden worden uitsluitend belast met taken van praktijkgericht onderwijs."

– *Aangenomen.*

Artikel 38

In artikel 105 § 1, eerste zin, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden "assistent" en "heeft" de woorden "met uitzondering van de praktijkassistent zoals bedoeld in artikel 104" ingevoegd.

– *Aangenomen.*

Artikel 39

In artikel 122 van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd bij het decreet betreffende het onderwijs-VII van 8 juli 1996, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de tekst van paragraaf 1 wordt aangevuld met een derde lid, luidend als volgt :

"De in artikel 104 bedoelde praktijkassistenten kunnen voor hernieuwbare termijnen van minimum één jaar en maximum vijf jaar worden aangesteld. Deze minimumtermijn geldt niet voor plaatsvervangers van de titularis." ;

2° de tekst van paragraaf 2 wordt vervangen door de volgende bepaling :

"§ 2. In afwijking van § 1 kan ten hoogste 25 procent van het aantal assistenten, uitgedrukt in voltijdse eenheden, worden benoemd." ;

3° de tekst van paragraaf 3 wordt vervangen door de volgende bepaling :

"§ 3. Alle contracten van het ambt van assistent die door het hogeschoolbestuur afgesloten zijn tussen 1 januari 1996 en het einde van het academiejaar 1995-1996 kunnen door het hogeschoolbestuur verlengd worden tot het einde van het academiejaar 1997-1998. Deze verlen-

ging komt niet in aanmerking voor de periode bedoeld in § 1." ;

4° een vierde paragraaf wordt toegevoegd, die luidt als volgt :

"§ 4. De aanstellingen in het ambt van assistent die gebeuren na de aanvang van het academiejaar, kunnen als einddatum het einde van dat academiejaar hebben. In voorkomend geval komt deze aanstellingsperiode niet in aanmerking voor de periode bedoeld in § 1."

– *Aangenomen.*

Artikel 40

Aan artikel 141 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de huidige tekst van artikel 141 wordt § 1 ;

2° er wordt een § 2 toegevoegd, die luidt als volgt :

"§ 2. Het hogeschoolbestuur kan ten laste van de inkomsten uit posthogeschoolvorming aan leden van het onderwijzend personeel die in het kader van hun opdracht belast worden met het leveren van prestaties bij posthogeschoolvorming een persoonlijke vergoeding toekennen. Het totaal bedrag aan vergoedingen die kunnen worden toegekend, bedraagt ten hoogste de helft van de totale inkomsten voortvloeiend uit posthogeschoolvorming na aftrek van alle kosten."

– *Aangenomen.*

Artikel 41

In hetzelfde decreet wordt een artikel 141bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

Artikel 141bis

In afwijking van de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen, hoofdstuk IV, artikel 78, eerste lid en in aanvulling van artikel 85 van dezelfde wet, kan het hogeschoolbestuur leden van het onderwijzend personeel die vervroegd met pensioen gaan, een vergoeding geven lastens de werkingsuitkering voor zover het hogeschoolbestuur beslist heeft het betreffend onderwijzend personeelslid een deel van zijn activiteiten van

Voorzitter

onderwijs, onderzoek of maatschappelijke dienstverlening te laten voortzetten. Die vergoeding kan verleend worden tot het einde van het academiejaar waarin het personeelslid de leeftijd van 65 bereikt heeft."

– *Aangenomen.*

Artikel 42

In het artikel 143 van hetzelfde decreet tussen de woorden "bedoeld in artikel 141" en "van de leden van het onderwijzend personeel" de woorden "de vergoedingen bedoeld in artikel 141bis" invoegen.

– *Aangenomen.*

Artikel 43

Artikel 179,7°, van hetzelfde decreet wordt aangevuld met de volgende zinsnede:

", zoals bepaald in artikel 181bis ;".

– *Aangenomen.*

Artikel 44

In hetzelfde decreet wordt een artikel 181bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

"Artikel 181bis

§ 1. Het bedrag TBS+55 is gelijk aan de som van volgende bedragen :

1° de geraamde kosten van de wachtgelden van de personeelsleden van de hogescholen, ter beschikking gesteld wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen, met uitzondering van die personeelsleden waarvan sprake in 2°, te betalen tijdens het begrotingsjaar ;

2° dat deel van de wachtgelden die de personeelsleden die genieten van een terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen in het speciale overgangsstelsel, ontvangen hebben in het academiejaar dat tijdens het vorige begrotings-

jaar werd afgesloten, dat overeenkomt met 62,5 procent van hun laatste brutoactiviteitssalaris.

§ 2. De hogescholen ontvangen vanaf het begrotingsjaar 1998 het bedrag vermeld in § 1, 2°."

– *Aangenomen.*

Artikel 45

In artikel 182, § 1, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd bij het decreet van 19 april 1995 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap, wordt een 6° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"6° de personeelsleden, zoals bedoeld in artikel 304 bis, die voor de begeleiding van de onderwijsvernieuwingen in het hoger onderwijs en voor de ondersteuning van de lokale comités tewerkgesteld zijn bij de representatieve vakorganisaties."

– *Aangenomen.*

Artikel 46

Artikel 205 van het hetzelfde decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

"Artikel 205

De commissaris-coördinator van de Vlaamse regering bij de hogescholen oefent toezicht uit op de IVAH overeenkomstig afdeling 2, hoofdstuk V van titel IV van dit decreet."

– *Aangenomen.*

Artikel 47

Aan hetzelfde decreet wordt een artikel 231ter toegevoegd, die luidt als volgt :

"Artikel 231ter

In afwijking van de artikelen 122, § 2 en 231 kunnen voor de personeelsleden die gebruik maken van het overgangsstelsel inzake voltijdse terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen, tijdelijke personeelsleden zoals bedoeld in artikel 318, 2°

benoemd worden voor het volume waarvoor er een terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen in het overgangsstelsel wordt toegekend. Elk personeelslid dat benoemd wordt, dient in het bezit te zijn van het vereiste bekwaamheidsbewijs."

– *Aangenomen.*

Artikel 48

Aan artikel 232, § 4, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd bij het decreet betreffende het onderwijs-VII van 8 juli 1996, wordt volgende zin toegevoegd :

"De geraamde personeelskosten voor de personeelsleden die genieten van een terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen in het speciale overgangsstelsel, worden voor de berekening van deze norm evenwel niet in aanmerking genomen."

– *Aangenomen.*

Artikel 49

Aan artikel 243, § 4 van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd :

"De Vlaamse regering bepaalt het administratieve statuut van de Commissaris-coördinator."

– *Aangenomen.*

Artikel 50

In titel V van hetzelfde decreet wordt een nieuw hoofdstuk IV toegevoegd, dat luidt als volgt :

"HOOFDSTUK IV

Begeleiding en ondersteuning

Artikel 304bis

De personeelsleden van het onderwijs die voor de begeleiding van de onderwijsvernieuwingen in het hoger onderwijs en voor de ondersteuning van de lokale comités tewerkgesteld zijn bij de representa-

tieve vakorganisaties in uitvoering van het akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 1995 en 1996 voor de sector "Onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap, bekomen

– ofwel een verlof wegens opdracht in het belang van het onderwijs ;

– ofwel een verlof wegens vakbondsopdracht ;

overeenkomstig de geldende reglementaire bepalingen.

In tegenstelling met de geldende reglementaire bepalingen zijn de representatieve vakorganisaties er evenwel niet toe gehouden voor de in dit artikel bedoelde personeelsleden die een verlof wegens vakbondsopdracht genieten aan de overheid een som terug te storten die gelijk is aan het globaal bedrag van de wedden, weddetoelagen, salarissen, vergoedingen en toelagen die door de overheid aan deze personeelsleden werden uitgekeerd."

– *Aangenomen.*

Artikel 51

In artikel 307, eerste lid, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd bij het decreet van 19 april 1995 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap, worden de woorden "1 september 1995" telkens vervangen door de woorden "vanaf een door de Vlaamse regering te bepalen datum".

– *Aangenomen.*

Artikel 52

De laatste alinea van artikel 308 van hetzelfde decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

"De benoemde personeelsleden van de opgeheven Jesode-Hatora en Beth-Jacob Normalschool te Antwerpen worden, met behoud van vaste benoeming in het hoger onderwijs, tewerkgesteld naar keuze, hetzij in een hogeschool, hetzij in de afdeling "getuigschrift pedagogische bekwaamheid" van het hoger onderwijs voor sociale promotie, hetzij in een van de instellingen van secundair onderwijs van de eigen inrichtende macht."

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 53

In hetzelfde decreet wordt een artikel 314ter ingevoegd, dat luidt als volgt :

" Artikel 314ter

§ 1. De Vlaamse regering bepaalt het academiejaar met ingang waarvan de lerarenopleiding dans, zoals bepaald in artikel 23, § 3, van het decreet van 15 december 1993 betreffende het onderwijs-V, wordt afgebouwd.

§ 2. De pedagogische leergang, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 15 april 1977 houdende oprichting en vaststelling van de structuur van een pedagogische leergang bij de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen, wordt afgebouwd met ingang van het academiejaar 1996-1997.

§ 3. De studenten die ten laatste in de respectieve academiejaren als regelmatig student zijn ingeschreven in het eerste jaar van een opleiding, vermeld in § 1 en § 2 van dit artikel, hebben het recht deze opleiding of optie te voltooien op voorwaarde

1° dat zij maximum tweemaal voor eenzelfde jaar van de opleiding ingeschreven worden en dat het totaal aantal inschrijvingen in de opleiding niet meer bedraagt dan tweemaal de reglementaire duur ;

2° dat zij hun studies niet onderbreken.

§ 4. De in § 1 en § 2 bedoelde opleidingen worden door de Vlaamse Gemeenschap erkend ; zij worden evenwel niet gefinancierd."

– *Aangenomen.*

Artikel 54

Artikel 327, § 2, tweede lid, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd bij het decreet van 8 juli 1996 betreffende het onderwijs-VII, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

"Deze bepaling geldt niet voor personeelsleden bedoeld in artikel 182, § 1, 4° en 6°.

Deze bepaling geldt evenmin voor de personeelsleden bedoeld in artikel 182, § 1, 5° die voor een voltijdse opdracht bezoldigd worden ten laste van de centrale voorafname en minstens dertig jaar geldige anciënniteit opgebouwd hebben op 1 januari 1996."

– *Aangenomen.*

Artikel 55

Artikel 337, § 3, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd bij het decreet van 8 juli 1996 betreffende het onderwijs-VII, wordt aangevuld als volgt :

"De geldelijke anciënniteit wordt evenwel aangepast indien de aanvangsleeftijd van de nieuwe schaal verschilt van die van de vroegere schaal, met uitzondering voor de met toepassing van artikel 336 geconcordeerde personeelsleden die hierdoor salarisverlies zouden lijden."

– *Aangenomen.*

Artikel 56

In artikel 148 van het decreet van 8 juli 1996 betreffende het onderwijs-VII wordt 9° vervangen door wat volgt :

"9° artikel 106 treedt in werking op een door de Vlaamse regering te bepalen datum."

– *Aangenomen.*

Artikel 57

De attesten pedagogische leergangen uitgereikt door de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen vóór het schooljaar 1975-1976 worden gelijkgesteld met de getuigschriften zoals bedoeld in het Koninklijk Besluit van 15 april 1977 houdende oprichting en vaststelling van de structuur van een pedagogische leergang bij de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen.

– *Aangenomen.*

Artikel 58

In afwijking van artikel 107 van het decreet

Voorzitter

betreffende het onderwijs VI van 21 december 1994, wordt het bedrag van 154 miljoen frank, voortvloeiend uit enerzijds het verschil tussen de middelen ter compensatie van het gebouw Naamsestraat en de verkoop van het Erreragebouw en de middelen die reeds werden aangewend, anderzijds de middelen bestemd voor het HTICS uit het protocolakkoord van 23 februari 1994 afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Minister van Financiën en Begroting, en ARGO, met betrekking tot het besluit van 23 februari 1994 van de Vlaamse regering tot invoering van artikel 11bis in het besluit van 22 september 1993 van de Vlaamse regering, overgedragen aan de Erasmushogeschool Brussel.

Dit bedrag, overeenkomstig artikel 107 van het decreet betreffende het onderwijs VI van 21 december 1994 bestemd voor de investering in gebouwen en infrastructuurwerken van de terreinen en gebouwen, gelegen te 1000 Brussel, Dansaertstraat 68, 70 en 72 en Moutstraat 15, kan tevens aangewend worden voor de aankoop van en investering in gebouwen en terreinen gelegen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De gebouwen en terreinen, zoals bedoeld in artikel 107 van het decreet betreffende het onderwijs-VI van 21 december 1994, worden in de staat waarin ze zich bevinden, overgedragen aan de Erasmushogeschool Brussel.

– *Aangenomen.*

Artikel 59

De hogeschool voor Gezondheidszorg Oost-Vlaanderen krijgt voor de aankoop van gespecialiseerde apparatuur voor het pedagogisch project podologie een bedrag van 1.685.000 frank tijdens het begrotingsjaar 1995 en 997.000 frank tijdens het begrotingsjaar 1996.

– *Aangenomen.*

Artikel 60

De volgende artikelen treden als volgt in werking :

1° artikel 35 heeft uitwerking met ingang van 1 september 1994 ;

2° de artikelen 51, 53, 56 en 59 hebben uitwerking vanaf 1 september 1995 ;

3° de artikelen 39, 2° en 3°, 47 en 55 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1996 ;

4° de artikelen 36, 39, 4°, 43, 44, 48 en 52 hebben uitwerking met ingang van 1 september 1996;

5° de artikelen 45, 50 en 54 treden in werking op 1 januari 1997 ;

6° de artikelen 34, 37, 38 en 39, 1° treden in werking met ingang van 1 september 1997 ;

7° de artikelen 33, 46, 57 en 58 treden in werking met ingang van de publikatie in het Belgisch Staatsblad.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V**Universitair Onderwijs****Artikel 61**

Artikel 91 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap wordt aangevuld met een derde lid, dat luidt als volgt :

"Het universiteitsbestuur kan in het geval van eerste benoeming tot lid van het zelfstandig academisch personeel personen aanstellen tot lid van het zelfstandig academisch personeel in een tijdelijk dienstverband voor een duur van ten hoogste drie jaar met uitzicht op vaste benoeming na die periode, indien het universiteitsbestuur de prestaties van de betrokkene gunstig beoordeelt."

– *Aangenomen.*

Artikel 62

Hoofdstuk IV van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een artikel 104bis, luidend als volgt :

Voorzitter

"Artikel 104bis

In afwijking van het bepaalde in artikel 2, § 3, tweede alinea, van de wet van 4 augustus 1986 tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwijzend personeel van het universitair onderwijs en tot wijziging van andere bepalingen van de onderwijswetgeving, kan het universiteitsbestuur de leden van het zelfstandig academisch personeel die vervroegd met pensioen gaan, een vergoeding geven lastens de werkingsuitkering voor zover het universiteitsbestuur beslist heeft dat het betreffende lid van het zelfstandig academisch personeel een deel van zijn activiteiten van onderwijs, onderzoek of wetenschappelijke dienstverlening mag voortzetten. Die vergoeding kan verleend worden tot het einde van het academiejaar waarin hij de leeftijd van 65 bereikt."

– *Aangenomen.*

Artikel 63

Artikel 112 van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een vierde lid, luidend als volgt :

"Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt de uitbreiding van de omvang van een deeltijds dienstverband niet beschouwd als een nieuwe werking."

– *Aangenomen.*

Artikel 64

De volgende artikelen treden als volgt in werking :

1° artikel 63 heeft uitwerking met ingang van 1 oktober 1991 ;

2° de artikelen 61 en 62 treden in werking met ingang van 1 oktober 1997.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

PMS-centra

Artikel 65

In artikel 2, § 11, van de wet van 1 april 1960 betreffende de psycho-medisch-sociale centra worden de jaartallen "1996-1997" vervangen door de jaartallen "1998-1999".

– *Aangenomen.*

Artikel 66

Dit hoofdstuk treedt in werking met ingang van 1 september 1997.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Basisonderwijs

Artikel 67

In artikel 107 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° aan het eerste lid wordt volgende zin toegevoegd :

"Zij kunnen hun scholen overhevelen naar een ander schoolbestuur." ;

2° aan het tweede lid wordt volgende bepaling toegevoegd :

"De overheveling van een school naar een ander schoolbestuur heeft ten aanzien van het departement onderwijs uitwerking op 1 september."

– *Aangenomen.*

Artikel 68

In artikel 166 van hetzelfde decreet wordt § 1 vervangen door wat volgt :

"§ 1. De vakorganisaties, aangesloten bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie, kunnen beschikken over personeelsleden uit het onderwijs met ofwel een verlof wegens opdracht in het

Voorzitter

belang van het onderwijs, ofwel een verlof wegens vakbondsopdracht overeenkomstig de geldende reglementaire bepalingen.

In tegenstelling met de geldende reglementaire bepalingen zijn de representatieve vakorganisaties er evenwel niet toe gehouden, voor de in dit artikel bedoelde personeelsleden die genieten van een verlof wegens vakbondsopdracht, aan de overheid een som terug te storten die gelijk is aan het globaal bedrag van de wedden, weddetoelagen, salarissen, vergoedingen en toelagen die door de overheid aan deze personeelsleden werden uitgekeerd.

Deze personeelsleden moeten door die vakorganisaties belast worden met de begeleiding en de ondersteuning van de lokale comités."

– *Aangenomen.*

Artikel 69

Het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 1997 houdende de taken die niet in de functiebeschrijving van het personeel in het basisonderwijs kunnen opgenomen worden, wordt bekrachtigd.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Sannen dat luidt als volgt :

Artikel 69

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 1997 houdende de taken die niet in de functiebeschrijving van het personeel in het basisonderwijs kunnen opgenomen worden, wordt bekrachtigd, mits toevoeging van een derde lid aan artikel 5 van dit besluit, dat luidt als volgt :

“Het regelen vna verkeer op de openbare weg kan enkel worden opgelegd indien het betrokken personeelslid houder is van het getuigschrift van gemachtigd toezichter.””.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 70

De artikelen 67, 68 en 69 treden in werking op 1 september 1997.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VIII**Overheveling van instellingen naar een andere inrichtende macht****Artikel 71**

De overheveling van een onderwijsinstelling naar een andere inrichtende macht heeft ten aanzien van het departement onderwijs uitwerking op 1 september.

– *Aangenomen.*

Artikel 72

Artikel 71 treedt in werking met ingang van 1 september 1997.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IX**Infrastructuurwerken in het hoger onderwijs****Artikel 73**

Artikel 197 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 197

Deze investeringen dragen uitsluitend bij tot de dekking van de uitgaven voor de aankoop van gebouwen, voor de gehele of gedeeltelijke nieuwbouw of verbouwing, voor de voorafgaande afbraakwerken en omgevingswerken, voor de eerste uitrusting, de aankoop van gronden en de aankoop van didactische en wetenschappelijke apparatuur. De financiering van een investering kan tot

Voorzitter

100 % van de kostprijs van het investeringsproject bedragen.".

– *Aangenomen.*

Artikel 74

Artikel 199 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, zoals gewijzigd door het decreet van 8 juli 1996, wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 199

§ 1. Voor aankoop van een gebouw en voor nieuwbouw- en verbouwingswerken mag de kostprijs maximaal 34.534 frank per vierkante meter bruto-oppervlakte bedragen.

Bij de aankoop van een gebouw wordt de netto aankoopprijs, exclusief registratierechten en andere kosten, in rekening gebracht voor het bepalen van de kostprijs per vierkante meter bruto-oppervlakte. Deze netto aankoopprijs wordt, in voorkomend geval, geplafonneerd tot de waarde vastgesteld door het gevoegd Comité tot Aankoop.

Bij nieuwbouw en verbouwingswerken mag de kostprijs van de voorafgaande afbraakwerken, de eerste uitrusting, de aankoop van gronden, de omgevingswerken, de belastingen op de toegevoegde waarde, de algemene kosten en de contractuele prijsherzieningen worden uitgesloten. Voor de algemene kosten kan een bedrag van maximaal 7 % van de financierbare investering forfaitair worden toegekend.

Bij nieuwbouw wordt de kostprijs per vierkante meter bekomen door de hierboven bepaalde kostprijs te delen door de totale nieuw gebouwde bruto-oppervlakte waar de werken worden uitgevoerd. Bij verbouwingswerken wordt de kostprijs per vierkante meter bekomen door de hierboven bepaalde kostprijs te delen door de bruto-oppervlakte van de gebouwen waaraan deze werken worden uitgevoerd.

Bij aankoop van een gebouw gepaard gaand met nieuwbouw of verbouwingswerken aan dit aangekochte gebouw worden voor het bepalen van de kostprijs per vierkante meter bruto-oppervlakte, de netto aankoopprijs en de bouwkost, samengeteld.

De maximale kostprijs per vierkante meter wordt bepaald op de dag waarop de offertes worden geopend. Voor het bepalen van de hiervoor vermelde maximale kostprijs wordt de kostprijs van de loten die op een latere datum worden aanbesteed, verrekend naar de datum van de opening van de offertes op het eerste lot.

§ 2. Het in § 1 vermelde bedrag, vastgesteld op 1 mei 1997, wordt maandelijks herzien volgens de prijsherzieningsformule vastgesteld voor overheidsopdrachten van aanneming van bouwwerken.

§ 3. Overschrijdingen van het in § 1 omschreven bedrag zijn enkel toelaatbaar na gunstig advies van het college van commissarissen bedoeld in artikel 244, § 1."

– *Aangenomen.*

Artikel 75

Artikel 2 van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd door de decreten van 19 april 1995 en 8 juli 1996, wordt aangevuld als volgt :

"54° bruto-oppervlakte van een gebouw : het geheel van de vloeroppervlakten van alle vloerniveaus. De vloerniveaus zijn inzonderheid de verdiepingen die geheel of gedeeltelijk onder de grond zijn gebouwd, de bovengrondse verdiepingen en de verdiepingen voor technische installaties. De bruto-vloeroppervlakte van ieder vloerniveau wordt bepaald door de buitenomtrek van de bouwdelen die het gebouw begrenzen ter hoogte van de vloer. De oppervlakte van de trappen, de liften en de installatiekokers moet op ieder niveau tot de vloeroppervlakte worden gerekend. Worden niet als bruto-oppervlakte beschouwd :

- de kruipruimten tussen de gelijkvloerse verdieping en onderste niveau van het gebouw ;
- de dakverdiepingen, zolders en kelders die niet als bruikbare lokalen kunnen worden ingericht ;
- de technische holle ruimten, tenzij deze volkomen afgewerkt zijn, die deel uitmaken van het gebouw en een vrije hoogte hebben van ten minste 2 meter ;
- de uitwendige noodtrappen ;
- de openingen en holle ruimten van meer dan 4 vierkante meter ;

55° nieuwbouw : alle werken die strekken tot de oprichting van nieuwe gebouwen of de uitbreiding van de bestaande gebouwen ;

Voorzitter

56° verbouwing : alle werken uitgevoerd aan bestaande gebouwen."

– *Aangenomen.*

Artikel 76

Afdeling 1 van hoofdstuk II van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, zoals gewijzigd, wordt opgeheven voor de hogescholen bedoeld in het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

Artikel 77

De artikelen 73, 74, 75 en 76 treden in werking op 1 september 1997. Artikel 1

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 698 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze gespreking van het ontwerp houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen.

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Artikel 31 van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen wordt vervangen door de volgende bepaling :

"Artikel 31

In de personeelsformatie van de universiteit worden er twee betrekkingen van beheerder ingeschreven. Zij worden ingeschaald in de salarisschaal van gewoon hoogleraar."

– *Aangenomen.*

Artikel 3

Artikel 32 van hetzelfde bijzonder decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

"Artikel 32

In de personeelsformatie van het universitair centrum wordt er een betrekking van beheerder ingeschreven. Hij wordt ingeschaald in de salarisschaal van gewoon hoogleraar."

– *Aangenomen.*

Artikel 4

In afdeling 6 van hetzelfde bijzonder decreet wordt er een artikel 32bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

"Artikel 32bis

De salarisschalen 16S en 16/1 waarin de beheerders waren of zijn ingeschaald van 1 september 1991 tot 1 januari 1997 volgen de algemene evolutie van de salarisschalen vastgesteld bij of krachtens hoofdstuk IV van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap."

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Artikelen 2 en 3 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1997.

Voorzitter

Artikel 4 heeft uitwerking met ingang van 4 juli 1991.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.29 uur.*
